

Udskriftsdato: 15. december 2025

2022/2 LSF 21 (Gældende)

Forslag til Lov om adgang til anlæggelse af gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser

Ministerium: Erhvervsministeriet

Journalnummer: Erhvervsmin.,\Konkurrence- og
Forbrugerstyrelsen, j.nr. 21/09957

Forslag

til

Lov om adgang til anlæggelse af gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser¹⁾

Kapitel 1

Anvendelsesområde og definitioner

§ 1. Loven finder anvendelse på gruppesøgsmål, der i medfør af denne lov anlægges ved domstolene, og som angår erhvervsdrivendes overtrædelser af de bestemmelser, der er nævnt i bilag I til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om adgang til anlæggelse af gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser og om ophævelse af direktiv 2009/22/EF, eller regler, der gennemfører sådanne bestemmelser her i landet, såfremt overtrædelserne skader eller vil kunne skade forbrugernes kollektive interesser.

Stk. 2. Hvor intet andet følger af denne lov, finder retsplejelovens anden bog og retsplejelovens kapitel 21-23 og 24-38 anvendelse ved rettens behandling af gruppesøgsmål omfattet af loven.

§ 2. I loven forstås ved:

- 1) Forbruger: Enhver fysisk person, der ikke handler som led i den pågældende persons erhverv, forretning, håndværk eller profession.
- 2) Erhvervsdrivende: Enhver fysisk eller juridisk person, uanset om den er privat eller offentligt ejet, der handler, herunder via en anden person, der optræder i den pågældende persons navn eller på den pågældende persons vegne, som led i den pågældende persons erhverv, forretning, håndværk eller profession.
- 3) Forbrugernes kollektive interesser: Forbrugernes generelle interesser og, navnlig med henblik på en afgørelse om genopretning, en gruppe af forbrugernes interesser.
- 4) Godkendt myndighed: En offentlig myndighed, der repræsenterer forbrugernes interesser, og som er godkendt til at anlægge gruppesøgsmål efter kapitel 2.
- 5) Godkendt organisation: En organisation, der repræsenterer forbrugernes interesser, og som er godkendt til at anlægge gruppesøgsmål efter kapitel 2.
- 6) Gruppesøgsmål: Sag med det formål at beskytte forbrugernes kollektive interesser, der anlægges af en godkendt myndighed eller organisation som skadelidt part på vegne af forbrugerne med påstand om påbud eller forbud, genopretning eller påstand om både endeligt påbud eller forbud og genopretning.
- 7) Nationalt gruppesøgsmål: Gruppesøgsmål, som er anlagt her i landet af en myndighed eller organisation, der er godkendt af erhvervsministeren, og optaget på den liste, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen meddeler Europa-Kommissionen, jf. § 4, stk. 1, 1. pkt., 1. led.
- 8) Grænseoverskridende gruppesøgsmål: Gruppesøgsmål, som er anlagt her i landet af en myndighed eller organisation, der er godkendt af en anden medlemsstat, og optaget på den liste, som Europa-Kommissionen offentliggør, jf. artikel 5, stk. 1, 4. pkt., i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om adgang til anlæggelse af gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser og om ophævelse af direktiv 2009/22/EF.
- 9) Praksis: En erhvervsdrivendes handlinger eller undladelser.
- 10) Afgørelse om genopretning: En afgørelse, der forpligter den erhvervsdrivende til at give tilmeldte forbrugere adgang til retsmidler, såsom erstatning, afhjælpning, ombytning, forholdsmæssigt afslag,

ophævelse af kontrakt eller tilbagebetaling af den betalte pris alt efter omstændighederne og i henhold til EU-retten eller national ret.

Kapitel 2

Godkendte myndigheder og organisationer

Godkendelse af myndigheder og organisationer

§ 3. Erhvervsministeren kan efter forhandling med den relevante minister godkende myndigheder og organisationer, der har anmodet om at blive godkendt til at anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål i andre medlemsstater og nationale gruppesøgsmål her i landet for overtrædelser, som er nævnt i § 1, stk. 1.

Stk. 2. En myndighed kan godkendes, hvis myndigheden fører tilsyn med overholdelsen af bestemmelser, der er omfattet af det bilag, der er nævnt i § 1, stk. 1.

Stk. 3. En organisation kan godkendes, hvis organisationen opfylder følgende betingelser:

- 1) Organisationen er en juridisk person, som kan påvise 12 måneders faktisk offentlig aktivitet inden for beskyttelse af forbrugernes interesser forud for anmodningen om godkendelse.
- 2) Organisationens vedtægtsbestemte formål viser, at den har en legitim interesse i at beskytte forbrugernes interesser som fastsat i de bestemmelser, der er omfattet af det bilag, der er nævnt i § 1, stk. 1.
- 3) Organisationen arbejder ikke med fortjeneste for øje.
- 4) Organisationen er ikke genstand for insolvensbehandling og er ikke erklæret konkurs.
- 5) Organisationen er uafhængig og påvirkes ikke af andre end forbrugere, navnlig ikke af erhvervsdrivende, som har økonomisk interesse i at anlægge et gruppesøgsmål, herunder i tilfælde af finansiering fra tredjeparter, og organisationen har med henblik herpå indført procedurer, der forhindrer en sådan indflydelse samt forhindrer interessekonflikter mellem sig selv, organisationens finansieringsydere og forbrugernes interesser.
- 6) Organisationen offentliggør i et klart og forståeligt sprog ved hjælp af passende midler, navnlig på sin hjemmeside, oplysninger, der påviser, at organisationen lever op til de betingelser, der er nævnt i nr. 1-5, og oplysninger om organisationens finansieringskilder generelt set og organisatoriske og ledelsesmæssige struktur og medlemsstruktur, vedtægtsbestemte formål og aktiviteter.

Stk. 4. Erhvervsministeren kan fastsætte regler om, at myndigheders og organisationers anmodning om at blive godkendt til at anlægge gruppesøgsmål efter stk. 1 skal ske ved anvendelse af bestemte it-systemer.

Lister over godkendte myndigheder og organisationer

§ 4. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen meddeler Europa-Kommissionen en liste med de godkendte myndigheder og organisationers navn og område eller vedtægtsbestemte formål med henblik på optagelse på den liste, som Europa-Kommissionen offentliggør, jf. artikel 5, stk. 1, 4. pkt., i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om adgang til anlæggelse af gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser og om ophævelse af direktiv 2009/22/EF. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen offentliggør den liste, som meddeles til Europa-Kommissionen.

Tilbagekaldelse af godkendelse

§ 5. Erhvervsministeren kan tilbagekalde godkendelsen af en myndighed eller organisation, såfremt myndigheden eller organisationen ikke længere opfylder betingelserne i henholdsvis § 3, stk. 2 og 3.

Stk. 2. Hvis erhvervsministeren bliver bekendt med, at retten i medfør af § 8, stk. 2, har afvist et søgsmål, undersøger erhvervsministeren om myndighedens eller organisationens godkendelse skal tilbagekaldes.

Stk. 3. Erhvervsministeren vurderer mindst hvert femte år, om de godkendte myndigheder og organisationer fortsat opfylder betingelserne i henholdsvis § 3, stk. 2 og 3.

Stk. 4. Erhvervsministeren kan fastsætte regler om, at undersøgelsen efter stk. 2 og vurderingen efter stk. 3 skal ske ved, at godkendte myndigheder og organisationer anvender bestemte it-systemer til at sende dokumentation for fortsat opfyldelse af betingelserne i henholdsvis § 3, stk. 2 og 3.

Stk. 5. Hvis en medlemsstat eller Europa-Kommissionen rejser tvivl om godkendelsen af en myndighed eller organisation, skal erhvervsministeren foretage en undersøgelse heraf.

Stk. 6. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen fungerer som nationalt kontaktpunkt i forhold til henvendelser fra andre medlemsstater eller Europa-Kommissionen efter stk. 5. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen meddeler Europa-Kommissionen sine kontaktoplysninger.

Generel oplysningspligt for godkendte myndigheder og organisationer

§ 6. En godkendt myndighed eller organisation skal på sin hjemmeside give oplysning om følgende:

- 1) De gruppesøgsmål, som myndigheden eller organisationen har besluttet at anlægge efter denne lov.
- 2) Status for de gruppesøgsmål, som myndigheden eller organisationen har anlagt ved domstolene efter denne lov.
- 3) Resultatet af de gruppesøgsmål, der er nævnt i nr. 1 og 2.

Kapitel 3

Sagens parter

Grænseoverskridende gruppesøgsmål

§ 7. Grænseoverskridende gruppesøgsmål kan her i landet anlægges af en eller flere myndigheder og organisationer, som er godkendt i en eller flere andre medlemsstater og optaget på den liste, som Europa-Kommissionen offentliggør, jf. artikel 5, stk. 1, 4. pkt., i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om adgang til anlæggelse af gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser og om ophævelse af direktiv 2009/22/EF, såfremt der er værneting for søgsmålet her i landet, og søgsmålet falder inden for den godkendte myndigheds område eller den godkendte organisations vedtægtsbestemte formål.

Stk. 2. Retten accepterer den liste, der udarbejdes af Europa-Kommissionen i medfør af artikel 5, stk. 1, 4. pkt., i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om adgang til anlæggelse af gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser og om ophævelse af direktiv 2009/22/EF, som bevis for den godkendte myndigheds eller organisations kompetence til at anlægge et grænseoverskridende gruppesøgsmål, jf. stk. 3.

Stk. 3. Retten påser, at den godkendte organisation opfylder betingelserne i artikel 4, stk. 3, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om adgang til anlæggelse af gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser og om ophævelse af direktiv 2009/22/EF, hvis den sagsøgte under et gruppesøgsmål rejser begrundet tvivl herom. Den sagsøgte bærer bevisbyrden for, at søgsmålet af denne grund skal afvises.

Nationale gruppesøgsmål

§ 8. Nationale gruppesøgsmål kan anlægges af godkendte myndigheder og organisationer, som er optaget på den liste, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen meddeler Europa-Kommissionen, jf. § 4, stk. 1, 1. pkt., 1. led, såfremt der er værneting for søgsmålet her i landet, og gruppesøgsmålet falder inden for den godkendte myndigheds område eller den godkendte organisations vedtægtsbestemte formål.

Stk. 2. Retten påser, at den godkendte myndighed eller organisation opfylder betingelserne i henholdsvis § 3, stk. 2 og 3, hvis den sagsøgte under et gruppesøgsmål rejser begrundet tvivl herom. Den sagsøgte bærer bevisbyrden for, at søgsmålet af denne grund skal afvises.

Søgsmål uden for den godkendte myndigheds eller organisations område eller vedtægtsbestemte formål

§ 9. Retten påser, at et gruppesøgsmål falder inden for den godkendte myndigheds område eller den godkendte organisations vedtægtsbestemte formål. Er dette ikke tilfældet, afviser retten sagen.

Partsstatus

§ 10. Forbrugernes interesser varetages under gruppesøgsmålet af den godkendte myndighed eller organisation, der har anlagt sagen.

Stk. 2. Som parter i gruppesøgsmålet anses den godkendte myndighed eller organisation og den erhvervsdrivende.

Kapitel 4

Anlæggelse af et gruppesøgsmål

Indgivelse af stævning

§ 11. Gruppesøgsmål anlægges ved indlevering af stævning til retten. Ud over hvad der fremgår af retsplejelovens § 348, skal stævningen indeholde følgende:

- 1) En angivelse af, at sagen anlægges efter reglerne i denne lov.
- 2) Oplysninger om de forbrugere, der er berørt af søgsmålet, herunder
 - a) en beskrivelse af gruppen og
 - b) oplysninger om, hvordan de berørte forbrugere kan identificeres og underrettes om sagen.
- 3) De oplysninger, som i øvrigt er nødvendige for, at retten kan vurdere, om den har kompetence til at behandle sagen, og foretage lovvalg.

Stk. 2. Gruppesøgsmål kan anlægges med påstand om

- 1) foreløbigt påbud eller forbud eller
- 2) endeligt påbud eller forbud eller genopretning.

Stk. 3. Et gruppesøgsmål, der ud fra stævningen efter sit indhold er åbenlyst ubegrundet, afvises af retten.

Betingelser for at anlægge gruppesøgsmål

§ 12. Gruppesøgsmål kan anlægges, når

- 1) der foreligger ensartede krav,
- 2) gruppesøgsmål skønnes at være den bedste måde at behandle kravene på, og
- 3) de berørte forbrugere kan identificeres og underrettes på en hensigtsmæssig måde.

Kapitel 5

Gruppesøgsmål om påbud eller forbud

Afgørelsens indhold

§ 13. I forbindelse med et gruppesøgsmål om påbud eller forbud kan retten ved et foreløbigt eller endeligt påbud eller forbud bestemme følgende:

- 1) At en erhvervsdrivende skal bringe en praksis, der udgør en overtrædelse af bestemmelser som nævnt i § 1, stk. 1, og som skader eller vil kunne skade forbrugernes kollektive interesser, til ophør.
- 2) At en erhvervsdrivendes påtænkte praksis, der vil udgøre en overtrædelse af bestemmelser som nævnt i § 1, stk. 1, og som indebærer en risiko for alvorlig eller uoprettelig skade for forbrugernes kollektive interesser, på forhånd forbydes.

Stk. 2. Retten kan ved et endeligt påbud endvidere bestemme følgende:

- 1) At en erhvervsdrivende skal anerkende, at en praksis udgør en overtrædelse som nævnt i stk. 1, nr. 1 eller 2.

- 2) At en erhvervsdrivende skal offentliggøre hele eller dele af en afgørelse om påbud eller forbud efter denne lov i den form, retten bestemmer.

Stk. 3. Det er ikke en betingelse for en afgørelse om påbud eller forbud, at berørte individuelle forbrugere har tilmeldt sig søgsmålet.

Stk. 4. Det er ikke en betingelse for en afgørelse om påbud eller forbud, at den godkendte myndighed eller organisation beviser

- 1) at de individuelle forbrugere, der er berørt af en overtrædelse af bestemmelser som nævnt i § 1, stk. 1, har lidt tab eller skade, eller
- 2) den erhvervsdrivendes hensigt eller forsømmelse.

Sagernes fremme m.v.

§ 14. Gruppesøgsmål om påbud eller forbud behandles hurtigst muligt.

Stk. 2. Ved behandlingen af gruppesøgsmål om foreløbige påbud eller forbud finder retsplejelovens §§ 413-429 tilsvarende anvendelse. Ved spørgsmål om bistand til opretholdelse af et foreløbigt påbud eller forbud finder retsplejelovens kapitel 57 tilsvarende anvendelse.

Kapitel 6

Gruppesøgsmål om genopretning

Afgørelsens indhold

§ 15. I forbindelse med et gruppesøgsmål om genopretning kan retten bestemme, at den erhvervsdrivende skal give tilmeldte forbrugere adgang til bestemte retsmidler, som efter omstændighederne kan være bl.a. følgende:

- 1) Erstatning.
- 2) Afhjælpning.
- 3) Ombytning.
- 4) Forholdsmæssigt afslag.
- 5) Ophævelse af købet eller kontrakten.
- 6) Tilbagebetaling af betalte beløb.

Stk. 2. Hvor en afgørelse om genopretning ikke angiver de individuelle forbrugere, der er berettigede til de retsmidler, som afgørelsen stiller til rådighed, skal den i det mindste beskrive den gruppe af forbrugere, der er berettiget til de pågældende retsmidler.

Stk. 3. En afgørelse om genopretning skal angive en frist, inden for hvilken den erhvervsdrivende skal give forbrugerne adgang til de retsmidler, der er omfattet af afgørelsen.

Stk. 4. De retsmidler, som stilles til rådighed i en afgørelse af et gruppesøgsmål om genopretning, berører ikke eventuelle yderligere retsmidler, som forbrugerne har adgang til, og som ikke var genstand for det pågældende gruppesøgsmål.

Tilmelding til gruppesøgsmål om genopretning m.v.

§ 16. Et gruppesøgsmål om genopretning omfatter de individuelle forbrugere, der har tilmeldt sig søgsmålet.

Stk. 2. Tilmelding til gruppesøgsmål skal ske ved skriftlig meddelelse. Retten fastsætter en frist for at tilmelde sig gruppesøgsmålet. Retten bestemmer, hvortil tilmelding skal ske. Retten kan undtagelsesvis tillade, at tilmelding sker efter fristens udløb, hvis særlige grunde taler for det.

Stk. 3. Forbrugere, der er tilmeldt et gruppesøgsmål, kan ikke være tilmeldt andre gruppesøgsmål vedrørende det samme spørgsmål mod den samme erhvervsdrivende og kan ikke anlægge et individuelt søgsmål, der vedrører det samme spørgsmål mod den samme erhvervsdrivende.

Stk. 4. Forbrugere, der er tilmeldt et gruppesøgsmål, kan ikke modtage erstatning mere end én gang vedrørende det samme spørgsmål mod den samme erhvervsdrivende.

Stk. 5. Godkendte organisationer kan kræve, at forbrugere, der vil tilmelde sig et konkret gruppesøgsmål om genopretning, betaler et gebyr ved tilmelding til det pågældende gruppesøgsmål.

Stk. 6. Erhvervsministeren kan fastsætte regler om størrelsen af det gebyr, der er nævnt i stk. 5. Erhvervsministeren kan endvidere fastsætte nærmere regler om betalingen af det gebyr, der er nævnt i stk. 5.

Stk. 7. Retten vurderer efter ansøgning fra den godkendte myndighed eller organisation, om gruppesøgsmålet opfylder betingelserne for fri proces i retsplejelovens § 327. Justitsministeren meddeler efter ansøgning fra den godkendte myndighed eller organisation, om gruppesøgsmålet opfylder betingelserne for fri proces i retsplejelovens §§ 328 og 329. Meddeles det, at gruppesøgsmålet opfylder betingelserne i retsplejelovens §§ 327, 328 eller 329, meddeler retten efter anmodning fra en tilmeldt forbruger fri proces, såfremt forbrugeren opfylder betingelserne i retsplejelovens § 325.

Stk. 8. De forbrugere, der er berørt af et igangværende gruppesøgsmål om genopretning, skal underrettes om gruppesøgsmålet, herunder om de i stk. 2, 5 og 7 nævnte forhold, i tide og på passende måde, så disse forbrugere kan tilmelde sig det pågældende gruppesøgsmål. Underretningen gives på den måde, som retten bestemmer. Retten kan bestemme, at underretningen helt eller delvis skal ske ved offentlig bekendtgørelse. Retten kan pålægge den godkendte myndighed eller organisation at foretage underretningen. Udgifterne ved underretningen betales af den godkendte myndighed eller organisation, jf. dog § 18, stk. 3.

Interessekonflikter ved finansiering af gruppesøgsmål om genopretning

§ 17. Godkendte organisationer kan finansieres af en tredjepart ved anlæggelse af et konkret gruppesøgsmål om genopretning, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Uanset stk. 1 kan godkendte organisationer ikke anlægge et gruppesøgsmål om genopretning, som finansieres af en tredjepart, hvor en interessekonflikt er opstået, eller hvor der foreligger nærliggende risiko for, at en sådan interessekonflikt vil opstå. Finansiering fra en tredjepart, der har økonomisk interesse i at anlægge et gruppesøgsmål om genopretning eller resultatet heraf, må ikke føre gruppesøgsmålet væk fra beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser.

Stk. 3. Beslutninger truffet af godkendte organisationer i forbindelse med et gruppesøgsmål om genopretning, herunder beslutninger om at indgå et forlig, må ikke påvirkes af en tredjepart på en måde, der vil være til skade for de kollektive interesser for de forbrugere, der har tilmeldt sig gruppesøgsmålet.

Stk. 4. Godkendte organisationer må ikke anlægge et gruppesøgsmål om genopretning mod en erhvervsdrivende, som er en konkurrent til den, der finansierer gruppesøgsmålet, eller mod en erhvervsdrivende, som den, der finansierer gruppesøgsmålet, er afhængig af.

Stk. 5. Retten påser, hvorvidt den godkendte organisation opfylder betingelserne i stk. 2-4, hvis den sagsøgte under sagen rejser begrundet tvivl herom. Retten kan til brug for vurderingen pålægge den godkendte organisation inden for en rimelig frist at udlevere en oversigt over finansieringskilder, der anvendes til at støtte gruppesøgsmålet.

Stk. 6. Retten kan kræve, at den godkendte organisation afslår eller foretager ændringer med hensyn til finansieringen af søgsmålet.

Stk. 7. Er betingelserne i stk. 2-4 ikke opfyldt, eller efterkommes et pålæg efter stk. 5, 2. pkt., eller et krav efter stk. 6 ikke, afviser retten sagen.

Stk. 8. En afvisning i medfør af stk. 7 påvirker ikke i øvrigt retsstillingen for de forbrugere, der har tilmeldt sig det pågældende gruppesøgsmål.

Sagsomkostninger i gruppesøgsmål om genopretning

§ 18. Tilmeldte forbrugere i et gruppesøgsmål om genopretning kan ikke pålægges at betale sagsomkostninger, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Retten kan under ekstraordinære omstændigheder pålægge tilmeldte forbrugere i et gruppesøgsmål om genopretning at betale sagsomkostninger, der er påløbet som følge af den pågældende tilmeldte forbrugers forsætlige eller uagtsomme adfærd.

Stk. 3. Den tabende part skal erstatte modparten de udgifter, der er forbundet med at opfylde den underretningspligt, der er nævnt i § 16, stk. 8, 5. pkt., og § 20.

Forlig om genopretning

§ 19. Den godkendte myndighed eller organisation kan i fællesskab med den erhvervsdrivende forelægge retten et forslag til forlig om genopretning til fordel for de tilmeldte forbrugere.

Stk. 2. Retten kan på ethvert tidspunkt under sagen opfordre parterne til at indgå forlig om genopretning. Retten fastsætter en rimelig frist for indgåelsen af forliget.

Stk. 3. Et forlig skal godkendes af retten. Retten afviser forliget, hvis det strider mod præceptive regler eller indeholder betingelser, som ikke kan håndhæves, idet der tages hensyn til parternes og navnlig de tilmeldte forbrugeres rettigheder og interesser.

Stk. 4. Godkender retten forliget, bliver det bindende for sagens parter og de tilmeldte forbrugere.

Stk. 5. De retsmidler, som stilles til rådighed i et godkendt forlig om genopretning, berører ikke eventuelle yderligere retsmidler, som forbrugerne har adgang til, og som ikke var genstand for det pågældende forlig.

Kapitel 7

Underretning af berørte forbrugere

§ 20. Retten pålægger den erhvervsdrivende ved hjælp af midler, der står i rimeligt forhold til sagens omstændigheder, at underrette de forbrugere, der er berørt af eller tilmeldt gruppesøgsmålet, om endelige afgørelser, der indeholder bestemmelse om påbud eller forbud, jf. § 13, eller genopretning, jf. § 15, eller om godkendte forlig, jf. § 19. Retten kan herunder bestemme, at den erhvervsdrivende skal underrette alle berørte eller tilmeldte forbrugere individuelt. Retten fastsætter en frist for underretningen. Udgifterne ved underretningen betales af den erhvervsdrivende.

Stk. 2. Afviser retten et gruppesøgsmål om genopretning, finder stk. 1 tilsvarende anvendelse over for godkendte myndigheder eller organisationer med hensyn til afgørelsen om afvisning.

Stk. 3. Underrettes de berørte eller tilmeldte forbrugere om afgørelsen eller forliget på anden vis, undlader retten at give pålæg efter stk. 1 og 2.

Kapitel 8

Forældelse

§ 21. Er der inden forældelsesfristens udløb, jf. reglerne i forældelsesloven, anlagt et gruppesøgsmål efter denne lov, og medfører dette ikke en afbrydelse af fristen for forbrugerne, hvis fordring udspringer af den overtrædelse, der var genstand for det anlagte søgsmål, indtræder forældelse af disse fordringer tidligst 1 år efter sagens endelige afgørelse.

Kapitel 9

Anke

§ 22. Ankes en dom i et gruppesøgsmål, behandles anken efter reglerne i denne lov. Ankes en dom af den godkendte myndighed eller organisation, finder § 16 tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Reglerne i retsplejelovens § 368, stk. 1, 2. pkt., og stk. 2, finder ikke anvendelse.

Kapitel 10

Strafbestemmelser

§ 23. Den, der forsætligt overtræder et påbud eller forbud udstedt i medfør af § 13, stk. 1 og 2, eller § 20, stk. 1, kan idømmes straf af bøde. Sag efter 1. pkt., anlægges af den part, der har opnået påbuddet eller forbuddet.

Stk. 2. Spørgsmål om idømmelse af straf for overtrædelse af et foreløbigt påbud eller forbud kan udsættes, indtil sagen om den påståede overtrædelse er afgjort.

Stk. 3. En modpart, der uden lovlig grund undlader at efterkomme et pålæg om edition efter retsplejelovens § 298, stk. 1, jf. denne lovs § 1, stk. 2, kan idømmes straf af bøde. Retsplejelovens § 298, stk. 2, jf. § 344, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 4. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Kapitel 11

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 24. Loven træder i kraft den 25. juni 2023.

Stk. 2. Lov nr. 1257 af 20. december 2000 om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser ophæves.

§ 25. Loven finder anvendelse for gruppesøgsmål, som anlægges efter lovens ikrafttræden. For øvrige sager finder de hidtil gældende regler anvendelse.

§ 26. Erhvervsministeren kan beslutte, at myndigheder, der tidligere var godkendt i henhold til lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser, fortsat kan være godkendt til at anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål i andre medlemsstater.

Stk. 2. De myndigheder, der er nævnt i stk. 1, vil derudover være godkendt til at anlægge nationale gruppesøgsmål ved domstolene efter denne lov.

Kapitel 12

Territorialbestemmelse

§ 27. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

- ¹⁾ Loven gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2020/1828/EU af 25. november 2020 om adgang til anlæggelse af gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes interesser og om ophævelse af direktiv 2009/22/EF, EU-Tidende 2020, L 409, s. 1-27.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets baggrund
3. Lovforslagets hovedpunkter
 - 3.1. Anvendelsesområde og definitioner
 - 3.1.1. Gældende ret
 - 3.1.2. Direktivet
 - 3.1.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
 - 3.2. Godkendte myndigheder og organisationer
 - 3.2.1. Godkendelse af myndigheder og organisationer
 - 3.2.1.1. Gældende ret
 - 3.2.1.2. Direktivet
 - 3.2.1.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
 - 3.2.2. Lister over godkendte myndigheder og organisationer
 - 3.2.2.1. Gældende ret
 - 3.2.2.2. Direktivet
 - 3.2.2.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
 - 3.2.3. Tilbagekaldelse af godkendelse
 - 3.2.3.1. Gældende ret
 - 3.2.3.2. Direktivet
 - 3.2.3.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
 - 3.2.4. Generel oplysningspligt for godkendte myndigheder og organisationer
 - 3.2.4.1. Gældende ret
 - 3.2.4.2. Direktivet
 - 3.2.4.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
 - 3.3. Sagens parter
 - 3.3.1. Gældende ret
 - 3.3.2. Direktivet

- 3.3.3. Erhvervsministeriets overvejelser
og den foreslåede ordning
- 3.4. Anlæggelse af et gruppesøgsmål
 - 3.4.1. Gældende ret
 - 3.4.2. Direktivet
 - 3.4.3. Erhvervsministeriets overvejelser
og den foreslåede ordning
- 3.5. Gruppesøgsmål om påbud eller forbud
 - 3.5.1. Gældende ret
 - 3.5.2. Direktivet
 - 3.5.3. Erhvervsministeriets overvejelser
og den foreslåede ordning
- 3.6. Gruppesøgsmål om genopretning
 - 3.6.1. Afgørelsens indhold
 - 3.6.1.1. Gældende ret
 - 3.6.1.2. Direktivet
 - 3.6.1.3. Erhvervsministeriets over-
vejelser og den foreslåede
ordning
 - 3.6.2. Tilmelding til gruppesøgsmål om
genopretning m.v.
 - 3.6.2.1. Gældende ret
 - 3.6.2.2. Direktivet
 - 3.6.2.3. Erhvervsministeriets over-
vejelser og den foreslåede
ordning
 - 3.6.3. Interessekonflikter ved finansie-
ring af gruppesøgsmål om genop-
retning
 - 3.6.3.1. Gældende ret
 - 3.6.3.2. Direktivet
 - 3.6.3.3. Erhvervsministeriets over-
vejelser og den foreslåede
ordning
 - 3.6.4. Sagsomkostninger i gruppesøgs-
mål om genopretning
 - 3.6.4.1. Gældende ret
 - 3.6.4.2. Direktivet
 - 3.6.4.3. Erhvervsministeriets over-
vejelser og den foreslåede
ordning
 - 3.6.5. Forlig om genopretning
 - 3.6.5.1. Gældende ret
 - 3.6.5.2. Direktivet
 - 3.6.5.3. Erhvervsministeriets over-
vejelser og den foreslåede
ordning

- 3.6.6. Underretning af berørte forbrugere
 - 3.6.6.1. Gældende ret
 - 3.6.6.2. Direktivet
 - 3.6.6.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
- 3.7. Strafbestemmelser
 - 3.7.1. Gældende ret
 - 3.7.2. Direktivet
 - 3.7.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
- 4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
- 5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
- 6. Administrative konsekvenser for borgerne
- 7. Klimamæssige konsekvenser
- 8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser
- 9. Forholdet til EU-retten
- 10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
- 11. Sammenfattende skema

1. Indledning

Lovforslaget gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2020/1828/EU af 25. november 2020 om adgang til anlæggelse af gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser og om ophævelse af direktiv 2009/22/EF (herefter benævnt gruppesøgsmålsdirektivet). Direktivet er et minimumdirektiv. Der er med lovforslaget ikke lagt op til at overimplementere direktivet.

Med lovforslaget ønsker regeringen at bidrage til, at der på EU-plan og på nationalt plan findes en effektiv og virkningsfuld processuel ordning for anlæggelse af gruppesøgsmål med påstand om påbud eller forbud samt genopretning, der er tilgængelig for forbrugere i alle medlemsstater.

Forbrugere har i dag efter de gældende regler mulighed for at forfølge et krav mod en erhvervsdrivende ved at anlægge sag ved domstolene på forskellige måder. Er der tale om mindre krav, kan der eksempelvis anlægges en sag efter reglerne i retsplejelovens kapitel 39 om småsagsprocessen. Derudover er der efter reglerne i retsplejelovens kapitel 23 a mulighed for, at flere personer, som har ensartede krav, kan anlægge et gruppesøgsmål. Godkendte myndigheder og organisationer kan endvidere efter reglerne i lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser anlægge gruppesøgsmål med påstand om, at bestemte handlinger, der er i strid med forbrugernes kollektive interesser, forbydes.

Med lovforslaget lægges der op til at øge forbrugerbeskyttelsen yderligere ved at indføre mulighed for, at godkendte myndigheder og organisationer, der repræsenterer forbrugernes interesser, kan anlægge og føre to nye typer af gruppesøgsmål mod erhvervsdrivende om henholdsvis påbud eller forbud samt genopretning.

Et »gruppesøgsmål« er kendetegnet ved, at søgsmålet berører en flerhed af personer, og at en repræsen-

tant for denne gruppe (og ikke de enkelte forbrugere) anses som part i søgsmålet. I bestemte tilfælde vil der med den foreslåede lov kunne føres "gruppesøgsmål", uden at der er individuelle forbrugere, der har tilmeldt sig søgsmålet.

Med lovforslaget vil det blive muligt at føre gruppesøgsmål om påbud eller forbud samt gruppesøgsmål om genopretning og derigennem opnå, at forbrugere f.eks. får adgang til erstatning, hvis en erhvervsdrivende har overtrådt de regler, som direktivet omfatter.

Det foreslås, at erhvervsministeren efter forhandling med de berørte ministre kan godkende de myndigheder og organisationer, som kan anlægge gruppesøgsmål. En godkendt myndighed eller organisation vil således fungere som repræsentant for den pågældende gruppe af forbrugere eller som repræsentant for forbrugernes mere generelle interesser, hvis myndigheden eller organisationen anlægger en sag. Myndigheder og organisationer skal anmode om at blive godkendt og opfylde en række betingelser.

Det foreslås, at de godkendte myndigheder og organisationer kan anlægge nationale gruppesøgsmål ved domstolene her i landet. På samme måde vil myndigheder og organisationer, der er godkendt i andre medlemsstater og optaget på Europa-Kommissionens liste, der udarbejdes i medfør af direktivet, kunne anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål her i landet, såfremt der er mulighed herfor efter reglerne om værneting.

2. Lovforslagets baggrund

Lovforslaget gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2020/1828/EU af 25. november 2020 om adgang til anlæggelse af gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser og om ophævelse af direktiv 2009/22/EF ("gruppesøgsmålsdirektivet"). Direktivet skal være gennemført i national lovgivning senest den 25. december 2022, og reglerne skal træde i kraft senest den 25. juni 2023.

Direktivet ophæver direktiv 2009/22/EF af 23. april 2009 om søgsmål med påstand om forbud på området beskyttelse af forbrugernes interesser (herefter benævnt forbudsdirektivet), som er en kodificering af direktiv 98/27/EF af 19. maj 1998 om søgsmål med påstand om forbud på området beskyttelse af forbrugernes interesser. Disse direktiver er gennemført i dansk ret ved lov nr. 1257 af 20. december 2000 om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser, der foreslås ophævet ved nærværende lovforslag.

Baggrunden for gruppesøgsmålsdirektivet er, at den stigende globalisering og digitalisering har øget risikoen for, at et større antal forbrugere lider skade som følge af den samme ulovlige praksis. Det kan mindske forbrugernes tillid til det indre marked, hvis der ikke eksisterer effektive midler til at bringe en ulovlig praksis til ophør og til at opnå genopretning for forbrugerne. Manglen på effektive midler til at håndhæve EU-retten, som beskytter forbrugerne, kan resultere i en forvridning af den fair konkurrence mellem erhvervsdrivende, der overtræder lovgivningen, og erhvervsdrivende, der overholder lovgivningen, og som opererer nationalt eller på tværs af grænserne. Sådanne forvridninger kan hindre det indre marked i at fungere gnidningsløst.

Formålet med gruppesøgsmålsdirektivet er at sikre, at der på EU-plan og på nationalt plan findes mindst én effektiv og virkningsfuld processuel ordning for anlæggelse af gruppesøgsmål om påbud eller forbud og genopretning, der er tilgængelig for forbrugere i alle medlemsstater. Det kan øge forbrugernes tillid til det indre marked og sætte dem i stand til at udøve deres rettigheder, hvis der er en fælles processuel ordning for anlæggelse af gruppesøgsmål. Det kan endvidere bidrage til en mere fair konkurrence og skabe lige vilkår for erhvervsdrivende, der opererer på det indre marked.

Formålet med gruppesøgsmålsdirektivet er endvidere at bidrage til det indre markeds funktion og til opnåelsen af et højt forbrugerbeskyttelsesniveau ved at gøre det muligt for godkendte myndigheder

og organisationer, som repræsenterer forbrugernes kollektive interesser, at anlægge gruppesøgsmål om påbud eller forbud samt genopretning mod erhvervsdrivende, der overtræder visse EU-retlige bestemmelser. Formålet er således, at disse godkendte myndigheder og organisationer bør kunne anmode om at få bragt en sådan overtrædelse til ophør eller få den forbudt og søge om genopretning, hvis det er relevant og muligt i henhold til EU-retten og national ret, herunder f.eks. erstatning, afhjælpning eller forholdsmæssigt afslag.

Gruppesøgsmålsdirektivet er et minimumsdirektiv, hvilket giver medlemsstaterne mulighed for at vedtage eller opretholde nationale bestemmelser om anlæggelse af gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser, der er mere vidtrækkende, end hvad direktivet foreskriver. Der skal dog være mindst én national processuel ordning for gruppesøgsmål, som gør det muligt for godkendte myndigheder og organisationer at anlægge gruppesøgsmål om påbud eller forbud samt genopretning.

Det følger af direktivets præambelbetragtning nr. 11, at direktivet ikke bør erstatte eksisterende nationale processuelle ordninger til beskyttelse af forbrugernes kollektive eller individuelle interesser. Det overlades til medlemsstaterne at beslutte, om de vil implementere direktivet som en del af en eksisterende eller ny ordning eller som en ny særskilt ordning.

Grundet ophævelsen af forbudsdirektivet og for at sikre en hensigtsmæssig og korrekt implementering af gruppesøgsmålsdirektivet, idet anvendelsesområdet udvides betragteligt i det nye direktiv, foreslås det at foretage en direktivnær implementering af gruppesøgsmålsdirektivet i en ny hovedlov om adgang til anlæggelse af gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser, og at lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser ophæves.

Det foreslås endvidere, at direktivet implementeres i en ny hovedlov for at undgå usikkerhed om retstilstanden. Retsplejelovens kapitel 23 a om gruppesøgsmål og nærværende lovforslag vil således udgøre to separate ordninger, der gør det muligt at anlægge gruppesøgsmål.

3. Lovforslagets hovedpunkter

3.1. Anvendelsesområde og definitioner

3.1.1. Gældende ret

Udpegede myndigheder og organisationer kan efter reglerne i den gældende lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser anlægge søgsmål med påstand om, at bestemte handlinger, der er i strid med forbrugernes kollektive interesser, forbydes. Ifølge lovens § 1, stk. 1, finder loven anvendelse på de nationale regler, der gennemfører de direktiver, som er optaget på bilaget til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/27/EF om søgsmål med påstand om forbud på området beskyttelse af forbrugernes interesser (forbudsdirektivet).

Der var oprindeligt optaget 9 direktiver på bilaget til forbudsdirektivet. Det er direktiver, der blandt andet vedrører vildledende reklame, forbrugerkredit, pakkerejser, reklame for humanmedicinske lægemidler mv. Efter direktivets vedtagelse i 1998, er der tilføjet 5 direktiver til bilaget.

3.1.2. Direktivet

Det følger af artikel 2, stk. 1, i gruppesøgsmålsdirektivet, at direktivet finder anvendelse på gruppesøgsmål, der anlægges som følge af erhvervsdrivendes overtrædelser af de EU-retlige bestemmelser, der er nævnt i direktivets bilag I, herunder sådanne bestemmelser som er gennemført i national ret, og som skader eller ville kunne skade forbrugernes kollektive interesser. Direktivet berører ikke de EU-retlige bestemmelser, der er omhandlet i bilag I.

Det fremgår af direktivets præambelbetragtning nr. 13, at direktivets anvendelsesområde bør afspejle den seneste udvikling på forbrugerbeskyttelsesområdet. Da forbrugere i stigende grad handler på et bredere og stadig mere digitaliseret marked, skal der for at opnå et højt forbrugerbeskyttelsesniveau være krav om, at områder som databeskyttelse, finansielle tjenesteydelser, rejser og turisme, energi og telekommunikation omfattes af direktivet i tillæg til den almindelige forbrugerbeskyttelsesret. Da der er øget efterspørgsel blandt forbrugerne efter finansielle tjenesteydelser og investeringstjenesteydelser, er det navnlig vigtigt at forbedre håndhævelsen af forbrugerbeskyttelsesretten på disse områder. Forbrugermarkedet har også udviklet sig på området for digitale tjenester, og der er et øget behov for mere effektiv håndhævelse af forbrugerbeskyttelsesretten, herunder vedrørende databeskyttelse.

Direktivets bilag I indeholder 66 EU-retsakter og bestemmelser, som er omfattet af direktivets anvendelsesområde. Anvendelsesområdet er bredt og omfatter – ud over den almindelige forbrugerbeskyttelsesret – flere sektorspecifikke områder, hvor forbrugernes kollektive interesser beskyttes.

Efter direktivets præambelbetragtning nr. 15 bør direktivet ikke berøre de retsakter, der er nævnt i bilag I, og bør derfor ikke ændre eller udvide definitionerne fastsat i disse retsakter eller erstatte eventuelle håndhævelsesmekanismer, som de pågældende retsakter måtte indeholde.

Direktivets definitioner fremgår af artikel 3.

3.1.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Gruppesøgsmålsdirektivet er et minimumdirektiv. Erhvervsministeriet finder det ikke nødvendigt at lade anvendelsesområdet være bredere, end hvad der følger af direktivet. Lovforslagets anvendelsesområde svarer derfor til det anvendelsesområde, som direktivet foreskriver.

Udvidelsen af antallet af EU-retlige bestemmelser i forhold til de hidtil gældende regler, som omfattes af direktivet, vil allerede medføre en markant udvidelse af anvendelsesområdet i forhold til, hvad der gælder i dag. Der vil således efter de foreslåede regler kunne føres gruppesøgsmål på baggrund af væsentligt flere forbrugerbeskyttelsesregler end i dag. Hertil kommer, at retsplejeloven indeholder en ordning om gruppesøgsmål, der gælder ved siden af lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser. På den baggrund vurderes det ikke nødvendigt at lade anvendelsesområdet for lovforslaget være bredere end det anvendelsesområde, som er påkrævet efter direktivet.

Der lægges op til, at loven vil finde anvendelse på gruppesøgsmål, der anlægges ved domstolene, og som angår erhvervsdrivendes overtrædelser af de EU-retlige bestemmelser, der er nævnt i gruppesøgsmålsdirektivets bilag I, eller regler, der gennemfører sådanne bestemmelser her i landet, såfremt overtrædelserne skader eller vil kunne skade forbrugernes kollektive interesser.

Det bemærkes særligt, at det ikke er hensigten med lovforslaget at påvirke den allerede gældende gruppesøgsmålsordning efter retsplejelovens kapitel 23 a. Der vil således gælde to separate ordninger for anlæggelse af gruppesøgsmål.

Det bemærkes også, at lovforslaget ikke indeholder regler om fuldbyrdelse af afgørelser i gruppesøgsmål. Fuldblyrdelse vil derfor skulle ske efter retsplejelovens almindelige regler herom.

Erhvervsministeriet finder det hensigtsmæssigt med en direktivnær implementering af direktivets definitioner. Der er alene foretaget mindre sproglige ændringer i forhold til direktivets definitioner uden indholdsmæssig betydning.

3.2. Godkendte myndigheder og organisationer

3.2.1. Godkendelse af myndigheder og organisationer

3.2.1.1. Gældende ret

Efter den gældende bestemmelse i § 4, stk. 1, i lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser, kan erhvervsministeren efter forhandling med de berørte ministre udpege de danske myndigheder og organisationer, der kan anlægge søgsmål med påstand om forbud i andre medlemsstater for overtrædelser af direktiverne optaget på det i § 1, stk. 1, nævnte bilag, således som disse er gennemført i medlemsstaternes nationale ret.

Lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser gælder alene for grænseoverskridende gruppesøgsmål og alene for gruppesøgsmål med påstand om forbud.

Erhvervsministeren har udpeget Forbrugerombudsmanden og Lægemiddelstyrelsen, som fremgår af Europa-Kommissionens offentliggjorte liste vedrørende nationale myndigheder og organisationer, som er beføjet til at anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål i medfør af forbudsdirektivet.

Erhvervsministeren kan efter forhandling med de berørte ministre fastsætte nærmere betingelser for udøvelsen af den i stk. 1 nævnte søgsmålskompetence, jf. § 4, stk. 2, i lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser. Over for myndigheder vil der kunne fastsættes nærmere regler om hvilke direktiver og artikler, de forskellige myndigheder kan håndhæve. Der kan endvidere fastsættes krav om koordinering mellem myndighederne, ligesom der kan fastsættes andre begrænsninger i myndighedernes tilsynsbeføjelser, jf. Folketingstidende 2000-01, tillæg A, side 171.

Lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser indeholder ikke betingelser for udpegning af de danske myndigheder og organisationer, der kan anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål.

Det er forudsat i bemærkningerne til lovforslaget, at alle lovlige organisationer, der har til formål at beskytte forbrugernes kollektive interesser, kan godkendes, jf. direktiv 2009/22/EF artikel 3, jf. Folketingstidende 2000-01, tillæg A, side 166.

Efter gældende ret kan nationale gruppesøgsmål anlægges efter reglerne i retsplejelovens kapitel 23 a. Udpegning som grupperepræsentant til anlæggelse af nationale gruppesøgsmål kan alene ske ad hoc ved retten.

Den gældende bestemmelse i markedsføringslovens § 35 medfører, at Forbrugerombudsmanden kan udpeges som grupperepræsentant i et gruppesøgsmål.

3.2.1.2. Direktivet

Det følger af direktivets artikel 4, stk. 3, at medlemsstaterne udpeger et organ/en organisation som omhandlet i stk. 2, der har anmodet om at blive udpeget som godkendt organ/organisation med henblik på anlæggelse af grænseoverskridende gruppesøgsmål, hvis nævnte organ/organisation opfylder alle kriterier i bestemmelsens litra a) – f).

Derudover følger det af direktivets artikel 4, stk. 4, at medlemsstaterne sikrer, at de kriterier, som de anvender til at udpege et organ/en organisation som godkendt organ/organisation med henblik på anlæggelse af nationale gruppesøgsmål, er i overensstemmelse med dette direktivs mål for at sikre, at sådanne gruppesøgsmål fungerer effektivt og virkningsfuldt.

Det fremgår af direktivets artikel 4, stk. 5, at medlemsstaterne kan beslutte, at kriterierne i stk. 3 også anvendes til udpegelse af godkendte organer/organisationer med henblik på anlæggelse af nationale gruppesøgsmål.

Medlemsstaterne kan ifølge direktivets artikel 4, stk. 7, udpege offentlige organer som godkendte orga-

ner/organisationer med henblik på anlæggelse af gruppesøgsmål uanset artikel 4, stk. 3 og 4. Medlemsstaterne kan fastsætte, at offentlige organer, der allerede er udpeget som godkendte organer/organisationer i henhold til artikel 3 i direktiv 2009/22/EF, skal forblive udpeget som godkendte organer/organisationer med henblik på direktivet.

3.2.1.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Direktivet indeholder krav om, at organisationer skal opfylde de samme betingelser for godkendelse til anlæggelse af grænseoverskridende gruppesøgsmål, da dette bør være ens i alle medlemsstater, jf. præambelbetragtning nr. 25 og artikel 4, stk. 3. Det betyder, at organisationer skal anmode om godkendelse og opfylde de betingelser, der er oplistet i direktivets artikel 4, stk. 3, litra a) - f), for at blive godkendt til at anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål.

Erhvervsministeriet finder det hensigtsmæssigt med en direktivnær implementering af direktivets betingelser for godkendelse af organisationer. Der er alene foretaget mindre sproglige ændringer i forhold til direktivets betingelser for godkendelse uden indholdsmæssig betydning. Der henvises til lovforslagets specielle bemærkninger til § 3, stk. 3.

Betingelserne er kumulative, hvorefter alle betingelser skal være opfyldt for, at en organisation kan blive godkendt til at anlægge gruppesøgsmål.

Efter direktivets artikel 4, stk. 7, kan medlemsstaterne godkende myndigheder til anlæggelse af grænseoverskridende gruppesøgsmål uanset stk. 3 og 4. Det vil sige, at myndigheder kan godkendes til at anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål, selv om de ikke opfylder betingelserne i artikel 4, stk. 3.

Erhvervsministeriet finder det hensigtsmæssigt, at myndigheder også skal anmode om godkendelse. Derudover foreslås det, at myndigheder, der ønsker at blive godkendt til at anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål, skal føre tilsyn med overholdelsen af bestemmelser, der er omfattet af det bilag, der er nævnt i direktivets bilag I.

Lægemiddelstyrelsen vil således kunne godkendes til at anlægge gruppesøgsmål, da Lægemiddelstyrelsen fører tilsyn med overholdelsen af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/83/EF af 6. november 2001 om oprettelse af en fællesskabskodeks for humanmedicinske lægemidler artikel 86-90, 98 og 100.

Efter præambelbetragtning nr. 26, bør medlemsstaterne frit kunne fastsætte betingelserne for godkendelse af myndigheder og organisationer til anlæggelse af nationale gruppesøgsmål i overensstemmelse med national ret.

Erhvervsministeriet finder det mest hensigtsmæssigt, at der gælder samme betingelser for godkendelse af henholdsvis myndigheder og organisationer til at anlægge både grænseoverskridende og nationale gruppesøgsmål. Dette vil også være i overensstemmelse med direktivets artikel 4, stk. 4 og 5.

Det foreslås derfor, at erhvervsministeren efter forhandling med de berørte ministre vil kunne godkende de myndigheder og organisationer, der har anmodet om at blive godkendt til at anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål i andre medlemsstater og nationale gruppesøgsmål her i landet for overtrædelser efter § 1.

Myndigheder og organisationer skal således anmode om godkendelse til at kunne anlægge nationale og grænseoverskridende gruppesøgsmål. Myndigheder og organisationer skal kun anmode én gang, og såfremt de bliver godkendt, vil de være godkendt med henblik på fremtidige gruppesøgsmål, som anlægges efter lovforslaget.

Myndigheder og organisationer kan løbende anmode om at blive godkendt til at anlægge gruppesøgsmål efter lovforslaget.

Det vil ikke være muligt at blive godkendt på ad hoc-basis efter dette lovforslag, hvilket er i overensstemmelse med præambelbetragtning nr. 28, hvorefter direktivet ikke bør tilskynde medlemsstaterne til at indføre muligheder for at godkende myndigheder og organisationer på ad hoc-basis. Dette vil fortsat være muligt efter reglerne om gruppesøgsmål i retsplejelovens kapitel 23 a.

Organisationerne vil ved anmodning til erhvervsministeren skulle indsende dokumentation for opfyldelse af de ovenfor nævnte betingelser. Myndigheder skal ved anmodning til erhvervsministeren på samme måde indsende dokumentation for, at de fører tilsyn med en eller flere af de bestemmelser, der er nævnt i direktivets bilag I.

Det foreslås, at erhvervsministeren kan fastsætte regler om, at myndigheders og organisationers anmodning om at blive godkendt til at anlægge gruppesøgsmål skal ske ved anvendelse af bestemte it-systemer.

Herved kan erhvervsministeren ved bekendtgørelse fastsætte, at myndigheder og organisationer skal anmode om godkendelse til at anlægge gruppesøgsmål via Virk.dk.

3.2.2. Lister over godkendte myndigheder og organisationer

3.2.2.1. Gældende ret

Den gældende bestemmelse i § 2 i lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser medfører, at udenlandske myndigheder og organisationer, som er optaget på den af Kommissionen offentliggjorte liste i De Europæiske Fællesskabers Tidende i henhold til bestemmelserne i forbudsdirektivet, kan anlægge søgsmål med påstand om forbud ved domstolene efter retsplejelovens bestemmelser, jf. lovens § 3.

Europa-Kommissionen har udstedt en meddelelse med oplysninger fra medlemsstaterne i medfør af artikel 4, stk. 3, i forbudsdirektivet, vedrørende nationale myndigheder og organisationer, som er godkendt til at anlægge søgsmål i medfør af artikel 2 i forbudsdirektivet.

3.2.2.2. Direktivet

Det følger af artikel 5, stk. 1, at hver medlemsstat meddeler Kommissionen en liste over godkendte organer/organisationer, som den på forhånd har udpeget til at kunne anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål, herunder disse godkendte organers/organisationers navn og vedtægtsbestemte formål, senest den 26. december 2023. Hver medlemsstat orienterer Kommissionen, når der er ændringer til denne liste. Medlemsstaterne gør listen offentligt tilgængelig.

Det følger endvidere, at Kommissionen udarbejder en samlet liste over disse godkendte organer/organisationer og gør den offentligt tilgængelig. Kommissionen ajourfører denne liste, når ændringer til medlemsstaternes lister over godkendte organer/organisationer meddeles Kommissionen.

Medlemsstaterne skal ifølge artikel 5, stk. 2, sikre, at oplysninger om godkendte organer/organisationer, der er udpeget på forhånd med henblik på at kunne anlægge nationale gruppesøgsmål, gøres tilgængelige for offentligheden.

3.2.2.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

For at opfylde direktivets krav om, at medlemsstaterne skal meddele Europa-Kommissionen en liste over godkendte myndigheder og organisationer, foreslås det indført i lovforslagets, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen meddeler Europa-Kommissionen en liste over myndigheder og organisationer, som er

godkendt til at anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål med henblik på optagelse på den liste, som Europa-Kommissionens offentliggør.

Det foreslås, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen offentliggør den liste, som styrelsen meddeler Europa-Kommissionen, jf. 5, stk. 1, 3. pkt. i direktivet.

Efter direktivet er der alene et krav om, at medlemsstaterne skal meddele Europa-Kommissionen en liste over myndigheder og organisationer, der er godkendt til at anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål.

Listen over myndigheder og organisationer, der er godkendt til at anlægge henholdsvis grænseoverskridende og nationale gruppesøgsmål vil i praksis være den samme liste, da det med lovforslaget foreslås, at der skal gælde samme betingelser for godkendelse af myndigheder og organisationer til anlæggelse af grænseoverskridende og nationale gruppesøgsmål.

Den liste, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen offentliggør, vil derfor være en liste over myndigheder og organisationer, der er godkendt til anlæggelse af både nationale og grænseoverskridende gruppesøgsmål.

3.2.3. Tilbagekaldelse af godkendelse

3.2.3.1. Gældende ret

Den gældende bestemmelse i § 4, stk. 1, i lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser, medfører, at erhvervsministeren efter forhandling med de berørte ministre kan udpege de danske myndigheder og organisationer, der kan anlægge søgsmål med påstand om forbud i andre medlemsstater for overtrædelser af direktiverne optaget på det i § 1, stk. 1, nævnte bilag, således som disse er gennemført i medlemsstaternes nationale ret.

Det følger af bestemmelsens forarbejder, jf. Folketingstidende 2000-01, tillæg A, side 171, at erhvervsministeren på samme måde kan tilbagekalde en udpegning til at anlægge søgsmål i andre medlemsstater.

3.2.3.2. Direktivet

Det følger af artikel 5, stk. 3, at medlemsstaterne mindst hvert femte år vurderer, om de godkendte organer/organisationer fortsat opfylder kriterierne i artikel 4, stk. 3. Medlemsstaterne sikrer, at et godkendt organ/en godkendt organisation mister sin status, hvis det/den ikke længere opfylder et eller flere af kriterierne.

Det følger endvidere af direktivets artikel 5, stk. 4, at hvis en medlemsstat eller Kommissionen rejser tvivl om, hvorvidt et godkendt organ/en godkendt organisation opfylder de kriterier, der er fastsat i artikel 4, stk. 3, undersøger den medlemsstat, som udpegede det/den pågældende organ/organisation, sagen. Om nødvendigt tilbagekalder medlemsstaten udpegelsen af det godkendte organ/den godkendte organisation, hvis det/den ikke længere opfylder et eller flere kriterierne. Modparten i form af den erhvervsdrivende i et gruppesøgsmål skal have mulighed for at rejse begrundet tvivl over for retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden om, hvorvidt et godkendt organ/en godkendt organisation opfylder kriterierne i artikel 4, stk. 3.

Medlemsstaterne udpeger efter artikel 5, stk. 5, nationale kontaktpunkter med henblik på stk. 4 og meddeler Kommissionen navn på og kontaktoplysninger for disse kontaktpunkter. Kommissionen udarbejder en liste over disse kontaktpunkter og gør listen tilgængelig for medlemsstaterne.

3.2.3.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Erhvervsministeriet finder det hensigtsmæssigt, at det både er erhvervsministeren, der godkender myndigheder og organisationer samt tilbagekalder denne godkendelse.

Det vil medføre, at erhvervsministeren skal tilbagekalde godkendelsen af en myndighed, hvis myndigheden ikke er eller ikke længere fører tilsyn med overholdelsen af de bestemmelser, der er nævnt i direktivets bilag I.

Erhvervsministeren skal derudover tilbagekalde godkendelsen af en organisation, hvis organisationen ikke længere opfylder en eller flere af de betingelser, der fastsat i lovforslagets § 3, stk. 3.

Det er således et krav for godkendte organisationer, at de opfylder de angivne betingelser på tidspunktet for anmodning om godkendelse til at anlægge gruppesøgsmål efter loven, men også at de fortsætter med at opfylde betingelserne.

Hvis erhvervsministeren tilbagekalder godkendelsen af en myndighed eller organisation, mister myndigheden eller organisationen sin status.

Det foreslås endvidere, at hvis erhvervsministeren bliver bekendt med, at retten har afvist en sag som følge af, at den godkendte myndighed eller organisation ikke længere opfylder betingelserne, skal erhvervsministeren undersøge om myndighedens eller organisationens godkendelse skal tilbagekaldes.

For at opfylde direktivets krav om, at medlemsstaterne mindst hvert femte år vurderer, om de godkendte myndigheder og organisationer fortsat opfylder betingelserne for godkendelse, foreslås det indført i lovforslaget, at erhvervsministeren mindst hvert femte år vurderer, om de godkendte organisationer fortsat opfylder betingelserne i lovforslagets § 3, stk. 2.

Det foreslås endvidere, at erhvervsministeren kan fastsætte regler om, at undersøgelsen og vurderingen af godkendte myndigheders og organisationers opfyldelse af betingelserne i § 3, stk. 2 og 3, skal ske ved, at de anvender bestemte it-systemer til at sende anmodning og dokumentation for fortsat opfyldelse af betingelserne.

Herved kan erhvervsministeren ved bekendtgørelse fastsætte, at myndigheder og organisationer via Virk.dk skal sende dokumentation for, at de fortsat opfylder betingelserne for godkendelse, jf. lovforslagets § 3, stk. 2 og 3.

3.2.4. Generel oplysningspligt for godkendte myndigheder og organisationer

3.2.4.1. Gældende ret

Der er ingen generelle regler om oplysningspligt for godkendte myndigheder eller organisationer i lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser.

3.2.4.2. Direktivet

Medlemsstaterne skal ifølge artikel 13, stk. 1, fastlægge regler, der sikrer, at godkendte organer/organisationer navnlig på deres websted giver oplysninger om: a) de gruppesøgsmål, som de har besluttet at anlægge ved en retsinstans eller forvaltningsmyndighed b) status for gruppesøgsmål, som de har anlagt for en retsinstans eller forvaltningsmyndighed, og c) resultatet af de gruppesøgsmål, der er omhandlet i litra a) og b).

Det fremgår af præambelbetragtning nr. 58, at for at et gruppesøgsmål kan blive vellykket, er det afgørende at sikre, at forbrugerne underrettes om det. Godkendte myndigheder og organisationer bør på deres websteder oplyse forbrugerne om de gruppesøgsmål, som de har besluttet at anlægge for retsinstansen

eller forvaltningsmyndigheden, status for de gruppesøgsmål, som de har anlagt, og resultaterne af sådanne gruppesøgsmål, så forbrugerne er i stand til at træffe en kvalificeret afgørelse om, hvorvidt de ønsker at deltage i et gruppesøgsmål, og rettidigt tage de nødvendige skridt. Oplysninger, som de godkendte myndigheder og organisationer skal give forbrugerne, bør navnlig, hvis det er relevant og hensigtsmæssigt, omfatte en forklaring på et forståeligt sprog om sagens genstand og om de mulige eller faktiske retsvirkninger af gruppesøgsmålet, den godkendte myndigheds eller organisations hensigt om at indbringe sagen, en beskrivelse af den gruppe af forbrugere, der er berørt af gruppesøgsmålet, og de nødvendige skridt, som de berørte forbrugere skal tage, herunder sikring af den nødvendige dokumentation, for at kunne drage fordel af foranstaltningerne om påbud eller genopretning eller de godkendte forlig som omhandlet i dette direktiv. Sådanne oplysninger bør være tilstrækkelige og stå i et rimeligt forhold til sagens omstændigheder.

3.2.4.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det foreslås, at godkendte myndigheder og organisationer på deres hjemmeside skal give oplysninger om de gruppesøgsmål, som myndigheden eller organisationen har besluttet at anlægge, status for de gruppesøgsmål, som myndigheden eller organisationen har anlagt ved domstolene, og resultatet af de nævnte gruppesøgsmål.

Oplysningerne skal gives i et forståeligt sprog for forbrugerne, og de godkendte myndigheder og organisationer skal give de oplysninger, der er relevante og hensigtsmæssige for det konkrete gruppesøgsmål. Dette skal bidrage til, at forbrugerne bliver i stand til at træffe en beslutning om, hvorvidt de ønsker at deltage i et gruppesøgsmål, og rettidigt foretage de nødvendige skridt.

3.3. Sagens parter

3.3.1. Gældende ret

Hvem der er sagens parter i en borgerlig sag er reguleret i retsplejelovens kapitel 24. Det følger derudover af retsplejelovens almindelige regler, hvem der er sagsøger og sagsøgte.

Det følger af bestemmelsens forarbejder, jf. Folketingstidende 2000-01, tillæg A, side 169, at søgsmålskompetencen alene gælder søgsmål med påstand om forbud og håndhævelse af forbuddene og alene sager, hvor danske virksomheder har foretaget ulovlige handlinger i strid med de direktiver, som er optaget på bilaget til forbudsdirektivet, som disse er gennemført ved medlemsstaternes nationale ret. Europa-Kommissionen udarbejder en liste over de godkendte organer tillige med en beskrivelse af disses formål. Listen og ændringer af listen offentliggøres i De Europæiske Fællesskabers Tidende.

Det følger endvidere af bestemmelsens forarbejder, jf. Folketingstidende 2000-01, tillæg A, side 170, at domstolene skal acceptere den liste, som Europa-Kommissionen udarbejder, som bevis for, at de godkendte organer kan varetage forbrugernes kollektive interesser. Domstolene har ret til at undersøge, om de godkendte organer ud fra deres formål og virke har en retlig interesse i at indbringe en sag i det konkrete tilfælde. Det vil således efter en konkret vurdering være muligt for retten at afvise en sag. Retten kan således f.eks. afvise en udenlandsk bilejerorganisation, der vil nedlægge forbud mod vildledende reklame for computere, uanset at organisationen er optaget på Europa-Kommissionens offentliggjorte liste, og organisationen formål er at beskytte medlemmernes interesser. Den handling, som det godkendte organ ønsker at få forbudt, skal have virkning i den medlemsstat, som har udpeget organet.

3.3.2. Direktivet

Det følger af direktivets artikel 6, stk. 1, at medlemsstaterne sikrer, at godkendte organer/organisationer, der på forhånd er udpeget i en anden medlemsstat med henblik på at kunne anlægge grænseoverskridende

gruppesøgsmål, kan anlægge sådanne gruppesøgsmål ved deres retsinstanser eller forvaltningsmyndigheder.

Det fremgår endvidere af præambelbetragtning nr. 19, at da både retslige og administrative procedurer effektivt og virkningsfuldt kan tjene til at beskytte forbrugernes kollektive interesser, overlades det til medlemsstaterne at beslutte, om et gruppesøgsmål kan anlægges som retslig procedure, administrativ procedure eller begge afhængigt af det relevante retsområde eller den pågældende økonomiske sektor.

Medlemsstaterne sikrer efter direktivets artikel 6, stk. 2, at hvis en påstået overtrædelse af EU-ret som omhandlet i artikel 2, stk. 1, berører eller sandsynligvis vil berøre forbrugere i forskellige medlemsstater, kan gruppesøgsmålet anlægges for en medlemsstats retsinstans eller forvaltningsmyndighed af flere godkendte organer/organisationer fra forskellige medlemsstater med henblik på beskyttelse af de kollektive interesser for forbrugere i forskellige medlemsstater.

Efter direktivets artikel 6, stk. 3, skal retsinstanserne og forvaltningsmyndighederne acceptere den liste, der er omhandlet i artikel 5, stk. 1, som bevis for det godkendte organs/den godkendte organisations kompetence til at anlægge et grænseoverskridende gruppesøgsmål, uden at dette berører retten for den retsinstans eller forvaltningsmyndighed, som sagen er indbragt for, til at undersøge, om det ud fra det godkendte organs/den godkendte organisations vedtægtsbestemte formål er berettiget, at det/den indbringer en sag i et konkret tilfælde.

Det følger af præambelbetragtning nr. 32, at der bør sikres gensidig anerkendelse af den kompetence til at anlægge gruppesøgsmål, som godkendte organer/organisationer, der er udpeget med henblik på grænseoverskridende gruppesøgsmål, er tillagt. Disse godkendte organers/organisationers identitet bør meddeles til Kommissionen, og Kommissionen bør udarbejde en liste over disse godkendte organer/organisationer. Optagelse på listen bør tjene som bevis for, at det godkendte organ/den godkendte organisation, der anlægger et gruppesøgsmål, har kompetence til at anlægge gruppesøgsmål. Dette bør ikke berøre retsinstansernes og forvaltningsmyndighedernes ret til at undersøge, om det ud fra det godkendte organs/den godkendte organisations vedtægtsbestemte formål er berettiget, at den/det anlægger sag i et konkret tilfælde.

3.3.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Erhvervsministeriet finder det mest hensigtsmæssigt at videreføre gældende ret fra lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser, for så vidt som at gruppesøgsmål anlægges ved domstolene. Erhvervsministeriet finder ikke grundlag for at udvide muligheden for at anlægge gruppesøgsmål til også at kunne ske ved forvaltningsmyndigheder.

Det foreslås derfor, at en eller flere godkendte myndigheder eller organisationer, som er godkendt af en anden medlemsstat og optaget på den liste, som Europa-Kommissionens offentliggør, skal kunne anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål ved domstolene her i landet.

Det foreslås videre, at retten som udgangspunkt skal acceptere den liste, der udarbejdes af Europa-Kommissionen, som bevis for den godkendte myndigheds eller organisations kompetence til at anlægge et grænseoverskridende gruppesøgsmål.

Erhvervsministeriet finder det hensigtsmæssigt, at der gælder samme processuelle regler ved anlæggelse af grænseoverskridende og nationale gruppesøgsmål.

Det foreslås derfor, at myndigheder og organisationer, der er godkendt og optaget på den liste, som Europa-Kommissionens offentliggør, skal kunne anlægge nationale gruppesøgsmål ved domstolene her i landet.

Det foreslås, at retten både i grænseoveroverskridende og i nationale gruppesøgsmål påser, at en godkendt myndighed eller organisation opfylder betingelserne beskrevet i afsnit 3.2, hvis den sagsøgte under et gruppesøgsmål rejser begrundet tvivl herom. Den sagsøgte bærer bevisbyrden for, at søgsmålet af denne grund bør afvises.

For at opfylde direktivets krav om, at retten skal kunne undersøge, om det er berettiget, at den godkendte myndighed eller organisationen anlægger et søgsmål i det konkrete tilfælde, foreslås det indført i lovforslaget, at retten påser, at et gruppesøgsmål falder inden for den godkendte myndigheds område eller den godkendte organisations vedtægtsbestemte formål. Er dette ikke tilfældet, afviser retten sagen.

Det foreslås endelig, at det er den godkendte myndighed eller organisation og den erhvervsdrivende, der er parter i sagen. De enkelte forbrugere er dermed ikke parter i sagen og har derfor heller ingen partsbeføjelser. Betegnelsen gruppesøgsmål sigter således til, at den flerhed af personer, hvis individuelle krav afgøres under retssagen, defineres som og repræsenteres som en gruppe, over for hvilke dommen har bindende virkning (retskraft).

3.4. Anlæggelse af et gruppesøgsmål

3.4.1. Gældende ret

De almindelige regler om anlæggelse af civile søgsmål findes i retsplejelovens kapitel 33 om sagsforberedelse i 1. instans. Af reglerne fremgår det bl.a., at en sag anlægges ved indlevering af stævning til retten, at stævningen skal indeholde en række oplysninger, samt hvad der er rettens reaktionsmuligheder, hvis stævningen ikke opfylder betingelserne.

Retten kan afvise sagen, hvis stævningen ikke opfylder de formelle krav, som gælder for denne, jf. retsplejelovens § 349, stk. 2, nr. 1-4, men foretager ikke på baggrund af stævningen nogen vurdering af, om søgsmålet efter sit indhold er åbenlyst ubegrundet, og har ikke beføjelse til at afvise sagen af den grund.

I stævningen nedlægger sagsøgeren de påstande, som vedkommende vil gøre gældende. Alt efter påstandens karakter vil der være tale om et fuldbyrdelessøgsmål eller et anerkendelsessøgsmål. En fuldbyrdelesspåstand går ud på, at sagsøgte efter sagsøgers opfattelse skal dømmes til at foretage en bestemt handling, sædvanligvis betaling af et pengebeløb. En anerkendelsespåstand går ud på, at retten efter sagsøgers opfattelse skal fastslå et bestemt retligt forhold mellem sagsøger og sagsøgte, f.eks. at sagsøgte skal anerkende, at sagsøger har ret til at anvende et bestemt område på sagsøgtes grund.

Det fremgår derudover særligt af lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser, at der i retssager inden for lovens område kan nedlægges påstand om forbud.

3.4.2. Direktivet

Efter direktivets artikel 7, stk. 1, sikrer medlemsstaterne, at godkendte organer/organisationer, der er udpeget i overensstemmelse med artikel 4, kan anlægge gruppesøgsmål som omhandlet i direktivet ved nationale retsinstanser eller forvaltningsmyndigheder.

Det følger videre af direktivets artikel 7, stk. 2, at ved anlæggelse af et gruppesøgsmål fremlægger det godkendte organ/den godkendte organisation tilstrækkelige oplysninger om de forbrugere, der er berørt af gruppesøgsmålet, for retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden.

Af artikel 7, stk. 3 følger det, at retsinstanserne eller forvaltningsmyndighederne vurderer antageligheden af et konkret gruppesøgsmål i overensstemmelse med dette direktiv og national ret.

Medlemsstaterne sikrer, jf. direktivets artikel 7, stk. 4, at godkendte organer/organisationer er berettigede til at søge at opnå mindst følgende foranstaltninger: a) foranstaltninger om påbud b) foranstaltninger om genopretning.

Efter artikel 7, stk. 7, sikrer medlemsstaterne endvidere, at retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden kan træffe afgørelse om at afvise åbenlyst ubegrundede sager tidligst muligt i sagen i overensstemmelse med national ret.

3.4.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Som anført under afsnit 3.1.3. finder Erhvervsministeriet, at gruppesøgsmål, hvor intet andet følger af lovforslaget, bør behandles efter retsplejens almindelige regler for borgerlige sager.

Erhvervsministeriet finder på den baggrund ikke grundlag for at foreslå særlige regler om fremgangsmåden i forbindelse med anlæg af gruppesøgsmål, medmindre dette følger af direktivet.

Således indebærer lovforslaget nogle krav til stævningen, som gælder i tillæg til kravene i retsplejelovens § 348. For det første skal det i stævningen angives, at sagen anlægges efter reglerne i lovforslaget. Derudover skal stævningen indeholde en række oplysninger om de berørte forbrugere. Endelig skal stævningen give de oplysninger, der gør det muligt for retten at vurdere, om den har kompetence til at behandle sagen og foretage lovvalg.

Erhvervsministeriet finder ikke grundlag for, at der skal kunne anlægges gruppesøgsmål ved nationale forvaltningsmyndigheder ud over domstolene, jf. afsnit 3.3.3. ovenfor.

Det foreslås, at godkendte myndigheder og organisationer er berettigede til at anlægge gruppesøgsmål om påbud eller forbud, gruppesøgsmål om genopretning eller gruppesøgsmål, hvor der både nedlægges påstand om endeligt påbud eller forbud og genopretning. Det foreslås, at der vil være to mulige typer af påbud eller forbud. Den ene er et foreløbig påbud eller forbud, der skal bringe en praksis til ophør eller om nødvendigt forbyde en praksis, hvor det er konstateret, at denne praksis udgør en overtrædelse. Den anden er et endeligt påbud eller forbud, der skal bringe en praksis til ophør eller om nødvendigt forbyde en praksis, hvor det er konstateret, at denne praksis udgør en overtrædelse.

Det er udtømmende bestemt i lovforslaget, hvilke påstande der kan nedlægges inden for rammerne af søgsmålet.

Efter de gældende regler i lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser er det alene muligt at anlægge sager med påstand om forbud, jf. lovens § 3. Forslaget indebærer en udvidelse i forhold til gældende ret efter lov om forbud til beskyttelse af forbrugeres interesser, da det fremover tillige vil være muligt at anlægge gruppesøgsmål med påstand om påbud eller genopretning.

Derudover foreslås det i overensstemmelse med direktivet at fastsætte nogle betingelser for, at et gruppesøgsmål kan anlægges. Der er bl.a. tale om, at gruppesøgsmål skal være den bedste måde at behandle kravene på.

3.5. Gruppesøgsmål om påbud eller forbud

3.5.1. Gældende ret

Retsplejelovens kapitel 40 indeholder regler om midlertidige afgørelser om forbud og påbud i en borgerlig sag. Det følger af disse regler bl.a., at retten efter anmodning ved et forbud eller påbud kan bestemme, at private og repræsentanter for stat, region og kommune i disses egenskab af parter i private retsforhold midlertidigt skal foretage, undlade eller tåle bestemte handlinger.

Det følger også af disse regler, at der som udgangspunkt i tilknytning til sagen om en midlertidig afgørelse om forbud eller påbud skal anlægges en såkaldt hovedsag, hvor der tages endeligt stilling til den ret, der påstås at være krænket. Hovedsagen anlægges – hvis den anlægges ved en dansk domstol – som et almindeligt civilt søgsmål.

Det er ikke en forudsætning for at opnå et forbud eller et påbud, at der er anmodet om en midlertidig meddelelse efter disse regler. En sagsøger vil også kunne vælge at anlægge et fuldbyrdelsessøgsmål med henblik på at opnå endelig dom for, at sagsøgte eksempelvis skal trække en vare tilbage fra sit sortiment.

Derudover medfører den gældende bestemmelse i § 3, stk. 1, i lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser, at handlinger i strid med direktiverne optaget på det i § 1, stk. 1, nævnte bilag, således som disse er gennemført i medlemsstaternes nationale ret, kan forbydes ved dom, såfremt de er i strid med forbrugernes kollektive interesser. I forbindelse hermed eller senere kan der ved dom træffes bestemmelser om sådanne foranstaltninger, som må anses for nødvendige for at sikre forbuddets overholdelse og genoprettelse af den tilstand, som eksisterede forud for den ulovlige handling.

Såfremt det godtgøres eller sandsynliggøres, at den erhvervsdrivende vil fortsætte den handling, der søges forbudt, og at formålet vil forspildes, hvis den udenlandske myndighed eller organisation henvises til at gøre sin ret gældende ved almindelig rettergang, kan fogedretten nedlægge forbud i henhold til reglerne i retsplejelovens kapitel 57, jf. § 3, stk. 2.

3.5.2. Direktivet

Det følger af direktivets artikel 8, stk. 1, at medlemsstaterne sikrer, at de i artikel 7, stk. 4, litra a), omhandlede tilgængelige foranstaltninger om påbud er: a) en foreløbig foranstaltning, der skal bringe en praksis til ophør eller om nødvendigt forbyde en praksis, hvor det er konstateret, at denne praksis udgør en overtrædelse som omhandlet artikel 2, stk. 1, og b) en endelig foranstaltning, der skal bringe en praksis til ophør eller om nødvendigt forbyde en praksis, hvor det er konstateret, at denne praksis udgør en overtrædelse som omhandlet i artikel 2, stk. 1.

Efter artikel 8, stk. 2, kan en foranstaltning som omhandlet i stk. 1, litra b), hvis dette er fastsat national ret, omfatte: a) en foranstaltning, der fastslår, at praksissen udgør en overtrædelse som omhandlet i artikel 2, stk. 1, og b) en forpligtelse til at offentliggøre afgørelsen om foranstaltningen helt eller delvist i en form, som retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden finder hensigtsmæssig, eller en forpligtelse til at offentliggøre en berigtigelse.

For at et godkendt organ/en godkendt organisation kan søge at opnå en foranstaltning om påbud, er berørte individuelle forbrugere ikke forpligtede til at tilkendegive deres ønske om at lade sig repræsentere af det godkendte organ/den godkendte organisation, jf. artikel 8, stk. 3. Det godkendte organ/den godkendte organisation skal ikke bevise: a) faktisk tab eller skade for de individuelle forbrugere, der er berørt af overtrædelsen som omhandlet i artikel 2, stk. 1, eller b) den erhvervsdrivendes hensigt eller forsømmelse.

Efter artikel 17, stk. 1, sikrer medlemsstaterne, at de gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om påbud, som er omhandlet i artikel 8, behandles hurtigst muligt.

Endvidere følger det af artikel 17, stk. 2, at gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om påbud som omhandlet i artikel 8, stk. 1, litra a), skal behandles inden for rammerne af en summarisk procedure, hvis det er relevant.

3.5.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Som anført under afsnit 3.1.3. finder Erhvervsministeriet, at gruppesøgsmål om påbud eller forbud og

gruppesøgsmål om genopretning, hvor intet andet følger af lovforslaget, bør behandles efter retsplejens almindelige regler for borgerlige sager.

Det foreslås, at gruppesøgsmål om foreløbige påbud eller forbud skal behandles efter en summarisk procedure, som svarer til retsplejelovens gældende ordning for midlertidige afgørelser om forbud eller påbud.

Dermed sikres det, at lovforslaget lever op til direktivets krav om, at søgsmål om midlertidige påbud skal behandles inden for rammerne af en summarisk procedure, hvis dette er nødvendigt for at forhindre enhver eller yderligere skade som følge af den retsstridige praksis.

Endvidere foreslås det, at det anføres klart, hvad en afgørelse om påbud eller forbud kan indeholde. Lovteksten gengiver på dette punkt de krav, der stilles i direktivet.

Kapitlet i lovforslaget indeholder endelig – i overensstemmelse med direktivet – en række processuelle regler om, at et søgsmål om påbud eller forbud ikke forudsætter, at forbrugere har tilmeldt sig søgsmålet. Hvis der således føres et gruppesøgsmål, hvor der alene nedlægges påstand om påbud eller forbud, vil det ikke kræve, at individuelle forbrugere er tilmeldt søgsmålet. Uanset denne regel omtales søgsmålet som et gruppesøgsmål.

Det vil endvidere ikke være betingelse for en afgørelse om påbud eller forbud, at den godkendte myndighed eller organisation beviser en erhvervsdrivendes hensigt eller forsømmelse, eller at forbrugerne har lidt tab.

3.6. Gruppesøgsmål om genopretning

3.6.1. Afgørelsens indhold

3.6.1.1. Gældende ret

Der findes ikke gældende regler, der regulerer afgørelser om genopretning i gruppesøgsmål.

3.6.1.2. Direktivet

Det følger af direktivets artikel 9, stk. 1, at en foranstaltning om genopretning kræver, at den erhvervsdrivende giver berørte forbrugere adgang til retsmidler såsom erstatning, afhjælpning, ombytning, forholdsmæssigt afslag, ophævelse af kontrakten eller tilbagebetaling af den betalte pris alt efter omstændighederne og i henhold til EU-retten eller national ret.

Efter præambelbetragtning nr. 42 bør direktivet indeholde bestemmelser om en processuel ordning, som ikke berører de regler, der fastlægger forbrugernes materielle ret til kontraktlige retsmidler og retsmidler uden for kontrakt, i tilfælde hvor deres interesser er blevet skadet af en overtrædelse, såsom retten til skadeserstatning, ophævelse af kontrakten, tilbagebetaling, ombytning, afhjælpning eller forholdsmæssige afslag, afhængigt af situationen og af EU-retten eller national ret. Det bør kun være muligt at anlægge et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning i medfør af direktivet, hvis EU-retten eller national ret indeholder bestemmelser om sådanne materielle rettigheder. Dette direktiv bør ikke gøre det muligt at pålægge en erhvervsdrivende, der har begået en overtrædelse, en erstatning med karakter af straf i overensstemmelse med national ret.

Om kravene til en afgørelse om genopretning følger det af artikel 9, stk. 5, at hvor foranstaltningen om genopretning ikke angiver de individuelle forbrugere, der er berettiget til at drage fordel af de retsmidler, som foranstaltningen om genopretning stiller til rådighed, skal den i det mindste beskrive den gruppe af forbrugere, der er berettiget til at drage fordel af de pågældende retsmidler.

Efter artikel 9, stk. 2, fastlægger eller opretholder medlemsstaterne regler om tidsfrister, så individuelle forbrugere kan drage fordel af foranstaltninger om genopretning. Medlemsstaterne kan fastlægge regler om bestemmelsesstedet for eventuelle udestående genopretningsmidler, som ikke er inddrevet inden for de fastsatte tidsfrister.

I tråd hermed følger det af præambelbetragtning nr. 51, at medlemsstaterne bør fastlægge eller opretholde regler om tidsfrister, som f.eks. forældelsesfrister eller andre tidsfrister, for individuelle forbrugeres udøvelse af deres ret til at drage fordel af foranstaltningerne om genopretning. Medlemsstaterne bør kunne fastlægge regler om bestemmelsesstedet for eventuelle udestående genopretningsmidler, som ikke blev inddrevet inden for de fastsatte tidsfrister.

3.6.1.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Som anført finder Erhvervsministeriet, at gruppesøgsmål om påbud eller forbud samt genopretning, hvor intet andet følger af lovforslaget, bør behandles efter retsplejens almindelige regler om borgerlige sager, jf. ovenfor under afsnit 3.1.3.

Hvad angår behandlingen af gruppesøgsmål om genopretning lægges der i lovforslaget op til at fravige de almindelige civilprocesuelle regler og formuleringer på en række områder, for at sikre at direktivet implementeres korrekt.

Lovforslaget anvender først og fremmest den terminologi, at den erhvervsdrivende skal give berørte forbrugere adgang til bestemte retsmidler. Denne ordning indebærer, at en erhvervsdrivende, hvis retten bestemmer det, give tilmeldte forbrugere adgang til bestemte retsmidler, eksempelvis kan der være tale om, at forbrugerne skal kunne få udbetalt erstatning ved at henvende sig hos den erhvervsdrivende.

Som eksempel på den foreslåede ordning kan nævnes et tilfælde, hvor en godkendt organisation har ført et gruppesøgsmål om genopretning mod en virksomhed og opnår en dom for, at den erhvervsdrivende skal give de forbrugere, der f.eks. har købt et mangelfuldt produkt inden for en bestemt periode, adgang til forholdsmæssigt afslag. I dette tilfælde bliver virksomheden forpligtet til at stille mangelsbeføjelsen forholdsmæssigt afslag til rådighed for de forbrugere, der har været tilmeldt søgsmålet. Det kan bl.a. bestemmes, at den erhvervsdrivende skal skabe en passende mulighed for, at de pågældende forbrugere kan henvende sig til den erhvervsdrivende og få udbetalt beløbet.

En afgørelse om genopretning kan således indebære mere end f.eks. en fuldbyrdsdom om betaling af et pengebeløb til sagsøgerne. En afgørelse om genopretning kan således overlade en større rolle til den erhvervsdrivende end blot pligten til at betale et beløb. Genopretningsforanstaltningen kan have mange forskellige udseender. Det afgørende er, hvad retten pålægger den erhvervsdrivende på baggrund af den godkendte myndighed eller organisations påstande i gruppesøgsmålet.

I overensstemmelse med direktivet forudsættes det, at lovforslaget ikke påvirker de beføjelser, som der almindeligvis er adgang til i medfør af bl.a. købelovens regler og den almindelige obligationsret, og som der også vil være adgang til i medfør af en afgørelse om genopretning.

Ordningen skal ses i sammenhæng med den foreslåede regel om, at retten ikke nødvendigvis i sin afgørelse skal angive præcis, hvilke forbrugere der skal have adgang til den pågældende beføjelse. Det er dog et krav, at det skal kunne identificeres, hvilke forbrugere der har ret til den pågældende beføjelse, herunder eksempelvis en klart afgrænset gruppe af forbrugere.

Ordningen skal derudover ses i sammenhæng med den foreslåede regel om, at afgørelsen skal angive en frist for, hvornår den erhvervsdrivende skal give forbrugerne adgang til de pågældende retsmidler,

samt hvornår forbrugerne ikke længere vil kunne udnytte deres ret til at drage fordel af den pågældende beføjelse.

Som eksempel herpå kan nævnes en afgørelse, hvor det er angivet, at en udtømmende angivelse af bestemte forbrugere inden en bestemt måned skal være blevet givet adgang til afhjælpning af en mangel ved et bestemt produkt. Afgørelsen i eksemplet vil således også skulle indeholde en angivelse af, hvornår forbrugerne ikke længere har ret til at udnytte beføjelsen.

3.6.2. Tilmelding til gruppesøgsmål om genopretning

3.6.2.1. Gældende ret

Retsplejeloven indeholder ikke regler om gruppesøgsmål som omhandlet i nærværende lovforslag eller finansiering heraf.

Offentlige myndigheder, som fører tilsyn med overholdelse af de bestemmelser, der er omfattet af gruppesøgsmålsdirektivets bilag I, er finansieret af staten.

Fri proces er udtryk for, at staten yder økonomisk støtte til, at en part kan føre sag ved domstolene. De gældende regler om fri proces findes i retsplejelovens kapitel 31. Det er her en betingelse for at meddele fri proces, at ansøgeren opfylder de økonomiske betingelser for fri proces, jf. retsplejelovens § 325, og at ansøgeren skønnes at have rimelig grund til at føre proces, jf. retsplejelovens § 328.

Hvad angår retsafgift betales efter de gældende regler i retsafgiftsloven 1.500 kr. ved anlæg af en borgerlig retssag. For sager, der ikke har økonomisk værdi, eller som har en økonomisk værdi på højst 100.000 kr., betales dog ved sagens anlæg 750 kr. Dette følger af lovens § 1.

I borgerlige retssager, der har en økonomisk værdi på mere end 100.000 kr., betales afgift for hovedforhandlingen eller skriftlig behandling, der træder i stedet herfor. Afgiften udgør i denne kategori i visse nærmere bestemte sager 3.000 kr. I andre sager omfattet af kategorien fastsættes afgiften i forhold til sagens værdi. Dette følger af lovens § 2.

3.6.2.2. Direktivet

Det følger af direktivets artikel 9, stk. 2, at medlemsstaterne fastsætter regler for, hvordan og i hvilken fase af et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning de individuelle forbrugere, der er berørt af gruppesøgsmålet, udtrykkeligt eller stiltiende tilkendegiver deres ønske, inden for en relevant tidsfrist, efter at gruppesøgsmålet er blevet anlagt, om at lade sig repræsentere eller ej af det godkendte organ/den godkendte organisation i det pågældende gruppesøgsmål og til at blive bundet af resultatet af gruppesøgsmålet eller ej.

Efter artikel 9, st. 3, sikrer medlemsstaterne uanset stk. 2, at individuelle forbrugere, som ikke har deres sædvanlige opholdssted i den medlemsstat, hvor den retsinstans eller forvaltningsmyndighed, som et gruppesøgsmål er anlagt ved, er beliggende, udtrykkeligt skal tilkendegive deres ønske om at lade sig repræsentere i det pågældende gruppesøgsmål for, at disse forbrugere bliver bundet af resultatet af det pågældende gruppesøgsmål.

Medlemsstaterne fastsætter bestemmelser efter artikel 9, stk. 4, der sikrer, at forbrugere, der udtrykkeligt eller stiltiende har tilkendegivet deres ønske om at lade sig repræsentere i et gruppesøgsmål, hverken kan være repræsenteret i andre gruppesøgsmål vedrørende det samme spørgsmål og mod den samme erhvervsdrivende eller have mulighed for at indbringe en sag individuelt vedrørende det samme spørgsmål og mod den samme erhvervsdrivende. Medlemsstaterne fastsætter også regler for at sikre, at forbrugere

ikke modtager erstatning mere end én gang vedrørende det samme spørgsmål mod den samme erhvervsdrivende.

Det fremgår af direktivets artikel 20, stk. 1, at medlemsstaterne skal træffe foranstaltninger, der har som mål at sikre, at omkostningerne i forbindelse med gruppesøgsmål ikke forhindrer godkendte organer/organisationer i effektivt at udøve deres ret til at søge at opnå foranstaltninger om påbud og genopretning.

Det følger derudover af artikel 20, stk. 2, at de foranstaltninger, der er omhandlet i stk. 1, kan f.eks. have form af offentlig finansiering, herunder strukturel støtte til godkendte organer og organisationer, begrænsning af gældende retsafgifter eller administrative gebyrer, eller adgang til retshjælp.

Det fremgår af præambelbetragtning nr. 70, at da gruppesøgsmål fremmer den offentlige interesse ved at beskytte forbrugernes kollektive interesser, bør medlemsstaterne bevare eller træffe foranstaltninger for at sikre, at godkendte organer og organisationer ikke forhindres i at anlægge gruppesøgsmål i medfør af direktivet på grund af omkostningerne ved sagerne. Sådanne foranstaltninger kan omfatte begrænsning af de gældende retsafgifter eller administrative gebyrer, bevilling af adgang til retshjælp for godkendte organer og organisationer, hvor det er nødvendigt, eller tilrådighedsstillelse for godkendte organer og organisationer af offentlig finansiering til at anlægge gruppesøgsmål, herunder strukturel støtte eller andre former for støtte. Medlemsstaterne bør dog ikke være forpligtet til at finansiere gruppesøgsmål.

3.6.2.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Direktivet opstiller som anført både mulighed for, at ordningen kan opbygges efter et princip om, at forbrugere, der ønsker at lade sig repræsentere af sagsøgeren, tilkendegiver dette udtrykkeligt, og at det kan ske ved en stiltiende tilkendegivelse.

Efter direktivets bestemmelser kan lovforslaget udformes på den måde, at kun forbrugere, der har tilmeldt sig gruppesøgsmålet, bliver bundet af afgørelsen (tilmeldingsmodellen eller opt in-gruppesøgsmål). Reglerne kan imidlertid også udformes således, at alle forbrugere, hvis krav er omfattet af stævningen, og som ikke udtrykkeligt har frameldt sig gruppesøgsmålet, bliver bundet af afgørelsen (frameldingsmodellen eller opt out-gruppesøgsmål).

Erhvervsministeriet foreslår, at det alene skal være muligt at føre søgsmål efter tilmeldingsmodellen, når der anlægges et gruppesøgsmål efter reglerne i lovforslaget.

Erhvervsministeriet har i den forbindelse taget i betragtning, at det ikke kan udelukkes, at et frameldings-søgsmål kan komme til at omfatte personer, der ikke har været opmærksomme på underretningen om gruppesøgsmålet og muligheden for framelding. Derudover vil der under gruppesøgsmål efter frameldingsmodellen ikke nødvendigvis være en præcis viden om, hvor stor gruppen er, og hvilke personer der vil være bundet af dommen. Endelig ville der skulle stilles yderligere krav til den godkendte organisation eller myndighed, hvis et gruppesøgsmål omfattede alle de forbrugere, der ikke har frameldt sig.

Det foreslås således, at der alene skal kunne føres tilmeldingssøgsmål, og at tilmelding skal ske ved skriftlig meddelelse i den form og under de omstændigheder, som retten bestemmer i den konkrete sag. Afgørelsen i søgsmålet vil således alene være bindende over for tilmeldte forbrugere. Det betyder, at man skal tilmelde sig søgsmålet for at kunne få del i de bestemmelser om genopretning, som retten måtte indføre i sin dom.

Det foreslås derudover, at forbrugere, der er tilmeldt et gruppesøgsmål, ikke kan være repræsenterede i andre gruppesøgsmål vedrørende det samme spørgsmål og mod den samme erhvervsdrivende og ikke kan indbringe en sag individuelt vedrørende det samme spørgsmål og mod den samme erhvervsdrivende.

Forbrugere, der er tilmeldt et gruppesøgsmål, vil ikke kunne modtage erstatning mere end én gang vedrørende det samme spørgsmål mod den samme erhvervsdrivende.

Det foreslås endvidere, at godkendte organisationer kan kræve, at forbrugere, der tilmelder sig et konkret gruppesøgsmål om genopretning, betaler et gebyr ved tilmelding til det pågældende gruppesøgsmål.

Muligheden for at opkræve et gebyr fra forbrugerne gælder alene for godkendte organisationer og kun i gruppesøgsmål om genopretning. Dette skyldes, at det alene vil være i gruppesøgsmål om genopretning, at der vil være en direkte økonomisk værdi for den enkelte forbruger, der deltager i gruppesøgsmålet.

Det er valgfrit for den godkendte organisation, om denne vil gøre brug af muligheden for at opkræve et gebyr fra forbrugerne i det konkrete gruppesøgsmål. Den godkendte organisation bør endvidere overveje, om gebyrets størrelse vil kunne afholde forbrugerne fra at deltage i gruppesøgsmålet. Gebyret må ikke overstige sagens samlede omkostninger, og eventuelt overskydende beløb skal tilbagebetales til forbrugerne.

Det er Erhvervsministeriets opfattelse, at der for gruppesøgsmål efter de foreslåede regler skal gælde den samme mulighed for, at den godkendte myndighed eller organisation på vegne af de tilmeldte forbrugere kan ansøge om fri proces til sagens førelse, som der gælder for gruppesøgsmål efter retsplejelovens kapitel 23 a, jf. kapitel 31. Reglen antages dog at have begrænset betydning, da det kun i undtagelsestilfælde vil være muligt at pålægge de enkelte forbrugere at betale sagsomkostninger.

Direktivet og dansk ret er endvidere ikke til hinder for, at en godkendt organisation kan søge om finansiering til anlæggelse af et gruppesøgsmål fra f.eks. en tredjepart, hvis den godkendte organisation vurderer, at den ikke selv har midler til at anlægge et gruppesøgsmål. Organisationen må dog ikke være under indflydelse fra tredjepart, som finansierer gruppesøgsmålet med henblik på foranstaltninger om genopretning, jf. pkt. 3.6.3. ovenfor.

Der er ikke fundet anledning til at indføre særlige regler om retsafgift, og der vil på den baggrund skulle svares retsafgift efter retsafgiftslovens almindelige regler i forbindelse med anlæg af et gruppesøgsmål efter de foreslåede regler.

3.6.3. Interessekonflikter ved finansiering af gruppesøgsmål om genopretning

3.6.3.1. Gældende ret

Der er efter gældende ret ikke krav i forbindelse med en tredjeparts finansiering af gruppesøgsmål.

3.6.3.2. Direktivet

Efter direktivets artikel 10, stk. 1, sikrer medlemsstaterne, at interessekonflikter forhindres, hvis et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning finansieres af en tredjepart, for så vidt som det er tilladt i henhold til national ret, og at finansiering fra tredjeparter, der har økonomisk interesse i at anlægge gruppesøgsmålet med henblik på foranstaltninger om genopretning eller resultatet heraf, ikke fører gruppesøgsmålet væk fra beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser.

Efter artikel 10, stk. 2, sikrer medlemsstaterne med henblik på stk. 1 navnlig, at: a) afgørelser truffet af godkendte organer/organisationer i forbindelse med et gruppesøgsmål, herunder afgørelser om forlig, ikke påvirkes uretmæssigt af en tredjepart på en måde, der ville være til skade for de kollektive interesser for de forbrugere, der er berørt af gruppesøgsmålet, b) et gruppesøgsmål ikke anlægges mod en modpart, som er en konkurrent til den, der finansierer sagen, eller mod en modpart, som den, der finansierer sagen, er afhængig af.

Det følger af artikel 10, stk. 3, at medlemsstaterne sikrer, at retsinstanser eller forvaltningsmyndigheder i gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning har beføjelse til at vurdere overholdelse af stk. 1 og 2, hvis der opstår begrundet tvivl med hensyn til overholdelsen heraf. Med henblik herpå videregiver godkendte organer/organisationer en finansiel oversigt over finansieringskilder, der anvendes til at støtte gruppesøgsmålet, til retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden.

Det følger videre af artikel 10, stk. 4, at medlemsstaterne med henblik på stk. 1 og 2 sikrer, at retsinstanser eller forvaltningsmyndigheder har beføjelse til at træffe passende foranstaltninger såsom at kræve, at godkendte organer/organisationer afslår eller foretager ændringer med hensyn til den relevante finansiering, og om nødvendigt at afvise et godkendt organs/en godkendt organisations kompetence til at anlægge et specifikt gruppesøgsmål. Hvis det godkendte organs/den godkendte organisations kompetence til at anlægge et specifikt gruppesøgsmål afvises, påvirker en sådan afvisning ikke rettighederne for de forbrugere, der er berørt af det pågældende gruppesøgsmål.

Af præambelbetragtning nr. 52 fremgår det, at godkendte organer/organisationer bør være fuldstændig gennemsigtige over for retsinstanser eller forvaltningsmyndigheder med hensyn til, hvorfra midlerne til finansiering af deres aktiviteter generelt set og midlerne til støtte for et konkret gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning hidrører. Dette er nødvendigt for at retsinstanser eller forvaltningsmyndigheder kan vurdere, om finansieringen fra en tredjepart, for så vidt som den er tilladt i henhold til national ret, opfylder betingelserne i dette direktiv, om der foreligger en interessekonflikt mellem den tredjepart, der har ydet finansieringen, og det godkendte organ/den godkendte organisation, der giver risiko for misbrug af adgangen til at indbringe sager, og om finansieringen fra en tredjepart, der har en økonomisk interesse i at anlægge gruppesøgsmålet med henblik på foranstaltninger om genopretning eller resultatet heraf, vil føre gruppesøgsmålet væk fra beskyttelsen af forbrugernes kollektive interesser. De oplysninger, som det godkendte organ/den godkendte organisation fremlægger for retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden, bør gøre det muligt for retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden at vurdere, om tredjeparten uretmæssigt kan påvirke det godkendte organs/den godkendte organisations processuelle afgørelser i forbindelse med gruppesøgsmålet, herunder afgørelser om forlig, på en måde, der ville være til skade for de berørte forbrugeres kollektive interesser, og at vurdere om tredjeparten finansierer gruppesøgsmålet med henblik på foranstaltninger om genopretning mod en modpart, som er en konkurrent til denne tredjepart, der finansierer sagen, eller mod en modpart, som den, der finansierer sagen, er afhængig af. Hvis en erhvervsdrivende, der opererer på samme marked som modparten, direkte finansierer et konkret gruppesøgsmål, bør det anses for at udgøre en interessekonflikt, eftersom konkurrenten kan have en økonomisk interesse i resultatet af gruppesøgsmålet, som ikke vil være den samme som forbrugernes interesser.

3.6.3.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Erhvervsministeriet foreslår en forholdsvis direktivnær implementering af reglerne om interessekonflikter ved finansiering af gruppesøgsmål om genopretning, for at sikre en korrekt implementering af direktivet.

Erhvervsministeriet finder, at der bør være mulighed for, at gruppesøgsmål kan finansieres privat for at bidrage til, at godkendte organisationer ikke forhindres i at anlægge gruppesøgsmål som følge af sagens omkostninger.

Erhvervsministeriet foreslår derfor, at godkendte organisationer ikke må anlægge gruppesøgsmål om genopretning, som finansieres af en tredjepart, hvis en interessekonflikt er opstået, eller hvis der foreligger nærliggende risiko for, at en sådan interessekonflikt vil opstå. Finansiering fra en tredjepart, der har økonomisk interesse i at anlægge gruppesøgsmålet om genopretning eller resultatet heraf, må ikke føre gruppesøgsmålet væk fra beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser.

Gruppesøgsmål kan således finansieres af en tredjepart i forbindelse med anlæggelse af et konkret gruppesøgsmål om genopretning. Det er dog en forudsætning, at der ikke opstår en interessekonflikt. Den godkendte organisation må således ikke være under indflydelse af eller påvirket af den, der finansierer gruppesøgsmålet.

Det foreslås endvidere, at beslutninger truffet af godkendte organisationer i forbindelse med et gruppesøgsmål, herunder f.eks. beslutninger om forlig, ikke må påvirkes uretmæssigt af en tredjepart på en måde, der vil være til skade for de kollektive interesser for de forbrugere, der er berørt af gruppesøgsmålet.

En godkendt organisation må ikke indgå et forlig med modparten, den erhvervsdrivende, hvis forliget ikke er i forbrugernes bedste interesse. Dette kan f.eks. være, hvis tredjeparten, der finansierer gruppesøgsmålet, påvirker organisationen til at indgå forliget, fordi det er i tredjepartens interesse, og denne herved opnår en fordel.

En godkendt organisation ikke må anlægge gruppesøgsmål mod en erhvervsdrivende, som er en konkurrent til den, der finansierer sagen, eller mod en erhvervsdrivende, som den, der finansierer sagen, er afhængig af.

Hvis sagsøgte i et konkret gruppesøgsmål rejser begrundet tvivl om, hvorvidt den godkendte organisation opfylder betingelserne i lovforslagets § 17, stk. 1-3, påser retten dette. For at kunne foretage denne vurdering kan retten pålægge den godkendte organisation at udlevere en oversigt over finansieringskilder, der anvendes til at støtte gruppesøgsmålet. Dette skal ske inden for den frist, retten har givet.

Det forudsættes, at oversigten skal være af en sådan opbygning og detaljeringsgrad, at det er muligt for retten umiddelbart at vurdere, om finansieringen overholder betingelserne. Er oversigten derimod uegnet til at danne grundlag for rettens vurdering, lægges det til grund, at retten kan pålægge parten en frist til at udbedre eventuelle mangler.

På baggrund af den vurdering, retten har foretaget, kan retten kræve, at den godkendte organisation afslår finansieringen, eller at den godkendte organisation foretager ændringer i finansieringen. Det lægges til grund, at retten kun kan kræve ændringer i finansieringen, der vil bringe den samlede finansiering i overensstemmelse med betingelserne i lovforslaget.

Det foreslås videre, at hvis finansieringen ikke overholder betingelserne, og rettens pålæg eller krav til den godkendte organisation ikke efterkommes, afviser retten sagen.

I overensstemmelse med direktivet foreslås det endelig, at det angives tydeligt i loven, at rettens afvisning ikke påvirker forbrugernes rettigheder. Forbrugerne vil således kunne føre eller tilmelde sig et andet søgsmål om samme sagsgenstand. Der er ikke herved tilsigtet nogen ændring af gældende ret om retskraft og dommes bindende virkning.

3.6.4. Sagsomkostninger i gruppesøgsmål om genopretning

3.6.4.1. Gældende ret

Efter retsplejelovens § 312, stk. 1, skal den tabende part i en civil retssag erstatte modparten de udgifter, retssagen har påført modparten, medmindre parterne har aftalt andet. Retten kan dog i medfør af stk. 3 bestemme, at den tabende part ikke eller kun delvis skal erstatte modparten de påførte udgifter, hvis særlige grunde taler for det.

Når sagen i det hele afvises, betragtes den med hensyn til sagsomkostninger som tabt af sagsøgeren, jf. retsplejelovens § 312, stk. 5.

3.6.4.2. Direktivet

Efter direktivets artikel 12, stk. 1, sikrer medlemsstaterne, at den tabende part i et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning forpligtes til at betale sagsomkostningerne for den vindende part i overensstemmelse med de betingelser og undtagelser, der er fastsat i de nationale bestemmelser, der gælder for retssager i almindelighed.

Det følger af artikel 12, stk. 2, at individuelle forbrugere, der er berørt af et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning, betaler ikke sagsomkostningerne.

Det følger videre af artikel 12, stk. 3, at som undtagelse fra stk. 2 kan en individuel forbruger, der er berørt af et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning, under ekstraordinære omstændigheder pålægges at betale sagsomkostninger, der er påløbet som følge af den pågældende individuelle forbrugers forsætlige eller uagtsomme adfærd.

Af artikel 13, stk. 5, fremgår det desuden, at medlemsstaterne sikrer, at den vindende part kan inddrive de omkostninger, der er forbundet med at give forbrugerne oplysninger i forbindelse med et gruppesøgsmål, i overensstemmelse med artikel 12.

3.6.4.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det er Erhvervsministeriets vurdering, at direktivets krav om, at den tabende part i søgsmålet skal betale sagens omkostninger kan anses for at stemme overens med retsplejelovens almindelige regler om sagsomkostninger, der navnlig findes i retsplejelovens kapitel 30 (normharmoniseringen). Lovforslaget indeholder derfor ingen generel regel om fordelingen af sagsomkostninger, idet lovforslaget er opbygget således, at gruppesøgsmål efter den foreslåede ordning følger retsplejens almindelige regler, hvis ikke andet fremgår af lovforslaget.

Udgangspunktet i lovforslaget er således, at retsplejelovens kapitel 30 om sagsomkostninger også gælder for sager, der anlægges efter den foreslåede lov.

Som modifikation af dette udgangspunkt foreslås det, at loven angiver tre specielle regler om sagsomkostninger, der følger af direktivet.

For det første foreslås det at angive tydeligt, at individuelle forbrugere, der er berørt af et gruppesøgsmål om genopretning, ikke kan pålægges at betale sagsomkostninger.

For det andet foreslås det, at retten under ekstraordinære omstændigheder skal kunne pålægge individuelle forbrugere, der er berørt af et gruppesøgsmål om genopretning, at betale sagsomkostninger, der er påløbet som følge af den pågældende individuelle forbrugers forsætlige eller uagtsomme adfærd.

Der kan tænkes en række tilfælde, hvor denne regel kan være relevant, eksempelvis hvis en forbruger, der er tilmeldt søgsmålet, indgiver oplysninger til retten under sagen, som vedkommende ved er forkerte, og derved foranlediger yderligere arbejde hos modparten. Det overlades til domstolene at fastlægge bestemmelsens nærmere indhold gennem domstolenes praksis.

For det tredje foreslås det at angive tydeligt, at den tabende part skal erstatte modparten de udgifter, der er forbundet med at opfylde en underretningspligt, jf. afsnit 3.6.6. nedenfor.

3.6.5. Forlig om genopretning

3.6.5.1. Gældende ret

Efter retsplejelovens § 268, stk. 1, mægler retten forlig i alle borgerlige domssager i første instans. For-

ligsmægling kan efter stk. 2 dog undlades, såfremt det på grund af sagens beskaffenhed, parternes forhold eller lignende omstændigheder på forhånd må antages, at mægling vil være forgæves. Mægling kan også foretages, når sagen er indbragt for højere instans, jf. stk. 3.

Det følger videre af retsplejelovens § 270, at indgåede retsforlig indføres i retsbogen

3.6.5.2. Direktivet

Det følger af direktivets artikel 11, stk. 1, at med henblik på godkendelse af forlig sikrer medlemsstaterne i et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning, at: a) det godkendte organ/den godkendte organisation og den erhvervsdrivende i fællesskab kan foreslå et forlig til retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden vedrørende genopretning til fordel for de berørte forbrugere, eller b) retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden efter at have hørt det godkendte organ/den godkendte organisation og den erhvervsdrivende kan opfordre det godkendte organ/den godkendte organisation og den erhvervsdrivende til at indgå forlig om genopretning inden for en rimelig tidsfrist.

Det følger videre af artikel 11, stk. 2, at de i stk. 1 omhandlede forlig efterprøves af retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden. Retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden vurderer, om den skal afvise at godkende et forlig, der strider mod præceptive bestemmelser i national ret eller indeholder betingelser, som ikke kan håndhæves, idet der tages hensyn til alle parter rettigheder og interesser, navnlig de berørte forbrugeres rettigheder og interesser. Medlemsstaterne kan fastlægge regler, der giver retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden mulighed for at afvise at godkende et forlig, hvis forliget er urimeligt.

Efter artikel 11, stk. 3, fortsætter behandlingen af det pågældende gruppesøgsmål, hvis retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden ikke godkender forliget.

I tråd hermed følger det af præambelbetragtning nr. 55, at et forlig, der indgås inden for rammerne af et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning, bør godkendes af den relevante retsinstans eller forvaltningsmyndighed, medmindre betingelserne for forliget ikke kan håndhæves, eller forliget ville være i strid med præceptive bestemmelser i national ret, der finder anvendelse på sagens genstand, og som ikke ved aftale kan fraviges til skade for forbrugerne. Et forlig vil for eksempel kunne være i strid med præceptive bestemmelser i national ret, hvis det udtrykkeligt bevarer et aftalevilkår, som giver den erhvervsdrivende eksklusiv ret til at fortolke ethvert andet vilkår i nævnte kontrakt.

Efter artikel 11, stk. 4, er godkendte forlig bindende for det godkendte organ/den godkendte organisation, den erhvervsdrivende og de berørte individuelle forbrugere. Medlemsstaterne kan fastlægge regler, der giver individuelle forbrugere, der er berørt af et gruppesøgsmål eller af det efterfølgende forlig, mulighed for at acceptere eller afvise at være bundet af de i stk. 1 omhandlede forlig.

Det følger endelig af artikel 11, stk. 5, at foranstaltninger om genopretning, der opnås i kraft af et godkendt forlig, jf. stk. 2, ikke berører eventuelle yderligere retsmidler, som forbrugerne har adgang til i henhold til EU-retten eller national ret, og som ikke er genstand for det pågældende forlig.

3.6.5.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Erhvervsministeriet foreslår en forholdsvis direktivnær implementering af reglerne om forlig, for at sikre korrekt implementering af direktivet.

Erhvervsministeriet finder, at der bør være mulighed for at afslutte et gruppesøgsmål forligsmæssigt, uden at samtlige tilmeldte forbrugere særskilt skal tiltræde forliget. Erhvervsministeriet finder dog på den anden side, at den godkendte myndighed eller organisation ikke helt på egen hånd bør kunne indgå forlig med bindende virkning for de tilmeldte forbrugere.

Erhvervsministeriet foreslår derfor, at et forlig får gyldighed, hvis det godkendes af retten. Rettens mulighed for at vurdere rimeligheden af et forlig, som den godkendte myndighed eller organisation og modparten (den erhvervsdrivende) er enige om, kan dog være begrænset. Det foreslås derfor, at retten godkender forliget, medmindre det strider mod præceptive regler eller indeholder betingelser, som ikke kan håndhæves, idet der tages hensyn til parternes og navnlig de berørte forbrugeres rettigheder og interesser.

Det foreslås, at forlig kan forelægges retten af den godkendte myndighed eller organisation samt den erhvervsdrivende i fællesskab. Retten kan på ethvert tidspunkt under sagen opfordre parterne til at indgå et sådant forlig om genopretning. En sådan opfordring indebærer ingen forpligtelse for parterne til at indgå et forlig.

Godkender retten forliget, bliver det bindende for sagens parter og de berørte individuelle forbrugere.

Forbrugerne er ikke afskåret fra i et andet søgsmål eller på anden måde at kræve yderligere retsmidler, som ikke har været genstand for det pågældende forlig.

Den enkelte forbruger kan til enhver tid, mens gruppesøgsmålet behandles ved retten, disponere over deres mulige krav, herunder ved udenretligt forlig.

3.6.6. Underretning af berørte forbrugere

3.6.6.1. Gældende ret

Der er ingen regler om underretning af de berørte forbrugere i lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser.

3.6.6.2. Direktivet

Efter direktivets artikel 13, stk. 2, fastlægger medlemsstaterne regler, der sikrer, at de forbrugere, der er berørt af et igangværende gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning, gives oplysninger om gruppesøgsmålet i tide og på passende måde, således at disse forbrugere udtrykkeligt eller stiltiende kan tilkendegive deres ønske om at lade sig repræsentere i det pågældende gruppesøgsmål, jf. artikel 9, stk. 2.

I tråd hermed fremgår det af præambelbetragtning nr. 59, at uden at det berører forpligtelsen for de godkendte myndigheder og organisationer til at give oplysninger, bør de berørte forbrugere oplyses om et igangværende gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning, således at de udtrykkeligt eller stiltiende kan tilgive deres ønske om at lade sig repræsentere i et gruppesøgsmål. Medlemsstaterne bør muliggøre dette ved at fastsætte passende regler for formidling af oplysninger om gruppesøgsmål til forbrugerne. Det bør være medlemsstaterne, der afgør, hvem der skal være ansvarlig for at formidle disse oplysninger.

Det følger videre af artikel 13, stk. 3, at uden at det berører de oplysninger, der er omhandlet i denne artikels stk. 1 og 2, stiller retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden krav om, at den erhvervsdrivende for den erhvervsdrivendes regning underretter de forbrugere, der er berørt af gruppesøgsmålet, om de endelige afgørelser med fastsættelse af i de i artikel 7 omhandlede foranstaltninger og de i artikel 11 omhandlede godkendte forlig ved hjælp af midler, der står i et rimeligt forhold til sagens omstændigheder, og inden for en specifik tidsfrist, herunder, hvis det er relevant, underrette alle berørte forbrugere individuelt. Denne forpligtelse finder ikke anvendelse, hvis de berørte forbrugere underrettes om den endelige afgørelse eller det godkendte forlig på anden vis. Medlemsstaterne kan fastlægge regler om, at

den erhvervsdrivende kun er forpligtet til at give sådanne oplysninger til forbrugere, hvis den anmodes herom af det godkendte organ/den godkendte organisation.

Efter artikel 13, stk. 4, finder de oplysningskrav, der er omhandlet i stk. 3, tilsvarende anvendelse på de godkendte organer/organisationer i forbindelse med endelige afgørelser om afvisning af gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning.

3.6.6.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Erhvervsministeriet foreslår, at det reguleres, hvordan de berørte forbrugere skal underrettes forud for et gruppesøgsmål om genopretning og efter søgsmålets afslutning.

Det foreslås, at de forbrugere, der er berørt af et igangværende gruppesøgsmål om genopretning, skal underrettes om gruppesøgsmålet i tide og på passende måde, så disse forbrugere kan tilmelde sig det pågældende gruppesøgsmål.

Det foreslås videre, at retten bestemmer, hvordan underretningen skal gives. Retten kan bestemme, at underretningen helt eller delvis skal ske ved offentlig bekendtgørelse, og retten kan pålægge den godkendte myndighed eller organisation at foretage underretningen. Udgifterne ved underretningen betales foreløbig af den godkendte myndighed eller organisation.

Den foreslåede underretningsregel skal ses i sammenhæng med pligten beskrevet i afsnit 3.2.4.3. for myndigheden eller organisationen til at oplyse på sin hjemmeside om de gruppesøgsmål, der beslutes at anlægge, verserer eller er afsluttede.

Derudover foreslås det, at det kan bestemmes, at den erhvervsdrivende for den erhvervsdrivendes regning og inden for en specifik tidsfrist underretter de forbrugere, der er berørt af gruppesøgsmålet, om en afgørelse om genopretning eller et forlig om genopretning ved hjælp af midler, der står i et rimeligt forhold til sagens omstændigheder. Retten kan herunder bestemme, at den erhvervsdrivende skal underrette alle berørte forbrugere individuelt.

I overensstemmelse med direktivet foreslås det på samme måde, at retten kan bestemme, at den godkendte myndighed eller organisation for sin egen regning og inden for en specifik tidsfrist skal underrette de forbrugere, der er berørt af et gruppesøgsmål, der afvises af retten.

3.7. Strafbestemmelser

3.7.1. Gældende ret

Den gældende bestemmelse i lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser § 3, stk. 1, medfører, at handlinger i strid med direktiver optaget på det bilag, som er nævnt i lovens § 1, stk. 1, således som disse er gennemført i medlemsstaternes nationale ret, kan forbydes ved dom, såfremt de er i strid med forbrugernes kollektive interesser. I forbindelse hermed eller senere kan der ved dom træffes bestemmelser om sådanne foranstaltninger, som må anses for nødvendige for at sikre forbuddets overholdelse og genoprettelse af den tilstand, som eksisterede forud for den ulovlige handling.

Såfremt det godtgøres eller sandsynliggøres, at den erhvervsdrivende vil fortsætte den handling, der søges forbudt, og at formålet vil forspildes, hvis den udenlandske myndighed eller organisation henvises til at gøre sin ret gældende ved almindelige rettergang, kan fogedretten nedlægge forbud i henhold til reglerne i retsplejelovens kapitel 57, jf. § 3, stk. 2, i lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser.

Efter retsplejelovens § 430 kan den, der forsætligt overtræder et forbud eller påbud efter lovens kapitel 40, idømmes straf af bøde eller fængsel indtil 4 måneder og i forbindelse hermed dømmes til at betale

erstatning. En sådan sag anlægges af den part, der har opnået forbuddet eller påbuddet. Spørgsmålet om idømmelse af straf eller erstatning kan udsættes, indtil sagen om den rettighed, der påstås krænkede, er afgjort.

Efter retsplejelovens § 535 kan den, der forsætligt overtræder en dom, hvorved det er pålagt vedkommende at foretage eller undlade noget, under en af rekvirenten anlagt sag idømmes straf af bøde eller fængsel indtil 4 måneder.

Efter retsplejelovens § 989 behandles straffesager, der påtales af private, som udgangspunkt efter reglerne om den borgerlige retspleje.

3.7.2. Direktivet

Efter direktivets artikel 19, stk. 1, fastsætter medlemsstaterne bestemmelserne om sanktioner, der kan pålægges ved undladelse eller nægtelse af at overholde; a) en foranstaltning om påbud, jf. artikel 8, stk. 1 eller artikel 8, stk. 2, litra b), eller b) forpligtelserne omhandlet i artikel 13, stk. 3, eller artikel 18. Medlemsstaterne træffer alle nødvendige foranstaltninger for at sikre, at disse bestemmelser gennemføres. Sanktionerne skal være effektive, proportionale og have afskrækkende virkning.

Medlemsstaterne sikrer efter artikel 19, stk. 2, at sanktionerne bl.a. kan have form af bødestraf.

I tråd hermed følger det af præambelbetragtning nr. 69, at medlemsstaterne bør sikre, at sanktioner kan have form af bødestraf, f.eks. betingede bøder, løbende betalinger eller tvangsbøder. Der bør også være sanktioner for undladelse eller nægtelse af at efterkomme et pålæg om at fremlægge oplysninger til berørte forbrugere om endelige afgørelser eller forlig eller om undladelse eller nægtelse af at fremlægge bevismateriale. Der bør også kunne anvendes andre typer af sanktioner, f.eks. processuelle foranstaltninger, ved nægtelse af at efterkomme et pålæg om at fremlægge bevismateriale.

3.7.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det foreslås at indføre et særskilt kapitel om strafbestemmelser i lovforslaget for at leve op til kravene i gruppesøgsmålsdirektivet.

Det foreslås således, at den, der forsætligt overtræder et påbud eller forbud kan idømmes straf af bøde. Det fremgår videre, at en sådan sag – således som udgangspunktet er efter de gældende regler i retsplejeloven – anlægges af den part, der har opnået påbuddet eller forbuddet.

Det forudsættes, at strafbestemmelsen alene vil finde anvendelse i det omfang, det er nødvendigt for at leve op til direktivet og sikre en effektiv og forebyggende virkning.

Det foreslås derudover, at spørgsmål om idømmelse af straf for overtrædelse af et foreløbigt påbud eller forbud kan udsættes, indtil sagen om den påståede overtrædelse er afgjort.

Det foreslås videre at indføre en regel om, at en modpart, der uden lovlig grund undlader at efterkomme et pålæg om edition efter retsplejelovens § 298, stk. 1, kan idømmes straf af bøde. Ved edition menes, at retten efter begæring af en part pålægger modparten at fremlægge dokumenter, der er undergivet vedkommendes rådighed, og som parten vil påberåbe sig under sagen, medmindre der derved vil fremkomme oplysning om forhold, som vedkommende ville være udelukket fra eller fritaget for at afgive forklaring om som vidne, jf. retsplejelovens §§ 169-172.

Lovforslaget fraviger på dette område retsplejens almindelige regler, idet det i borgerlige sager alene kan tillægges processuel skadevirkning, at modparten uden lovlig grund undlader at efterkomme et sådant

pålæg. Muligheden for eksempelvis at idømme en bøde for ikke at efterkomme et editionspålæg til modparten, foreslås indført for at sikre, at lovforslaget er i overensstemmelse med direktivets krav.

Strafbestemmelsen fungerer i tilknytning til og samtidig med den allerede gældende regel i retsplejeloven om, at modpartens manglende efterkommelse af et editionspålæg kan tillægges processuel skadevirkning.

Endelig foreslås det, at der vil kunne pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel for overtrædelser efter nærværende lovforslag.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget forventes at medføre begrænsede merudgifter på Justitsministeriets område, som kan henføre til en øget sagstilgang til domstolene. Merudgifterne vurderes at kunne håndteres inden for domstolenes eksisterende økonomiske ramme.

Derudover vurderes lovforslaget at medføre mindre implementeringskonsekvenser for staten.

Lovforslaget vurderes ikke at medføre økonomiske eller implementeringskonsekvenser for kommuner og regioner.

Myndigheder og organisationer, som ønsker at blive godkendt til at anlægge gruppesøgsmål, skal anmode erhvervsministeren herom og opfylde de betingelser, der er angivet i lovforslagets § 3, stk. 2 og 3. Erhvervsministeren skal mindst hvert femte år vurdere, om de godkendte myndigheder og organisationer fortsat opfylder betingelserne, og hvis dette ikke er tilfældet, kan erhvervsministeren tilbagekalde godkendelsen.

Endvidere skal medlemsstaterne senest fra den 26. juni 2027 og efterfølgende hvert år forelægge Europa-Kommissionen en række oplysninger, herunder antal og type gruppesøgsmål, der er afsluttet ved domstolene, typen af overtrædelser, parter i gruppesøgsmålene og resultatet af disse gruppesøgsmål.

For så vidt angår de syv principper for digitaliseringsklar lovgivning, vurderes det overordnet, at lovforslaget efterlever alle principperne. Særligt princip #1 om enkle og klare regler samt princip #2 om digital kommunikation er relevante for dette lovforslag. I overensstemmelse med princip #1 om enkle og klare regler vurderes det, at lovforslaget er i overensstemmelse hermed med henvisning til lovforslagets § 2, som indeholder en klar og entydig definition af centrale begreber i lovforslaget. I overensstemmelse med princip #2 om obligatorisk digital kommunikation, vurderes det, at lovforslaget efterkommer kravet om digital kommunikation, idet kommunikationen mellem myndigheder og organisationer og Erhvervsministeriet i forbindelse med anmodning om godkendelse vil foregå via eksisterende offentlige it-løsninger, da myndigheder og organisationer skal anmode om godkendelse via Virk.dk. Dertil vil løbende undersøgelser af, om godkendte myndigheder og organisationer opfylder betingelserne for godkendelse, jf. lovforslagets § 5, også foregå via et skema, som de godkendte myndigheder og organisationer udfylder på Virk.dk.

De øvrige principper for digitaliseringsklar lovgivning vurderes ikke at være relevante for dette lovforslag.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget vurderes ikke at medføre økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Det forventes, at lovforslaget vil medføre en stærkere håndhævelse af EU-retten, som beskytter forbrugerne, hvilket vil resultere i mere ensartede regler for erhvervsdrivende og dermed en mere fair konkurrence

mellem erhvervsdrivende, hvilket kan give anledning til positive erhvervsøkonomiske gevinster for danske erhvervsdrivende.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget vurderes at medføre positive administrative konsekvenser for borgerne.

Lovforslaget vurderes ikke at medføre negative administrative konsekvenser for borgerne.

Lovforslaget forventes at medføre en lettere adgang til domstolene på de områder, som lovforslaget omhandler, og derved styrke forbrugernes rettigheder og sikre bedre konkurrencevilkår på det danske og europæiske marked til gavn for forbrugerne. Forbrugerne vil have flere valgmuligheder i form af at kunne lade sig repræsentere af en godkendt myndighed eller organisation for at opnå deres ret efter forbrugerretten eller søge fyldestgørelse ved allerede afsluttede gruppesøgsmål. Civile søgsmål ved domstolene kan være byrdefuldt for den enkelte forbruger, herunder økonomisk, og forbrugernes indgåelse i gruppesøgsmål vurderes at være mindre byrdefuldt for den enkelte forbruger, da det i højere grad vil være de godkendte myndigheder og organisationer, som vil bære den administrative og økonomiske byrde. Derved styrkes borgernes retssikkerhed.

Derudover vil forbrugerne også få bedre information om gruppesøgsmål som følge af de oplysningskrav, der pålægges henholdsvis godkendte myndigheder og organisationer samt erhvervsdrivende.

7. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget vurderes ikke at have klimamæssige konsekvenser.

8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget vurderes ikke at have miljø- og naturmæssige konsekvenser.

9. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2020/1828 af 25. november 2020 om adgang til anlæggelse af gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/22/EF (gruppesøgsmålsdirektivet).

Direktiv 2009/22/EF af 23. april 2009 om søgsmål med påstand om forbud på området beskyttelse af forbrugernes interesser (forbudsdirektivet) er en kodificering af direktiv 98/27/EF af 19. maj 1998 (EU-Tidende nr. L 409 af 04.12.2020, s. 3-29) om søgsmål med påstand om forbud på området beskyttelse af forbrugernes interesser, som er implementeret i dansk ret ved lov nr. 1257 af 20. december 2000 om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser.

Gruppesøgsmålsdirektivet skal være implementeret i national ret senest den 25. december 2022 og skal træde i kraft senest fra og med den 25. juni 2023. Ifølge direktivet skal gruppesøgsmål, der anlægges den 25. juni 2023 eller senere, anlægges efter de love og administrative bestemmelser, der gennemfører gruppesøgsmålsdirektivet. Gruppesøgsmål, der anlægges før den 25. juni 2023, skal anlægges efter de love og administrative bestemmelser, der gennemfører forbudsdirektivet.

Det foreslås, at loven finder anvendelse på gruppesøgsmål, som anlægges som følge af erhvervsdrivendes overtrædelser af de EU-retlige bestemmelser, der er nævnt i direktivets bilag I, eller regler, der gennemfører sådanne bestemmelser her i landet, og hvis overtrædelserne skader eller vil kunne skade forbrugernes kollektive interesser. Det foreslås endvidere, at loven finder anvendelse på nationale og grænseoverskridende overtrædelser.

Gruppesøgsmålsdirektivet er et minimumsdirektiv, hvilket giver medlemsstaterne mulighed for at vedtage eller opretholde nationale bestemmelser om anlæggelse af gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser, der er mere vidtrækkende, end hvad direktivet foreskriver. Der skal dog være mindst én national processuel ordning for gruppesøgsmål, som gør det muligt for godkendte myndigheder og organisationer at anlægge gruppesøgsmål om påbud eller forbud og genopretning.

Det foreslås at foretage en minimumsimplementering af direktivet og bevare den gældende gruppesøgsmålsordning så vidt muligt. Dette er også i overensstemmelse med direktivets præambelbetragtning nr. 11, hvorefter direktivet ikke bør erstatte eksisterende nationale processuelle ordninger til beskyttelse af forbrugernes kollektive eller individuelle interesser.

For at sikre en hensigtsmæssig og korrekt implementering af direktivet foreslås det, at implementeringen sker ved en ny hovedlov. Dette vil bidrage til at sikre, at der på EU-plan er en processuel ordning for gruppesøgsmål, som gør det muligt for godkendte myndigheder og organisationer at anlægge gruppesøgsmål om påbud eller forbud samt genopretning.

Formålet med at implementere direktivet i en ny hovedlov er endvidere at undgå usikkerhed om retstilstanden, herunder særligt forholdet til retsplejelovens kapitel 23 a om gruppesøgsmål.

10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 1. juli 2022 til den 18. august 2022 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

3F Fagligt Fælles Forbund, Advokatsamfundet, Akademikernes Centralorganisation, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, ATP – Arbejdsmarkedets Tillægs Pension, Autobranchen Danmark, Banedanmark, Bilbranchen, Bryggeriforeningen, Børnerådet, CBS – Copenhagen Business School, CEPOS, Cevea, CO-Industri, Danmarks Aktive Forbrugere, Danmarks Nationalbank, Danmarks Rejsebureau Forening, Danmarks Statistik, Dansk Annoncørforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Bilbrancheråd, Dansk Byggeri, Dansk e-Mobilitet, Dansk Erhverv, Dansk IT, Dansk Markedsføring, Dansk Mobilitet, Dansk Standard, Danske Medier, Danske Regioner, Danske Universiteter, Dataetisk Råd, Datatilsynet, De Danske Bilimportører, Den Danske Dommerforening, Det Kriminalpræventive Råd, DI Digital og Dansk Industri, Digitalt Ansvar, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Fagbevægelsens Hovedorganisation, FDM - Forenede Danske Motorejere, Finans og Leasing, Finans Danmark, Finanstilsynet, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet TÆNK, Foreningen af Danske Interaktive Medier, Foreningen af Offentlige Anklagere, Foreningen af Statsadvokater, Foreningen Danske Revisorer, Forsikring og Pension, Færøernes Landsstyre, HK Danmark, Institut for Menneskerettigheder, IT-Brancheorganisationen, IT – Politisk Forening, ITU – IT-Universitetet i København, Journalistforbundet, Justitia, KL - Kommunernes Landsforening, KOMBIT, Kreativitet og Kommunikation, Kriminalforsorgsforeningen, Københavns Byret, Københavns Universitet, Landbrug og Fødevarer, Landsstyret via Rigsombudsmanden på Færøerne, Naalakkersuisut, Politiforbundet i Danmark, Prosa, Radio- og TV-nævnet, Retspolitisk forening, Retten i Esbjerg, Retten i Glostrup, Retten i Helsingør, Retten i Herning, Retten i Hillerød, Retten i Hjørring, Retten i Holbæk, Retten i Holstebro, Retten i Horsens, Retten i Kolding, Retten i Lyngby, Retten i Nykøbing F., Retten i Næstved, Retten i Odense, Retten i Randers, Retten i Roskilde, Retten i Svendborg, Retten i Viborg, Retten i Aalborg, Retten i Aarhus, Retten på Bornholm, Retten på Frederiksberg, Rettighedsalliancen, Rigsadvokaten, Rigspolitechefen, Rigspolitiet, Rigsrevisionen, RUC – Roskilde Universitet, Rådet for digital sikkerhed, SDU – Syddansk Universitet, Selvstyret via Rigsombudsmanden i Grønland, Sex og Samfund, SMV Danmark, Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet, Team effektiv regulering, Teleindustrien, Vestre Landsret, Østre Landsret, Aalborg Universitet, Aarhus BSS.

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang, hvis nej, angiv "ingen")	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang, hvis nej, angiv "ingen")
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Lovforslaget kan medføre negative økonomiske konsekvenser for staten i form af en øget sagstilgang ved domstolene.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Lovforslaget vurderes at medføre mindre implementeringskonsekvenser for staten, da myndigheder og organisationer, som ønsker at blive godkendt til at anlægge gruppesøgsmål, skal anmode herom og opfylde de en række betingelser. Derudover skal erhvervsministeren skal mindst hvert femte år vurdere, om de godkendte myndigheder og organisationer fortsat opfylder betingelserne, og hvis dette ikke er tilfældet, kan erhvervsministeren tilbagekalde godkendelsen.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Lovforslaget vurderes at medføre positive administrative konsekvenser for borgerne, da lovforslaget vil medføre en lettere adgang til domstolene på de områder, som lovforslaget omhandler, og derved styrke forbrugernes rettigheder og sikre bedre konkurrencevilkår på det danske og europæiske marked til gavn for forbrugerne. Derudover vil forbrugerne også få bedre information om gruppesøgsmål som følge	Lovforslaget vurderes ikke at medføre negative administrative konsekvenser for borgerne.

	af de oplysningskrav, der følger af lovforslaget.	
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2020/1828 af 25. november 2020 om adgang til anlæggelse af gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/22/EF (gruppesøgsmålsdirektivet). Det foreslås at foretage en minimumsimplementering af direktivet og bevare den gældende gruppesøgsmålsordning så vidt muligt. Dette er også i overensstemmelse med direktivets præambelbetragtning nr. 11, hvorefter direktivet ikke bør erstatte eksisterende nationale processuelle ordninger til beskyttelse af forbrugernes kollektive eller individuelle interesser. For at sikre en hensigtsmæssig og korrekt implementering af direktivet foreslås det, at implementeringen sker ved en ny hovedlov.	
Er i strid med de principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres gruppesøgsmålsdirektivets artikel 2.

Det foreslås i *stk. 1*, at loven finder anvendelse på gruppesøgsmål, der i medfør af denne lov anlægges ved domstolene, og som angår erhvervsdrivendes overtrædelser af de bestemmelser, der er nævnt i bilag I til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om adgang til anlæggelse af gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser og om ophævelse af direktiv 2009/22/EF, eller regler, der gennemfører sådanne bestemmelser her i landet, såfremt overtrædelserne skader eller vil kunne skade forbrugernes kollektive interesser.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at loven vil finde anvendelse på både nationale og grænseoverskridende gruppesøgsmål, som anlægges ved domstolene efter reglerne i denne lov. Ved nationale gruppesøgsmål forstås gruppesøgsmål, som er anlagt her i landet af en myndighed eller organisation, som er godkendt af erhvervsministeren, jf. lovforslagets § 2, nr. 7. Ved grænseoverskridende gruppesøgsmål

forstås gruppesøgsmål, som er anlagt her i landet af en myndighed eller organisation, der er godkendt af en anden medlemsstat, jf. lovforslagets § 2, nr. 8.

Lovforslaget vil alene finde anvendelse på de bestemmelser, der er nævnt i gruppesøgsmålsdirektivets bilag I, eller regler, der gennemfører sådanne bestemmelser her i landet. Direktivets bilag I indeholder 66 forbrugerrettede bestemmelser, der blandt andet vedrører vildledende reklame, forbrugerkredit, pakke-rejser, reklame for humanmedicinske lægemidler, kosmetiske produkter, fødevareinformation mv. Det vil således betyde, at lovforslaget vil finde anvendelse på et bredt område inden for de forbrugerbeskyttende regler.

Med lovforslaget gennemføres Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om adgang til anlæggelse af gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser og om ophævelse af direktiv 2009/22/EF (gruppesøgsmålsdirektivet). Dette vil også rumme senere ændringer til direktivet, herunder tilføjelser til direktivets bilag I. Senere ændringer til gruppesøgsmålsdirektivet vil således blive omfattet af denne lov, uden at det kræver ændringer til loven.

Det vil være en betingelse for anvendelsen af reglerne i lovforslaget, at den overtrædelse, som søgsmålet angår, skader eller vil kunne skade forbrugernes kollektive interesser. I lovforslagets § 2, nr. 3, er forbrugernes kollektive interesser defineret som forbrugeres generelle interesser og, navnlig med henblik på en afgørelse om genopretning, en gruppe af forbrugeres interesser. For en nærmere beskrivelse af begrebet henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 3.

I overensstemmelse med direktivets artikel 2, stk. 2, vil lovforslaget ikke påvirke reglerne i henhold til EU-retten eller national ret om kontraktlige retsmidler og retsmidler uden for kontrakt, som er til rådighed for forbrugerne i forbindelse med de overtrædelser, der er omhandlet i stk. 1.

I overensstemmelse med direktivets artikel 2, stk. 3, vil lovforslaget endvidere ikke berøre EU-reglerne om international privatret, navnlig reglerne om kompetence og anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område samt lovvalgsreglerne for kontraktlige forpligtelser og forpligtelser uden for kontrakt.

I overensstemmelse med direktivets præambelbetragtning nr. 15, vil lovforslaget ikke berøre de EU-retsakter, der er nævnt i bilag I, og vil derfor ikke erstatte eventuelle håndhævelsesmekanismer, som de pågældende bestemmelser måtte indeholde. Håndhævelsesmekanismer, som er fastsat i disse bestemmelser, kan således fortsat anvendes til at beskytte forbrugernes kollektive interesser, hvor dette er relevant.

Bestemmelsen vil endvidere medføre, at loven alene finder anvendelse på gruppesøgsmål, der anlægges ved domstolene i medfør af loven. Lovens bestemmelser finder således ikke anvendelse på andre typer af søgsmål, herunder gruppesøgsmål efter retsplejelovens kapitel 23 a. Hvorvidt et søgsmål er anlagt efter denne lov, vil fremgå af stævningen, jf. lovforslagets § 11, stk. 1, nr. 1.

Det foreslås i *stk. 2*, at hvor intet andet følger af denne lov, finder retsplejelovens anden bog og retsplejelovens kapitel 21-23 og 24-38 anvendelse ved rettens behandling af gruppesøgsmål omfattet af loven.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at retsplejens almindelige regler om borgerlige sager finder anvendelse, når intet andet følger af lovforslaget.

Det bemærkes, at der i lovforslaget lægges op til, at visse bestemmelser i retsplejelovens kapitel 40 vil skulle finde anvendelse under behandlingen af de sager, der er nævnt i lovforslagets § 14, stk. 2. Der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Det bemærkes også, at lovforslaget ikke regulerer fuldbyrdelse af afgørelser i gruppesøgsmål. Fuldbyrdelse vil derfor skulle ske efter retsplejelovens almindelige regler herom.

Den foreslåede regel vil med hensyn til fremsættelse af modkrav betyde, at adgangen hertil vil være reguleret i retsplejelovens § 249, stk. 2. Af særlig betydning for adgangen til at fremsætte modkrav under et gruppesøgsmål efter den foreslåede lov vil formentlig blive betingelsen i § 249, stk. 2, nr. 2, om at modkravet skal kunne behandles efter samme processuelle regler som sagsøgerens krav. Under en sag om påbud eller forbud eller genopretning vil retten skulle forholde sig til en påstået overtrædelse af de regler, der er nævnt i lovforslagets § 1, stk. 1. Et modkrav, der udspringer af samme påståede overtrædelse vil derfor efter omstændighederne kunne behandles efter samme processuelle regler som sagsøgerens krav. Vurderingen kan i en vis grad foretages under inddragelse af de hensyn, der ligger bag reglen i lovforslagets § 12, nr. 2. Eksempelvis vil der under en sag, hvor der er påstået forholdsmæssigt afslag i prisen for en række køb og der derfor er udøvet retentionsret i en del af købesummen, efter omstændighederne kunne nedlægges modkrav om erstatning for det tab, som retentionen måtte have medført. Det overlades til domstolene af fastlægge bestemmelsens nærmere indhold under hensyn til de konkrete omstændigheder i de enkelte sager.

Det forudsættes, at retsplejelovens almindelige regler i medfør af forpligtelsen til EU-konform fortolkning vil finde anvendelse med de tilpasninger, som måtte være nødvendige af hensyn til EU-retten. Dette kan eksempelvis have betydning, hvis der ved anvendelsen af den borgerlige retsplejes regler i samspil med de foreslåede regler opstår regelkonflikter, eller hvis anvendelsen af de almindelige regler vil medføre et resultat, der er åbenbart i strid med formålet med direktivet.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at de almindelige regler for borgerlige sager, der er nævnt, ikke omfatter retsplejelovens regler om gruppesøgsmål. Der vil således ved vedtagelsen af lovforslaget eksistere to adskilte og afgrænsede ordninger om gruppesøgsmål.

Til § 2

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres gruppesøgsmålsdirektivets artikel 3.

Det foreslås i *nr. 1* at definere ”forbruger” som enhver fysisk person, der ikke handler som led i den pågældende persons erhverv, forretning, håndværk eller profession.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at forbrugere skal forstås bredt. I overensstemmelse med direktivets præambelbetragtning nr. 14, kan forbruger benævnes rejsende, bruger, kunde, detailinvestor, detailkunde, registreret personer eller andet i den relevante lovgivning.

En forbruger kan ikke være en juridisk person. Det er alene fysiske personer, der i henhold til dette lovforslag kan anses som en forbruger. Dette vil således ikke omfatte tilfælde, hvor en overtrædelse skader en fysisk person, der betragtes som en erhvervsdrivende i henhold til lovforslagets § 2, nr. 2. Det afgørende er, at den fysiske person ikke handler som led i den pågældende persons erhverv, forretning, håndværk eller profession.

Det foreslås i *nr. 2* at definere ”erhvervsdrivende” som enhver fysisk eller juridisk person, uanset om den er privat eller offentligt ejet, der handler, herunder via en anden person, der optræder i den pågældende persons navn eller på den pågældende persons vegne, som led i den pågældende persons erhverv, forretning, håndværk eller profession.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at en erhvervsdrivende både kan være en fysisk person eller en juridisk person. Selskabsformen har ikke betydning. Det afgørende er, at den fysiske eller juridiske person handler som led i den pågældende persons erhverv, forretning, håndværk eller profession.

Den erhvervsdrivende vil være den godkendte myndighed eller organisations modpart i et gruppesøgsmål.

Det foreslås i *nr. 3* at definere ”forbrugernes kollektive interesser” som forbrugernes generelle interesser og, navnlig med henblik på en afgørelse om genopretning, en gruppe af forbrugernes interesser.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at begrebet forbrugernes kollektive interesser skal forstås bredt. Begrebet omfatter flere forbrugeres ensartede krav. Begrebet omfatter også overtrædelser, som berører en ukendt kreds af forbrugere. Kollektive interesser er således ikke nødvendigvis en akkumulering af interesser hos enkeltpersoner, der har lidt skade ved en overtrædelse, men kan også være forbrugernes abstrakte interesse i, at et marked er fri for overtrædelse af regler, der er indført for at beskytte forbrugere generelt.

Det følger også af direktivets præambelbetragtning nr. 14, at direktivet kun bør varetage interesserne hos fysiske personer, som har lidt skade eller som ville kunne lide skade som følge af de pågældende overtrædelser, hvis de fysiske personer er forbrugere i henhold til direktivet.

Det forudsættes, at begrebet ”forbrugeres kollektive interesser” vil skulle fortolkes i overensstemmelse med EU-retten.

I tilfælde af et gruppesøgsmål om genopretning vil forbrugernes kollektive interesser bl.a. bestå af en bestemt gruppe forbrugeres interesser. I denne situation er det således især relevant at se på den gruppe af forbrugere, som er berørt af en erhvervsdrivendes overtrædelse. Dette skal ses i sammenhæng med, at forbrugere aktivt skal tilmelde sig gruppesøgsmål om genopretning, jf. lovforslagets § 16.

Det er ikke et krav, at forbrugere aktivt tilmelder sig gruppesøgsmålet, for at en godkendt myndighed eller organisation kan føre et søgsmål om påbud eller forbud, jf. lovforslagets § 13, stk. 3. Her kan det være mere retvisende, at se på forbrugernes abstrakte interesse i, at et marked er fri for overtrædelse af regler. Et gruppesøgsmål om påbud eller forbud betegnes dog stadig som et gruppesøgsmål efter denne lov, da søgsmålet vedrører forbrugernes generelle interesser.

Det foreslås i *nr. 4* at definere ”godkendt myndighed” som en offentlig myndighed, der repræsenterer forbrugernes interesser, og som er godkendt til at anlægge gruppesøgsmål efter lovforslagets kapitel 2.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at en godkendt myndighed skal forstås som en offentlig myndighed, der repræsenterer forbrugernes interesser. Det vil således være en myndighed, der fører tilsyn med overholdelsen af alle de eller nogle af de bestemmelser, der er nævnt i direktivets bilag I, og som kan spille en aktiv rolle med hensyn til at sikre, at erhvervsdrivende overholder relevante EU-retlige bestemmelser. Dette kan f.eks. være Forbrugerombudsmanden.

Derudover vil det være et krav, at myndigheden er godkendt til at anlægge gruppesøgsmål. En myndighed kan enten være godkendt her i landet af erhvervsministeren i overensstemmelse med lovforslagets § 3 eller godkendt i en anden medlemsstat i overensstemmelse med direktivet.

Erhvervsministeren kan beslutte, at myndigheder, der er godkendt i henhold til lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser, kan fortsætte med at være godkendt efter denne lov, jf. lovforslagets § 26.

Det foreslås i *nr. 5* at definere ”godkendt organisation” som en organisation, der repræsenterer forbrugernes interesser, og som er godkendt til at anlægge gruppesøgsmål efter lovforslagets kapitel 2.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at en godkendt organisation skal forstås som en organisation, herunder f.eks. en privat forbrugerorganisation, der repræsenterer forbrugernes interesser. Der kan også være tale om andre organisationer. Det afgørende er, at organisationen repræsenterer forbrugernes interesser. Dette er også i overensstemmelse med direktivets præambelbetragtning nr. 24, hvorefter navnlig

forbrugerorganisationer bør spille en aktiv rolle med hensyn til at sikre, at relevante EU-retlige bestemmelser overholdes.

Derudover vil det være et krav, at organisationen er godkendt til at anlægge gruppesøgsmål. En organisation kan enten være godkendt her i landet af erhvervsministeren i overensstemmelse med lovforslagets § 3 eller godkendt i en anden medlemsstat i overensstemmelse med direktivet.

Det foreslås i *nr. 6* at definere ”gruppesøgsmål” som en sag med det formål at beskytte forbrugernes kollektive interesser, der anlægges af en godkendt myndighed eller organisation som skadelidt part på vegne af forbrugerne med påstand om påbud eller forbud, genopretning eller påstand om både endeligt påbud eller forbud og genopretning.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at begrebet gruppesøgsmål vil omfatte tilfælde, hvor en godkendt myndighed eller organisation anlægges en sag på vegne af en gruppe forbrugere, som eksempelvis lider eller har lidt skade eller tab som følge af en erhvervsdrivendes overtrædelse af de bestemmelser, som er nævnt i gruppesøgsmålsdirektivets bilag I. Der henvises til bemærkningerne til § 2, nr. 3, for en nærmere beskrivelse af begrebet forbrugeres kollektive interesser.

Gruppesøgsmål vil kunne anlægges med påstand om påbud eller forbud, genopretning eller både endelige påbud eller forbud og genopretning, når dette ikke strider mod retsplejens almindelige regler om borgerlige sager. Et gruppesøgsmål med påstand om foreløbige påbud eller forbud føres efter en række særlige processuelle regler, hvorfor en sådan påstand ikke kan behandles sammen med påstand om endelige påbud eller forbud eller påstand om genopretning. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 14, stk. 2.

Det foreslås i *nr. 7* at definere ”nationalt gruppesøgsmål” som gruppesøgsmål, som er anlagt her i landet af en myndighed eller organisation, der er godkendt af erhvervsministeren, og optaget på den liste, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen meddeler Europa-Kommissionen, jf. § 4, stk. 1, 1. pkt., 1. led.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at det afgørende for fastlæggelsen af typen af gruppesøgsmål er den medlemsstat, hvori sagen anlægges, samt den medlemsstat, hvor myndigheden eller organisationen er godkendt. Et gruppesøgsmål vil således være nationalt, hvis søgsmålet anlægges af en dansk myndighed eller en dansk organisation ved domstolene her i landet. Dette vil gælde, uanset om forbrugere fra andre medlemsstater er omfattet af søgsmålet.

I overensstemmelse med præambelbetragtning nr. 23, er der tale om et nationalt gruppesøgsmål, uanset om gruppesøgsmålet anlægges mod en erhvervsdrivende, der har hjemting i en anden medlemsstat, og uanset om forbrugere fra flere medlemsstater er repræsenteret i det pågældende gruppesøgsmål.

Det foreslås i *nr. 8* at definere ”grænseoverskridende gruppesøgsmål” som gruppesøgsmål, som er anlagt her i landet af en myndighed eller organisation, der er godkendt af en anden medlemsstat, og optaget på den liste, som Europa-Kommissionen offentliggør, jf. artikel 5, stk. 1, 4. pkt., i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om adgang til anlæggelse af gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser og om ophævelse af direktiv 2009/22/EF.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at det er afgørende for fastlæggelsen af typen af gruppesøgsmål, hvilken medlemsstat, sagen anlægges i, sammenholdt med den medlemsstat, hvor myndigheden eller organisationen er godkendt. Et gruppesøgsmål vil således være grænseoverskridende, hvis gruppesøgsmålet anlægges her i landet af en myndighed eller organisation, der er godkendt af en anden medlemsstat.

Det er endvidere således krav, at myndigheden eller organisationen er optaget på den liste, som Europa-Kommissionen offentliggør, jf. artikel 5, stk. 1, 4. pkt. i gruppesøgsmålsdirektivet. Dette vil være

en liste over de myndigheder og organisationer, der er godkendt i andre medlemsstater til at anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål. Af denne liste vil tillige fremgå de myndigheder og organisationer, der er udpeget her i landet. Såfremt en af disse myndigheder eller organisationer anlægger en sag her i landet, vil der være tale om et national gruppesøgsmål.

Det foreslås i *nr. 9* at definere ”praksis” som en erhvervsdrivendes handlinger eller undladelser.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at begrebet skal forstås som en erhvervsdrivendes aktive handling eller undladelse, herunder i relation til, om den erhvervsdrivende overtræder de bestemmelser, der er nævnt i gruppesøgsmålets bilag I.

Det foreslås i *nr. 10* at definere ”afgørelse om genopretning” som en afgørelse, der forpligter den erhvervsdrivende til at give tilmeldte forbrugere adgang til retsmidler, såsom erstatning, afhjælpning, ombytning, forholdsmæssigt afslag, ophævelse af kontrakt eller tilbagebetaling af den betalte pris alt efter omstændighederne og i henhold til EU-retten eller national ret.

I overensstemmelse med præambelbetragtning nr. 36 bør en godkendt myndighed eller organisation, der anlægger et gruppesøgsmål i henhold til dette lovforslag, søge at opnå afgørelse om genopretning til gavn for og på vegne af de forbrugere, der er berørt af overtrædelsen.

Godkendte myndigheder og organisationer vil kunne anlægge gruppesøgsmål med påstand om genopretning, uden at retten forinden har fastslået i en særskilt sag, at der foreligger en overtrædelse.

Denne lov indeholder alene processuelle regler for anlæggelse af gruppesøgsmål om påbud eller forbud samt genopretning. I overensstemmelse med præambelbetragtning nr. 42 vil lovforslaget ikke berøre de regler, der fastlægger forbrugernes materielle ret til kontraktlige retsmidler og retsmidler uden for kontrakt, i tilfælde hvor deres interesser er blevet skadet af en overtrædelse, såsom retten til skadeserstatning, ophævelse af kontrakten, tilbagebetaling, ombytning, afhjælpning eller forholdsmæssige afslag, afhængigt af situationen og af EU-retten eller national ret. Det vil således kun være muligt at nedlægge påstand om foranstaltninger om genopretning i et gruppesøgsmål, for så vidt som EU-retten eller national ret indeholder bestemmelser om sådanne materielle rettigheder.

Til § 3

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres gruppesøgsmålsdirektivets artikel 4, stk. 1-3 og 5.

Efter den gældende bestemmelse i § 4, stk. 1, i lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser, kan erhvervsministeren efter forhandling med de berørte ministre udpege de danske myndigheder og organisationer, der kan anlægge søgsmål med påstand om forbud i andre medlemsstater for overtrædelser af direktiverne optaget på det i § 1, stk. 1, nævnte bilag, således som disse er gennemført i medlemsstaternes nationale ret.

Lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser gælder alene for grænseoverskridende gruppesøgsmål og alene for gruppesøgsmål med påstand om forbud.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.2.1.1. for en uddybende beskrivelse af gældende ret.

Det foreslås i *stk. 1*, at erhvervsministeren efter forhandling med den relevante minister kan godkende de myndigheder og organisationer, der har anmodet om at blive godkendt til at anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål i andre medlemsstater og nationale gruppesøgsmål her i landet for overtrædelser, der er nævnt i § 1, stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at erhvervsministeren gives kompetence til at godkende de myndigheder og organisationer, som kan anlægge grænseoverskridende og nationale gruppesøgsmål efter reglerne i denne lov.

Godkendelse af en myndighed eller organisation vil kræve, at myndigheden eller organisationen anmoder om godkendelse til at anlægge gruppesøgsmål hos erhvervsministeren. En anmodning fra en myndighed vil skulle indeholde de oplysninger, som er nødvendige for at vurdere, om betingelserne i lovforslagets § 3, stk. 2, er opfyldt. En anmodning fra en organisation vil skulle indeholde de oplysninger, som er nødvendige for at vurdere, om betingelserne i lovforslagets § 3, stk. 3, er opfyldt.

Det er hensigten, at anmodninger skal sendes via Virk.dk, hvor myndigheder og organisationer, som ønsker at blive godkendt til at anlægge gruppesøgsmål, skal udfylde en formular, jf. lovforslagets § 3, stk. 4. Ved indsendelse af anmodning, skal myndigheder og organisationer give de oplysninger, som er nødvendige for at vurdere, om betingelserne i lovforslagets § 3, stk. 2 og 3, er opfyldt.

Både myndigheder og organisationer, der repræsenterer forbrugernes kollektive interesser vil kunne godkendes til at anlægge både grænseoverskridende og nationale gruppesøgsmål. Det gælder således også organisationer, herunder forbrugerorganisationer, som repræsenterer medlemmer fra mere end én medlemsstat. Dette er i overensstemmelse med direktivets præambelbetragtning nr. 24, hvorefter navnlig forbrugerorganisationer bør spille en aktiv rolle med hensyn til at sikre, at relevante EU-retlige bestemmelser overholdes.

Myndigheder skal anmode om godkendelse og føre tilsyn med overholdelsen af bestemmelser, der er omfattet af gruppesøgsmålsdirektivets bilag I, jf. lovforslagets § 3, stk. 2, for at kunne blive godkendt.

Godkendelse af myndigheder og organisationer vil kræve forhandling med den relevante minister, når det er relevant. Det vil f.eks. være relevant at forhandle med transportministeren, hvis en myndighed, der håndhæver Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 261/2004 af 11. februar 2004 om fælles bestemmelser om kompensation og bistand til luftfartspassagerer ved boardingafvisning og ved aflysning eller lange forsinkelser og om ophævelse af forordning (EØF) nr. 295/91 nationalt, eller en organisation, der repræsenterer f.eks. luftfartspassagerers rettigheder, anmoder om godkendelse. Det vil ikke altid være relevant at forhandle med andre ministre. Det afgørende er, om der er andre ministre, der er berørte. Hvis en myndighed inden for Erhvervsministeriets ressort anmoder om godkendelse til at anlægge gruppesøgsmål, er det som udgangspunkt alene erhvervsministeren, der vil være berørt og kan dermed godkende myndigheden uden forhandling med andre ministre.

Forhandlingen vil i praksis foregå som en afstemning af, om den relevante minister er enig i, at en myndighed under ministerens ressort, skal godkendes til at kunne anlægge gruppesøgsmål efter denne lov. Dette vil bl.a. indebære, at den relevante minister anerkender, at myndigheden fører tilsyn med de bestemmelser, som myndigheden har oplyst ved anmodning om godkendelse.

Overtrædelser efter lovforslagets § 1, stk. 1, vedrører den forbrugerrettede lovgivning, der er omfattet af gruppesøgsmålsdirektivets bilag I. Bilaget forventes løbende at blive udvidet med nye bestemmelser. Der kan derudover løbende opstå nye myndigheder og organisationer, der har en legitim interesse i at opnå søgsmålskompetence. Det er derfor fleksibelt, at erhvervsministeren efter forhandling med de berørte ministre har mulighed for løbende at godkende nye myndigheder og organisationer til at anlægge gruppesøgsmål.

Det foreslås i *stk. 2*, at en myndighed kan godkendes, hvis myndigheden fører tilsyn med overholdelsen af bestemmelser, der er omfattet af det bilag, der er nævnt i § 1, stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at myndigheden skal være rette tilsynsmyndighed med én eller flere af de bestemmelser, der er nævnt i gruppesøgsmålsdirektivets bilag, for at kunne blive godkendt til at anlægge gruppesøgsmål efter denne lov.

Myndigheder skal ikke opfylde de samme betingelser som organisationer. Dette er i overensstemmelse med direktivets artikel 4, stk. 7, 1. pkt., hvorefter medlemsstater kan godkende offentlige myndigheder til at anlægge gruppesøgsmål uanset artikel 4, stk. 3 og 4, som oplister betingelserne for godkendelse.

Der er tale om to krav for godkendelse til at anlægge gruppesøgsmål. Myndigheder vil både skulle anmode om godkendelse og føre tilsyn med overholdelsen af bestemmelser, der er nævnt i gruppesøgsmålsdirektivets bilag I.

Dette vil bidrage til at sikre, at myndigheden repræsenterer forbrugernes interesser, jf. lovforslagets § 2, nr. 4 om definitionen af godkendt myndighed.

Det foreslås i *stk. 3*, at en organisation kan godkendes, hvis organisationen opfylder i alt seks betingelser.

Det foreslås i *nr. 1*, at det er en betingelse, at organisationen er en juridisk person, som kan påvise 12 måneders faktisk offentlig aktivitet inden for beskyttelse af forbrugernes interesser forud for anmodningen om godkendelse.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at organisationen skal være en juridisk person for at kunne blive godkendt til anlæggelse af gruppesøgsmål efter dette lovforslag.

Der foreslås en direktivnær implementering af direktivets betingelser for godkendelse af organisationer. Dette er i overensstemmelse med præambelbetragtning nr. 25, hvorefter godkendte organisationer bør opfylde de samme betingelser i hele Unionen med henblik på grænseoverskridende gruppesøgsmål. Betingelserne gælder også med henblik på nationale gruppesøgsmål i overensstemmelse med præambelbetragtning nr. 26, hvorefter medlemsstaterne også kan anvende betingelserne for godkendelse med henblik på grænseoverskridende gruppesøgsmål til at godkende med henblik på nationale gruppesøgsmål.

Kravet om 12 måneders faktisk offentlig aktivitet vil indebære, at organisationen skal have en vis permanent karakter og niveau af offentlig aktivitet. Organisationens aktivitet skal omfatte beskyttelse af forbrugernes interesser. At aktiviteten skal være offentlig vil medføre, at organisationen ikke kan være hemmelig, men at den skal have en vis grad af tilstedeværelse eksempelvis på en opdateret hjemmeside, på sociale medier eller i øvrige medier. Begrebet ”offentlig aktivitet” vil skulle fortolkes i overensstemmelse med EU-retten.

Organisationen skal kunne påvise kravet om 12 måneders faktisk offentlig aktivitet ved tidspunktet for anmodning om godkendelse. Kravet vil medføre, at en organisation ikke kan oprettes med henblik på godkendelse for at kunne anlægge et konkret gruppesøgsmål.

Det foreslås i *nr. 2*, at det er en betingelse, at organisationens vedtægtsbestemte formål viser, at den har en legitim interesse i at beskytte forbrugernes interesser som fastsat i de bestemmelser, der er omfattet af det bilag, der er nævnt i § 1, stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at organisationen skal have oprettet vedtægter, hvoraf organisationens formål fremgår. Det skal fremgå af disse vedtægter, at organisationen har en legitim interesse i at beskytte forbrugernes interesser som fastsat i de bestemmelser, der er omfattet af gruppesøgsmålets bilag I. Kravet vil medføre, at der skal være sammenhæng mellem organisationens formål om beskyttelse af forbrugernes interesser og en eller flere af de bestemmelser, der er nævnt i gruppesøgsmålsdirektivets bilag I. Det er således ikke nødvendigt, at organisationen har til formål at beskytte forbrugernes interesser

inden for alle de nævnte områder, men at den kan være afgrænset til f.eks. beskyttelse af forbrugere inden for sundhed og kosmetiske produkter.

Det foreslås i *nr. 3*, at det er en betingelse, at organisationen ikke arbejder med fortjeneste for øje.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at organisationen skal repræsentere forbrugernes interesser og ikke arbejde med fortjeneste for øje. Det er afgørende, at organisationens mål er at sikre forbrugerne, herunder at forbrugerne kender deres rettigheder og hjælpe forbrugerne til at udøve disse rettigheder.

Navnlig forbrugerorganisationer vil kunne godkendes til anlæggelse af gruppesøgsmål, hvilket også er i overensstemmelse med præambelbetragtning nr. 24. Dette vil bidrage til at sikre, at organisationen repræsenterer forbrugernes interesser, jf. lovforslagets § 2, nr. 5 om definitionen af godkendt organisation.

Det foreslås i *nr. 4*, at det er en betingelse, at organisationen ikke er genstand for insolvensbehandling og ikke er erklæret konkurs.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at en organisation ikke kan være godkendt til at anlægge gruppesøgsmål efter denne lov, hvis organisationen er under insolvensbehandling eller erklæret konkurs.

Hvis organisationen er under insolvensbehandling eller erklæret konkurs på tidspunktet for anmodning om godkendelse til at anlægge gruppesøgsmål efter denne lov, vil organisationen ikke kunne godkendes. Organisationens må i sådanne tilfælde anmode igen, når disse forhold ikke længere foreligger.

Konkurs og anden insolvensbehandling er reguleret i konkursloven og medfører, at organisationen opløses og dens formue fordeles mellem kreditorerne.

Efter konkurslovens kapitel 3 indtræder konkurs, når organisationen er insolvent og tages under konkursbehandling efter begæring fra skifteretten, organisationen selv eller dennes kreditorer. En organisation anses som insolvent, hvis organisationen ikke kan opfylde sine gældsposter, efterhånden som de forfalder, medmindre betalingsudygtigheden må antages blot at være midlertidig.

Det foreslås i *nr. 5*, at det er en betingelse, at organisationen er uafhængig og ikke påvirkes af andre end forbrugere, navnlig ikke af erhvervsdrivende, som har økonomisk interesse i at anlægge et gruppesøgsmål, herunder i tilfælde af finansiering fra tredjeparter, og at organisationen med henblik herpå har indført procedurer, der forhindrer en sådan indflydelse samt forhindrer interessekonflikter mellem sig selv, organisationens finansieringsydere og forbrugernes interesser.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at kravet om uafhængighed vil indebære, at organisationer ikke må være påvirket af andre end forbrugere. I overensstemmelse med direktivets præambelbetragtning nr. 25, må en godkendt organisation f.eks. ikke være påvirket af personer, erhvervsdrivende eller hedgefonde, som har økonomisk interesse i at anlægge et gruppesøgsmål, herunder i tilfælde af finansiering fra en tredjepart.

Organisationen skal have indført procedurer, der forhindrer en indflydelse fra andre end forbrugerne, herunder erhvervsdrivende, som har økonomisk interesse i at anlægge et gruppesøgsmål.

Det foreslås i *nr. 6*, at det er en betingelse, at organisationen i et klart og forståeligt sprog ved hjælp af passende midler, navnlig på sin hjemmeside, offentliggør oplysninger, der påviser, at organisationen lever op til de betingelser, der er nævnt i nr. 1-5, og oplysninger om organisationens finansieringskilder generelt set og organisatoriske og ledelsesmæssige struktur og medlemsstruktur, vedtægtsbestemte formål og aktiviteter.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at det klart skal fremgå af organisationens hjemmeside, at

organisationen overholder de nævnte betingelser for, at organisationen kan godkendes til at anlægge gruppesøgsmål efter denne lov.

Organisationen skal således oplyse på sin hjemmeside, at organisationen er en juridisk person, som kan påvise 12 måneders faktisk offentlig aktivitet inden for beskyttelse af forbrugernes interesser. Organisationens vedtægtsbestemte formål skal fremgå af hjemmesiden, hvoraf fremgår at organisationen har en legitim interesse i at beskytte forbrugernes interesser som fastsat i de bestemmelser, der er omfattet af gruppesøgsmålsdirektivets bilag I.

Det skal endvidere fremgå af organisationens hjemmeside, at organisationen ikke arbejder med fortjeneste for øje, og at organisationen ikke er under insolvensbehandling eller erklæret konkurs.

Det skal fremgå af organisationens hjemmeside, at organisationen er uafhængig og ikke påvirkes af andre end forbrugere, og at organisationen har indført procedurer for at forhindre en sådan indflydelse fra erhvervsdrivende.

Organisationen skal ligeledes oplyse om dennes finansieringskilder generelt set, herunder hvordan organisationens virke er finansieret, herunder f.eks. via medlemskontingent eller lignende. Endvidere skal organisationen oplyse om den organisatoriske og ledelsesmæssige struktur og medlemsstruktur, vedtægtsbestemte formål og aktiviteter.

Oplysningerne skal gives på organisationens hjemmeside i et klart og forståeligt sprog, som forbrugeren kan forstå, og oplysningerne skal være tilgængelige for forbrugeren.

De ovenfor nævnte oplysninger, som skal gives via hjemmeside, gælder alene for organisationer og ikke for myndigheder. Dette er i overensstemmelse med direktivets artikel 4, stk. 7, 1. pkt., hvorefter medlemsstater kan godkende offentlige myndigheder til anlæggelse af gruppesøgsmål uanset artikel 4, stk. 3, som opfører betingelserne for godkendelse.

Det foreslås i *stk. 4*, at erhvervsministeren kan fastsætte regler om, at myndigheders og organisationers anmodning om at blive godkendt til at anlægge gruppesøgsmål efter stk. 1 skal ske ved anvendelse af bestemte it-systemer.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at erhvervsministeren kan fastsætte regler om, at myndigheders og organisationers anmodning om at blive godkendt efter lovforslagets § 3, stk. 1, skal foregå digitalt.

Det er hensigten, at bemyndigelsesbestemmelsen udmøntes i en bekendtgørelse, hvor erhvervsministeren vil fastsætte regler om, at myndigheders og organisationers anmodning om at blive godkendt til at anlægge gruppesøgsmål skal afgives til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen via Virk.dk.

Til § 4

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres gruppesøgsmålsdirektivets artikel 5, stk. 1-2.

Den gældende bestemmelse i § 2 i lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser medfører, at udenlandske myndigheder og organisationer, som er optaget på den af Kommissionen offentliggjorte liste i De Europæiske Fællesskabers Tidende i henhold til bestemmelserne i forbudsdirektivet, kan anlægge søgsmål med påstand om forbud ved domstolene efter retsplejelovens bestemmelser, jf. lovens § 3.

Europa-Kommissionen har udstedt en meddelelse med oplysninger fra medlemsstaterne i medfør af artikel 4, stk. 3, i forbudsdirektivet, vedrørende nationale myndigheder og organisationer, som er godkendt til at anlægge søgsmål i medfør af artikel 2 i forbudsdirektivet.

Det foreslås i *stk. 1, 1. pkt.*, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen meddeler Europa-Kommissionen en liste med de godkendte myndigheder og organisationers navn og område eller vedtægtsbestemte formål med henblik på optagelse på den liste, som Europa-Kommissionen offentliggør, jf. artikel 5, stk. 1, 4. pkt., i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om adgang til anlæggelse af gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser og om ophævelse af direktiv 2009/22/EF.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen forpligtes til at meddele Europa-Kommissionen en liste over myndigheder og organisationer, som er godkendt her i landet til at anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål efter denne lov.

Listen er til brug for, at Europa-Kommissionen vil offentliggøre en samlet liste med en oversigt over alle medlemsstaternes myndigheder og organisationer, som er godkendt til at anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål i overensstemmelse med gruppesøgsmålsdirektivet. Dette skal bidrage til, at medlemsstaterne gensidigt kan acceptere myndigheders og organisationers søgsmålskompetence, som er godkendt af andre medlemsstater.

Det foreslås i *2. pkt.*, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen offentliggør den liste, som meddeles til Europa-Kommissionen.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen på sin hjemmeside vil offentliggøre listen med de myndigheders navn og område og de organisationers navn og vedtægtsbestemte formål, som er godkendt, jf. § 3 til at anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen meddeler Europa-Kommissionen.

Oplysningerne vil således blive lettilgængelige for offentligheden, herunder forbrugere, erhvervsdrivende og de godkendte myndigheder og organisationer.

Oplysningen om en organisations vedtægtsbestemte formål vil blive hentet fra organisationens anmodning om godkendelse, jf. lovforslagets § 3, stk. 3, nr. 2.

Oplysningen om en myndigheds område vil blive hentet fra myndighedens anmodning om godkendelse, jf. lovforslagets § 3, stk. 2, nr. 1.

Da der vil gælde de samme betingelser for godkendelse til anlæggelse af henholdsvis grænseoverskridende og nationale gruppesøgsmål, vil listen over myndigheder og organisationer, der er godkendt til at anlægge grænseoverskridende og nationale gruppesøgsmål være den samme.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil ajourføre listen, når det findes relevant, f.eks. ved godkendelse af en ny myndighed eller organisation eller ved tilbagekaldelse af en godkendelse af en myndighed eller organisation. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil ligeledes orientere Europa-Kommissionen, når der er ændringer til listen over myndigheder og organisationer, som erhvervsministeren har godkendt til at kunne anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål, således at Europa-Kommissionen kan ajourføre deres samlede offentliggjorte liste over godkendte myndigheder og organisationer.

Til § 5

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres gruppesøgsmålsdirektivets artikel 5, stk. 3-5.

Den gældende lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser indeholder ikke regler om tilbagekaldelse af en godkendelse.

Den gældende bestemmelse i § 4, stk. 1, i lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser, medfører, at erhvervsministeren efter forhandling med de berørte ministre kan udpege de danske myndig-

heder og organisationer, der kan anlægge søgsmål med påstand om forbud i andre medlemsstater for overtrædelser af direktiverne optaget på det i § 1, stk. 1, nævnte bilag, således som disse er gennemført i medlemsstaternes nationale ret.

Det følger dog af bestemmelsens forarbejder, jf. Folketingstidende 2000-01, tillæg A, side 171, at erhvervsministeren på samme måde kan tilbagekalde en udpegning til at anlægge søgsmål i andre medlemsstater.

Det foreslås i *stk. 1*, at erhvervsministeren kan tilbagekalde godkendelsen af en myndighed eller organisation, såfremt myndigheden eller organisationen ikke længere opfylder betingelserne i henholdsvis § 3, stk. 2 og 3.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at erhvervsministeren gives kompetence til at tilbagekalde en godkendelse af en myndighed eller organisation, der er godkendt til at anlægge gruppesøgsmål efter denne lov.

En tilbagekaldelse af en godkendelse af en myndighed eller organisation skal betragtes som en afgørelse, hvorfor forvaltningsrettens almindelige regler vil finde anvendelse. Det gælder bl.a. bestemmelserne om partshøring, begrundelse m.v.

Tilbagekaldelse af en myndigheds godkendelse vil være nødvendig, hvis myndigheden ikke længere er rette tilsynsmyndighed med de bestemmelser på gruppesøgsmålsdirektivets bilag I, som myndigheden i forbindelse med anmodning om godkendelse har oplyst at føre tilsyn med.

Tilbagekaldelse af en organisations godkendelse vil være nødvendig, hvis organisationen ikke længere opfylder én eller flere af de betingelser, der er nævnt i lovforslagets § 3, stk. 3. Betingelserne er kumulative, hvorefter alle betingelser skal være opfyldt for, at en organisation kan være godkendt til at anlægge gruppesøgsmål.

Hvis erhvervsministeren i medfør af en af bestemmelserne i lovforslagets § 5 tilbagekalder godkendelsen af en myndighed eller organisation, mens myndigheden eller organisationen er part i igangværende gruppesøgsmål, vil sagen ikke automatisk blive afvist af retten. Proceduren i lovforslagets §§ 7, stk. 3, og 8, stk. 2, vil forsat skulle følges. Det betyder, at det er retten, der tager stilling til, om et søgsmål skal afvises, fordi betingelserne for godkendelse ikke er opfyldt. Det vil imidlertid være egnet til at rejse den begrundede tvivl, som kræves i disse bestemmelser, hvis en part i et søgsmål henleder rettens opmærksomhed på, at modparten ikke længere er godkendt.

Det foreslås i *stk. 2*, at hvis erhvervsministeren bliver bekendt med, at retten i medfør af § 8, stk. 2, har afvist et søgsmål, undersøger erhvervsministeren om myndighedens eller organisationens godkendelse skal tilbagekaldes.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at erhvervsministeren skal undersøge, om en godkendelse af en myndighed eller organisation skal tilbagekaldes, hvis ministeren bliver bekendt med, at retten har afvist et gruppesøgsmål, der er anlagt efter denne lov, fordi retten finder, at myndigheden eller organisationen ikke opfylder betingelserne for godkendelse i lovforslagets § 3, stk. 2 eller 3.

Eksempelvis kan erhvervsministeren blive bekendt med en sådan afvisning, hvis en af parterne i gruppesøgsmålet indsender kopi af rettens afvisningskendelse til erhvervsministeren eller Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

Det vil i praksis være Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen der foretager den konkrete undersøgelse.

Det forudsættes ikke, at retten af egen drift meddeler erhvervsministeren, at retten har afvist en sag i

medfør af § 8, stk. 2. Det er således en mulighed, at retten afviser en sag efter § 8, stk. 2, men at myndigheden eller organisationen fortsat er godkendt, fordi erhvervsministeren ikke er blevet bekendt med afvisningen.

Det foreslås i *stk. 3*, at erhvervsministeren vurderer mindst hvert femte år, om de godkendte myndigheder og organisationer fortsat opfylder betingelserne i henholdsvis § 3, stk. 2 og 3.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at erhvervsministeren skal følge op på, at godkendte myndigheder og organisationer fortsat opfylder betingelserne for at være godkendt til at anlægge gruppesøgsmål, som følger af lovforslagets § 3, stk. 2 og 3.

Vurderingen skal ske for at sikre, at der ikke er godkendt nogle myndigheder og organisationer, som ikke opfylder betingelserne for godkendelse i lovforslagets § 3, stk. 2 og 3. Myndighederne og organisationerne skal således ikke blot opfylde betingelserne på tidspunktet for anmodning om godkendelse, men skal fortsætte med at opfylde betingelserne. Hvis en godkendt organisation ikke længere opfylder en eller flere af betingelserne for godkendelse, vil erhvervsministeren tilbagekalde godkendelsen.

Det vil i praksis være Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen der vil varetage denne opgave. Kravet om at foretage en vurdering hvert femte år gælder ved siden af den generelle forpligtelse i lovforslagets § 5, stk. 2.

Der skal således altid foretages en vurdering mindst hvert femte år af myndighedernes og organisationers godkendelse. Dette gælder, uanset om der løbende sker en undersøgelse af en konkret godkendelse af en myndighed eller organisation som følge af, at erhvervsministeren bliver bekendt med, at retten har afvist en sag, fordi retten finder, at myndigheden eller organisationen ikke opfylder betingelserne for godkendelse i lovforslagets § 3, stk. 2 eller 3.

Det foreslås i *stk. 4*, at erhvervsministeren kan fastsætte regler om, at undersøgelsen efter stk. 2 og vurderingen efter stk. 3 skal ske ved, at godkendte myndigheder og organisationer anvender bestemte it-systemer til at sende dokumentation for fortsat opfyldelse af betingelserne i henholdsvis § 3, stk. 2 og 3.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at erhvervsministeren kan fastsætte regler om, at myndigheders og organisationers dokumentation for, at de fortsat opfylder betingelserne for at være godkendte efter lovforslagets § 3, stk. 2 og 3, skal foregå digitalt.

Det er en bemyndigelsesbestemmelse, som kan udmøntes i en bekendtgørelse. I bekendtgørelsen kan erhvervsministeren fastsætte regler om, at myndigheders og organisationers dokumentation for, at de fortsat opfylder betingelserne for godkendelse i lovforslagets § 3, skal ske ved at indsende oplysninger via en formular på Virk.dk.

Det foreslås i *stk. 5*, at hvis en medlemsstat eller Europa-Kommissionen rejser tvivl om godkendelsen af en myndighed eller organisation, skal erhvervsministeren foretage en undersøgelse heraf.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at erhvervsministeren skal undersøge, om en myndighed eller organisation er korrekt godkendt og fortsat opfylder betingelserne for godkendelse, hvis en medlemsstat eller Europa-Kommissionen rejser tvivl herom.

Erhvervsministeren vil i sådanne tilfælde undersøge, om myndigheden fortsat fører tilsyn de bestemmelser på gruppesøgsmålsdirektivets bilag I, som myndigheden i forbindelse med anmodning om godkendelse har oplyst at føre tilsyn med.

Hvis der rejses tvivl om godkendelsen af en organisation, undersøger erhvervsministeren på samme måde, om organisationen fortsat opfylder alle betingelserne for godkendelse, jf. lovforslagets § 3, stk.

3. Betingelserne er kumulative, det vil sige at alle betingelser skal være opfyldt, for at en organisation kan være godkendt til at anlægge gruppesøgsmål. Hvis blot en af betingelserne ikke længere er opfyldt, skal erhvervsministeren tilbagekalde godkendelsen.

Der henvises til bemærkningerne til stk. 1 for en nærmere beskrivelse af den situation, hvor erhvervsministeren i medfør af en af bestemmelserne i lovforslagets § 5 tilbagekalder godkendelsen af en myndighed eller organisation, mens myndigheden eller organisationen er part i igangværende gruppesøgsmål.

Det foreslås i *stk. 6, 1. pkt.*, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen fungerer som nationalt kontaktpunkt i forhold til henvendelser fra andre medlemsstater eller Europa-Kommissionen efter stk. 5. Det foreslås i *2. pkt.*, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen meddeler Europa-Kommissionen sine kontaktoplysninger.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at andre medlemsstater eller Europa-Kommissionen kan tage kontakt til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, hvis der er tvivl om, hvorvidt en dansk godkendt myndighed eller organisation opfylder betingelserne for godkendelse.

På tilsvarende vis vil Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kunne tage kontakt til nationale kontaktpunkter i andre medlemsstater, hvis der er tvivl om, hvorvidt en myndighed eller organisation, som er godkendt af en anden medlemsstat, opfylder betingelserne for godkendelse.

Europa-Kommissionen vil udarbejde en liste over de kontaktpunkter, som medlemsstaterne meddeler Europa-Kommissionen, og vil gøre listen tilgængelig for medlemsstaterne, jf. artikel 5, stk. 5, 2. pkt., i gruppesøgsmålsdirektivet.

Til § 6

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres gruppesøgsmålsdirektivets artikel 13, stk. 1.

Det foreslås i *stk. 1, nr. 1*, at en godkendt myndighed eller organisation på sin hjemmeside skal give oplysning om de gruppesøgsmål, som myndigheden eller organisationen har besluttet at anlægge efter denne lov.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at godkendte myndigheder og organisationer forpligtes til at oplyse om de gruppesøgsmål, som myndigheden eller organisationen har besluttet at anlægge efter denne lov.

Dette vil gøre det nemmere for forbrugerne at blive oplyst om gruppesøgsmål, som anlægges efter denne lov, og som de kan være berørt af og dermed have interesse.

En beslutning om at anlægge et gruppesøgsmål foreligger som regel inden indgivelse af stævning. Der skal være tale om en endelig beslutning. Beslutningen om at anlægge et gruppesøgsmål kan eksempelvis være truffet på et møde i organisationens bestyrelse eller på en generalforsamling. Det betragtes ikke som en beslutning i bestemmelsens forstand, at organisationen undersøger grundlaget for at anlægge en sag, eksempelvis ved at korrespondere med berørte forbrugere eller ved at modtage vejledning fra en juridisk rådgiver.

Oplysninger om de gruppesøgsmål, som myndigheden eller organisationen har besluttet at anlægge kan bl.a. omfatte oplysninger om mulige og faktiske retsvirkninger af det konkrete gruppesøgsmål, hensigten med at indbringe sagen og en beskrivelse af den gruppe forbrugere, der er berørt af gruppesøgsmålet m.v., jf. præambelbetragtning nr. 58 i gruppesøgsmålsdirektivet.

Det kan også være oplysninger om de nødvendige skridt, som de berørte forbrugere skal tage for at kunne

drage fordel af en afgørelse, herunder f.eks. tilmelde sig det konkrete gruppesøgsmål inden en bestemt frist.

Oplysningerne, som de godkendte myndigheder og organisationer skal give på deres hjemmeside, vil skulle gives, når det er relevant og hensigtsmæssigt for det konkrete gruppesøgsmål. Oplysningerne vil skulle gives i et forståeligt sprog og skal være fyldestgørende, så forbrugerne vil kunne forstå oplysningerne.

Den foreslåede bestemmelse har til hensigt at sikre, at forbrugerne vil blive tilstrækkeligt oplyst om gruppesøgsmålet før retssagen, således at forbrugerne er i stand til at træffe en kvalificeret beslutning om, hvorvidt de ønsker at deltage i et gruppesøgsmål og rettidigt tage de nødvendige skridt hertil.

Det foreslås i *nr. 2*, at en godkendt myndighed eller organisation på sin hjemmeside skal give oplysning om status for de gruppesøgsmål, som myndigheden eller organisationen har anlagt ved domstolene efter denne lov.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre en forpligtelse for godkendte myndigheder og organisationer til at give oplysninger status på et konkret gruppesøgsmål, som myndigheden eller organisationen har anlagt ved domstolene.

Et gruppesøgsmål anses for at være anlagt ved domstolene, når den godkendte myndighed eller organisation har indgivet en stævning til retten, og når gruppesøgsmålet ikke er endeligt afgjort eller afvist.

Status for et gruppesøgsmål, som er anlagt ved domstolene, vil vedrøre det stadie i forløbet ved domstolene, som gruppesøgsmålet er nået til. Det kan f.eks. være en oplysning om, at der er indleveret en stævning eller oplysning om dato for hovedforhandling.

Der vil således være tale om en løbende opdatering i takt med gruppesøgsmålets behandling ved domstolene.

Oplysningerne, som de godkendte myndigheder og organisationer skal give forbrugerne, vil skulle gives, når det er relevant og hensigtsmæssigt for det konkrete gruppesøgsmål. Oplysningerne vil skulle gives i et forståeligt sprog og fyldestgørende, så forbrugerne vil kunne forstå oplysningerne.

Den foreslåede bestemmelse har til hensigt at sikre, at forbrugerne vil blive tilstrækkeligt oplyst om gruppesøgsmålet under retssagen.

Det foreslås i *nr. 3*, at en godkendt myndighed eller organisation på sin hjemmeside skal give oplysning om resultatet af de gruppesøgsmål, der er nævnt i *nr. 1* og *2*.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre en forpligtelse for godkendte myndigheder og organisationer til på deres hjemmeside at give oplysninger om resultatet de gruppesøgsmål, de er blevet anlagt ved domstolene.

Resultatet af et gruppesøgsmål, som en godkendt myndighed eller organisation har besluttet at anlægge ved domstolene vil f.eks. kunne være, at et gruppesøgsmål er blevet afvist ved domstolene samt en begrundelse for afvisningen. Et resultat kan også være, at der er indgået forlig med den erhvervsdrivende, og sagen derfor ikke vil blive behandlet ved domstolene.

Resultatet af et gruppesøgsmål kan desuden være, at der er afsagt dom samt en opsummering heraf, og hvilken betydning det har for de berørte forbrugere.

Oplysningerne, som de godkendte myndigheder og organisationer skal give forbrugerne, vil skulle gives,

når det er relevant og hensigtsmæssigt for det konkrete gruppesøgsmål. Oplysningerne vil skulle gives i et forståeligt sprog og skal være fyldestgørende, så forbrugerne vil kunne forstå oplysningerne.

Den foreslåede bestemmelse har til hensigt at sikre, at forbrugerne vil blive tilstrækkeligt oplyst om resultatet gruppesøgsmål efter denne lov.

Til § 7

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres gruppesøgsmålsdirektivets artikel 6, stk. 1-3.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.3.1. for en beskrivelse af gældende ret.

Det foreslås i *stk. 1*, at grænseoverskridende gruppesøgsmål her i landet kan anlægges af en eller flere myndigheder og organisationer, som er godkendt i en eller flere andre medlemsstater og optaget på den liste, som Europa-Kommissionen offentliggør, jf. § 5, stk. 1, 4. pkt., i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om adgang til anlæggelse af gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser og om ophævelse af direktiv 2009/22/EF, såfremt der er værneting for søgsmålet her i landet, og søgsmålet falder inden for den godkendte myndigheds område eller den godkendte organisations vedtægtsbestemte formål.

Med bestemmelsen gives myndigheder og organisationer, der er godkendt af en anden medlemsstat til at anlægge gruppesøgsmål, søgsmålskompetence til at anlægge gruppesøgsmål ved domstolene her i landet. Der kan f.eks. anlægges sager vedrørende danske erhvervsdrivendes overtrædelser af de bestemmelser, der er nævnt i gruppesøgsmålsdirektivets bilag I.

Den foreslåede bestemmelse vil endvidere medføre, at godkendte myndigheder og organisationer fra forskellige medlemsstater kan gå sammen i et enkelt gruppesøgsmål for en enkelt domstol her i landet mod den samme erhvervsdrivende på vegne af forbrugere i forskellige medlemsstater.

I overensstemmelse direktivets præambelbetragtning nr. 31 berører lovforslaget ikke de gældende regler om værneting. Det er således en forudsætning for at anlægge et søgsmål ved domstole her i landet, at der er værneting. Hvorvidt der er værneting for de pågældende krav i en konkret sag afhænger af de almindelige værnetingsregler og sagens omstændigheder.

Det foreslås i *stk. 2*, at retten skal acceptere den liste, der udarbejdes af Europa-Kommissionen i medfør af artikel 5, stk. 1, 4. pkt., i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om adgang til anlæggelse af gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser og om ophævelse af direktiv 2009/22/EF, som bevis for den godkendte myndigheds eller organisations kompetence til at anlægge et grænseoverskridende gruppesøgsmål, jf. *stk. 3*.

Europa-Kommissionen udarbejder en samlet liste over alle medlemsstaters myndigheder og organisationer, som er godkendt til at anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål, herunder navn og vedtægtsbestemte formål. Listen offentliggøres og ajourføres, når Europa-Kommissionen får meddelelse herom fra medlemsstaterne.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at retten skal acceptere Europa-Kommissionens liste over godkendte myndigheder og organisationer som bevis for myndighedens eller organisationens kompetence til at anlægge et grænseoverskridende gruppesøgsmål ved domstolene her i landet.

Hvis der er tale om myndigheder eller organisationer, der fremgår af listen og som anlægger søgsmål her i landet, men som er godkendt her i landet, vil søgsmålet være et nationalt søgsmål.

Det foreslås i *stk. 3, 1. pkt.*, at retten påser, at den godkendte organisation opfylder betingelserne i

artikel 4, stk. 3, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om adgang til anlæggelse af gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser og om ophævelse af direktiv 2009/22/EF, hvis den sagsøgte under et gruppesøgsmål rejser begrundet tvivl herom.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at retten skal undersøge, om en godkendt organisation opfylder betingelserne for godkendelse, jf. lovforslagets § 3, stk. 3, hvis sagsøgte rejser begrundet tvivl herom.

Det vil således ikke være tilstrækkeligt, at sagsøgte blot anmoder retten om at foretage en sådan vurdering. Sagsøgte må således f.eks. påpege forhold i sagens dokumenter, der er egnede til at fremkalde tvivl om overholdelsen af betingelserne for godkendelse.

Det vil eksempelvis være egnet til at rejse begrundet tvivl, hvis erhvervsministeren under sagen har tilbagekaldt godkendelsen af organisationen. På samme måde vil det være egnet til at rejse begrundet tvivl, hvis den erhvervsdrivende fremlægger dokumentation, der antyder, at organisationen er taget under insolvensbehandling.

Retten vil kunne afvise sagen på baggrund af en konkret vurdering af de omstændigheder, som parterne har forelagt retten.

Det foreslås i 2. pkt., at den sagsøgte bærer bevisbyrden for, at søgsmålet af denne grund skal afvises.

Bestemmelsen vil medføre, at den sagsøgte skal bevise, at søgsmålet skal afvises, fordi betingelserne for godkendelse ikke er opfyldt. Et sådant bevis kan eksempelvis føres ved at fremlægge dokumenter, der viser, at den godkendte organisation er under insolvensbehandling. Den sagsøgte kan endvidere fremlægge oplysninger, der viser, at organisationen ikke er uafhængig af andre erhvervsdrivende. De oplysninger, der er nødvendige for at påvise, at sagen skal afvises, skal ifølge lovforslagets § 3, stk. 3, nr. 6, være offentliggjort. Hvis det ikke er tilfældet, kan det i sig selv medføre, at søgsmålet skal afvises.

Den foreslåede regel vil medføre, at såfremt der er begrundet tvivl om, hvorvidt betingelserne for godkendelse er opfyldt, vil søgsmålet ikke kunne afvises af den grund. Eventuel tvivl kommer således den sagsøgte til skade.

Til § 8

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres gruppesøgsmålsdirektivets artikel 7, stk. 1.

Det foreslås i *stk. 1*, at nationale gruppesøgsmål kan anlægges af godkendte myndigheder og organisationer, som er optaget på den liste, som Konkurrence og Forbrugerstyrelsen meddeler Europa-Kommissionen, jf. § 4, sk. 1, 1. pkt., 1. led, såfremt der er værneting for søgsmålet her i landet, og gruppesøgsmålet falder inden for den godkendte myndigheds område eller den godkendte organisations vedtægtsbestemte formål.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at godkendte myndigheder og organisationer kan anlægge gruppesøgsmål her i landet, hvis de fremgår af den liste, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens offentliggør over myndigheder og organisationer, som er godkendt til at anlægge gruppesøgsmål efter denne lov.

Da der vil gælde de samme betingelser for godkendelse til anlæggelse af henholdsvis grænseoverskridende og nationale gruppesøgsmål, vil listen over myndigheder og organisationer, der er godkendt til at anlægge grænseoverskridende og nationale gruppesøgsmål være den samme for så vidt angår de myndigheder og organisationer, der er godkendt her i landet.

Med bestemmelsen gives myndigheder og organisationer, der er godkendt af erhvervsministeren til

at anlægge gruppesøgsmål, søgsmålskompetence til at anlægge gruppesøgsmål ved domstolene her i landet. Der skal således ikke være et grænseoverskridende element.

Det foreslås i *stk. 2, 1. pkt.*, at retten påser, at den godkendte myndighed eller organisation opfylder betingelserne i henholdsvis § 3, stk. 2 og 3, hvis den sagsøgte under et gruppesøgsmål rejser begrundet tvivl herom. Det foreslås i *2. pkt.*, at den sagsøgte bærer bevisbyrden for, at søgsmålet af denne grund skal afvises.

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 7, stk. 3, for en beskrivelse af den tilsvarende virkning af den foreslåede bestemmelse.

Til § 9

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres gruppesøgsmålsdirektivets artikel 6, stk. 3.

Det foreslås i *stk. 1, 1. pkt.*, at retten påser, at et gruppesøgsmål falder inden for den godkendte myndigheds område eller den godkendte organisations vedtægtsbestemte formål. Det foreslås i *2. pkt.*, at hvis dette ikke tilfældet, afviser retten sagen.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at retten af egen drift eller efter foranledning fra modparten ud fra de oplysninger, der er indgivet af sagens parter, påser, hvorvidt gruppesøgsmålet falder inden for myndighedens område eller organisationens vedtægtsbestemte formål.

Med myndighedens område menes søgsmål, som falder inden for myndighedens kompetence og tilsynsområde. F.eks. fører Lægemiddelstyrelsen tilsyn med den direktivbestemte lovgivning om humanmedicin, og vil således kunne anlægge søgsmål, hvis sagens genstand falder inden for dette område.

På samme vis vurderer retten, om søgsmålet falder inden for en organisations vedtægtsbestemte formål. F.eks. vil retten skulle afvise et søgsmål anlagt af en organisation, der ifølge vedtægterne varetager bilejeres interesser, hvis organisationen vil nedlægge forbud mod vildledende reklame for computere, uanset at organisationen er optaget på Europa-Kommissionens offentliggjorte liste, og organisationens formål er at beskytte medlemmernes interesser.

Det må bero på almindelige fortolkningsprincipper, hvordan en uklar formålsbestemmelse skal forstås. Det afgørende vil i medfør heraf bl.a. ordlyden af og sædvanen for den pågældende vedtægt. Det er således uden betydning, hvad der fremgår af den liste, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen meddeler Kommissionen, jf. lovforslagets § 4, stk. 1, 1. led, idet vurderingen skal foretages ud fra vedtægten alene.

Til § 10

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres gruppesøgsmålsdirektivets artikel 7, stk. 6.

Det følger af de gældende regler i retsplejelovens kapitel 24 samt retsplejens almindelige regler om borgerlige sager, hvem der er sagens parter og hvilke beføjelser, sagens parter har. Det er normalt sagsøger og sagsøgte, der er parter i sagen.

Det foreslås i *stk. 1*, at forbrugernes interesser under gruppesøgsmålet varetages af den godkendte myndighed eller organisation, der har anlagt sagen.

Den foreslåede bestemmelse vil tydeliggøre forudsætningen om, at de tilmeldte forbrugere ikke er parter i søgsmålet, men at deres interesser varetages af den godkendte myndighed eller organisation.

Tilmeldte forbrugere har således ikke de beføjelser, der ifølge retsplejelovens almindelige civilprocessuelle regler er tillagt parterne i sagen.

Det foreslås i *stk. 2*, at den godkendte myndighed eller organisation og den erhvervsdrivende anses som parter i gruppesøgsmålet.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at de tilmeldte forbrugere ikke er parter. Det vil være den godkendte myndighed eller organisation, der vil være part i sagen og have en parts processuelle rettigheder og forpligtelser.

Individuelle forbrugere vil således ikke kunne gribe ind i de processuelle beslutninger, der træffes af den godkendte myndighed eller organisation, individuelt anmode om dokumentation inden for sagens rammer, eller individuelt anke eller kære de afgørelser og beslutninger, der træffes af retten. Individuelle forbrugere vil ej heller have processuelle forpligtelser inden for rammerne af gruppesøgsmålet.

Til § 11

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres gruppesøgsmålsdirektivets artikel 7, stk. 2-3 og 7.

De almindelige regler om anlæggelse af civile søgsmål findes i retsplejelovens kapitel 33 om sagsforberedelse i 1. instans. Af reglerne fremgår det bl.a., at en sag anlægges ved indlevering af stævning til retten, at stævningen skal indeholde en række oplysninger, samt hvad der er rettens reaktionsmuligheder, hvis stævningen ikke opfylder betingelserne.

Det fremgår af retsplejelovens § 348, at sag anlægges ved indlevering af stævning til retten. Stævningen skal ifølge bestemmelsen indeholde parternes navn og adresse, herunder angivelse af en postadresse i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, hvortil meddelelser til sagsøgeren vedrørende sagen kan sendes, og hvor forkyndelse kan ske. Derudover skal stævningen indeholde en angivelse af den ret, ved hvilken sagen anlægges, sagsøgerens påstand, sagens værdi, sagstypen, sagsøgerens person- eller cvr-nummer, hvis sagsøgeren har et sådant, og en kort beskrivelse af sagen, en udførlig fremstilling af de faktiske og retlige omstændigheder, hvorpå påstanden støttes, en angivelse af de dokumenter og andre beviser, som sagsøgeren agter at påberåbe sig, og sagsøgerens forslag til sagens behandling.

Det fremgår af retsplejelovens § 349, at såfremt stævningen ikke opfylder kravene i § 348, stk. 2, nr. 1-4, og den herefter er uegnet til at danne grundlag for sagens behandling, afvises sagen ved en beslutning, der meddeles sagsøgeren. Det fremgår videre, at retten kan indrømme sagsøgeren en frist til at afhjælpe mangler.

Det foreslås i *stk. 1, 1. pkt.*, at gruppesøgsmål efter den foreslåede lov anlægges ved indlevering af stævning til retten. I bestemmelsens 2. pkt., foreslås det, at stævningen – ud over hvad der fremgår af retsplejelovens § 348 – skal indeholde oplysninger som nævnt i nr. 1-3.

Det foreslås i *nr. 1*, at ud over hvad der fremgår af retsplejelovens § 348, skal stævningen indeholde en angivelse af, at sagen anlægges efter reglerne i den foreslåede lov.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at der stilles en række yderligere krav til stævningen, end hvad der følger af retsplejelovens § 348. Bestemmelsen ændrer således ikke de krav, der efter de almindelige regler gælder for stævningen. Den foreslåede regel ændrer heller ikke andre regler om processen for indgivelse af stævning. Det vil eksempelvis stadig være et krav, at der med stævningen indleveres kopier af de dokumenter, som sagsøgeren agter at påberåbe sig, for så vidt de er i sagsøgerens besiddelse.

Efter den foreslåede bestemmelse vil stævningen skulle indeholde en angivelse af, at sagen anlægges efter dette lovforslags regler. Formålet med denne regel er, at modparten og retten tidligst muligt i sagen skal kunne gøre sig bekendt med, hvilken procesform, sagsøgeren ønsker. Dette vil bl.a. gøre modparten og

retten i stand til at vurdere, om betingelserne for at føre et søgsmål efter ordningen i dette lovforslag er opfyldt.

Såfremt en af flere af betingelserne ikke er opfyldt, vil retten kunne afvise sagen ved kendelse i overensstemmelse med reglen i retsplejelovens § 349, stk. 1, 1. pkt., jf. lovforslagets § 1, stk. 2. Det forudsættes også, at retten efter retsplejelovens § 349, stk. 2, jf. lovforslagets § 1, stk. 2, kan indrømme den godkendte myndighed eller organisation en frist til at afhjælpe mangler i de oplysninger, som skal opgives efter lovforslagets § 11, stk. 1.

Det foreslås i *nr. 2*, at ud over hvad der fremgår af retsplejelovens § 348, skal stævningen indeholde oplysninger om de forbrugere, der er berørt af søgsmålet, herunder en beskrivelse af gruppen og oplysninger om, hvordan de berørte forbrugere kan identificeres og underrettes om sagen.

Bestemmelsen vil medføre, at stævningen skal indeholde oplysninger om de forbrugere, der er berørt af søgsmålet, herunder en beskrivelse af gruppen og oplysninger om, hvordan de berørte forbrugere kan identificeres og underrettes om sagen.

Kravet har betydning for flere andre forhold i gruppesøgsmålet, og oplysningerne om de berørte forbrugere skal derfor have en sådan karakter, at det gør det muligt at anvende disse oplysninger i andre tilfælde. Oplysningerne skal bl.a. gøre det muligt for retten at træffe eventuel bestemmelse om tilmelding til søgsmålet, jf. lovforslagets § 16, stk. 2. Derudover skal oplysningerne muliggøre, at den gruppe af forbrugere, der er berettiget til at drage fordel af de pågældende retsmidler, kan beskrives i afgørelsen, jf. lovforslagets § 15, stk. 2. Oplysningerne har også betydning for, hvilke krav der i medfør af et gruppesøgsmål om påbud eller forbud ikke forældes, jf. lovforslagets § 21.

I overensstemmelse med gruppesøgsmålsdirektivets præambelbetragtning nr. 49 er det ikke et krav, at den godkendte myndighed eller organisation udpeger samtlige forbrugere, der er berørt af gruppesøgsmålet, individuelt.

Det foreslås i *nr. 3*, at ud over hvad der fremgår af retsplejelovens § 348, skal stævningen indeholde de oplysninger, som i øvrigt er nødvendige for, at retten kan vurdere, om den har kompetence til at behandle sagen, og foretage lovvalg.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at stævningen bl.a. skal indeholde oplysninger om sagsøgtets hjemting. Det vil ikke i alle tilfælde være nødvendigt at indgive oplysninger til brug for lovvalg. Det afgørende er, at stævningen indeholder de oplysninger, som gør retten i stand til at træffe de pågældende beslutninger.

Det forudsættes, at retten efter retsplejelovens § 349, stk. 2, jf. lovforslagets § 1, stk. 2, kan indrømme den godkendte myndighed eller organisation en frist til at afhjælpe mangler som nævnt i lovforslagets § 11, stk. 1.

Det foreslås i *stk. 2*, at gruppesøgsmål anlægges med påstand om 1) foreløbigt påbud eller forbud eller 2) påstand om endeligt påbud eller forbud eller genopretning.

Bestemmelsen indeholder en udtømmende opregning af de mulige påstande under et gruppesøgsmål efter den foreslåede ordning. Der vil således alene kunne nedlægges bestemte typer af påstande inden for rammerne af et gruppesøgsmål efter den foreslåede ordning. Det vil ikke være muligt at nedlægge en påstand omfattet af bestemmelsens nr. 1 sammen med en påstand omfattet af bestemmelsens nr. 2. Sker dette, må retten afvise sagen eller foreslå parterne, at sagen om muligt føres efter en anden processuel ordning, eksempelvis efter retsplejelovens kapitel 23 a.

Inden for rammerne af den foreslåede ordning kan der for det første nedlægges påstand om endeligt eller foreløbigt påbud eller forbud. En sådan påstand vil dreje sig om at opnå et af de mulige resultater, der er nævnt i lovforslagets § 13, stk. 1 og 2. I lovforslagets § 13, stk. 1 og 2, er der nævnt både foreløbige og endelige påbud og forbud. I lovforslagets § 14, stk. 2, er det samtidig fastsat, at et gruppesøgsmål om foreløbige forbud eller påbud følger en særlig procesform, som anvender en række bestemmelser i retsplejelovens kapitel 40. Af den grund vil påstande om foreløbige påbud og forbud ikke kunne behandles i samme søgsmål som påstande om endelige påbud og forbud. Der kan således ikke inden for rammerne af det samme gruppesøgsmål kunne nedlægges både påstand om endelige påbud eller forbud samt påstand om foreløbige påbud eller forbud. Der kan dog nedlægges flere påstande, når blot alle påstandene angår enten foreløbige eller endelige påbud eller forbud. Derfor kan der også nedlægges både påbudspåstand og forbudspåstand inden for rammerne af det samme søgsmål. En mulig forbudspåstand kan eksempelvis være, at den erhvervsdrivende forbydes at sælge en bestemt vare.

For det andet kan der nedlægges påstand om genopretning. En sådan påstand vil have som mål at opnå en afgørelse, der indeholder en eller flere af de elementer, der er nævnt i lovforslagets § 15, stk. 1. Der kan efter omstændighederne nedlægges flere påstande om genopretning inden for rammerne af det samme søgsmål. Eksempelvis kan der nedlægges en primær påstand om, at den erhvervsdrivende skal give de tilmeldte forbrugere adgang til forholdsmæssigt afslag og en sekundær påstand om, at den erhvervsdrivende skal give de tilmeldte forbrugere adgang til afhjælpning.

For det tredje kan der nedlægges påstande, der kombinerer en eller flere påstande om endeligt påbud eller forbud med påstand om genopretning. Et gruppesøgsmål, hvor der er nedlagt påstand om foreløbigt forbud eller påbud behandles ikke efter de samme regler som en gruppesøgsmål, hvor der er nedlagt påstand om genopretning, jf. lovforslagets § 14, stk. 2. Derfor er det ikke muligt at behandle en påstand om foreløbigt påbud eller forbud inden for rammerne af et søgsmål, hvor der er nedlagt påstand om genopretning eller endeligt påbud eller forbud. Derimod vil en påstand om endeligt påbud eller forbud kunne behandles inden for rammerne af et gruppesøgsmål om genopretning. Gruppesøgsmålet vil skulle føres efter reglerne i såvel lovforslagets kapitel 5 som 6. Eksempelvis vil det derfor ikke være muligt at føre et gruppesøgsmål om både påbud eller forbud samt genopretning uden at der er tilmeldte forbrugere, jf. lovforslagets § 13, stk. 3, modsætningsvis, og lovforslagets § 16, stk. 1. Endvidere vil eksempelvis reglerne i lovforslagets § 17 om interessekonflikter ved finansiering af gruppesøgsmål om genopretning finde anvendelse på søgsmålet.

Det foreslås i *stk. 3*, at et gruppesøgsmål, der ud fra stævningen efter sit indhold er åbenlyst ubegrundet, afvises af retten.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at retten kan beslutte at afvise åbenlyst ubegrundede sager, så snart retten har modtaget de nødvendige oplysninger til at begrunde beslutningen herom. Bestemmelsen har til formål at undgå misbrug af adgangen til at indbringe sager. Dette er også i overensstemmelse med direktivets præambelbetragtning nr. 39, hvorefter medlemsstaterne bør fastsætte nye regler eller anvende eksisterende regler i national ret, så retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden kan beslutte at afvise åbenlyst ubegrundede sager, så snart retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden har modtaget de nødvendige oplysninger til at begrunde afgørelsen.

En sag kan eksempelvis være åbenlyst ubegrundet, hvis der udelukkende nedlægges påstande, der ikke har støtte i nogen af de anbringende eller kopier af dokumenter, som indleveres sammen med stævningen, jf. retsplejelovens § 348, stk. 3, jf. lovforslagets § 1, stk. 2.

Det forudsættes, at det kræver gode grunde at afvise en sag med henvisning til den foreslåede bestemmelse. Samtidigt vil bestemmelsen skulle fortolkes i overensstemmelse med EU-retten.

Til § 12

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres gruppesøgsmålsdirektivets artikel 7, stk. 4.

Det foreslås i *stk. 1*, at gruppesøgsmål kan anlægges, når der foreligger ensartede krav, gruppesøgsmål skønnes at være den bedste måde at behandle kravene på, og de berørte forbrugere kan identificeres og underrettes på en hensigtsmæssig måde.

Den foreslåede bestemmelse vil i overensstemmelse med gruppesøgsmålsdirektivets præambelbetragtning nr. 49 sikre, at retten tidligst muligt i sagen vil skulle kontrollere, om sagen er egnet til at blive behandlet som gruppesøgsmål i lyset af overtrædelsens art og karakteren af den skade, som de berørte forbrugere har lidt.

Bestemmelsen svarer delvist til bestemmelsen i retsplejelovens § 254 b, stk. 1. Det forudsættes, at betingelserne i den foreslåede bestemmelse vil skulle fortolkes i overensstemmelse med de tilsvarende betingelser i den nævnte bestemmelse i retsplejeloven.

Det vil efter bestemmelsen være overladt til rettens skøn, om de fremsatte krav er tilstrækkeligt ensartede til, at gruppesøgsmål vil være en hensigtsmæssig procesform. Af betydning vil navnlig være, om kravene udspringer af samme faktiske omstændigheder, og om de har samme retlige grundlag. Kravene behøver ikke at være identiske. Det er tilstrækkeligt, at de i faktisk og retlig henseende er ensartede. Som eksempler på tilfælde, hvor denne betingelse ofte kan være opfyldt, kan nævnes krav fra deltagerne i en pakkerejse i anledning af påståede mangler ved f.eks. indkvartering, udflugter, faciliteter mv.

Ved vurderingen af om gruppesøgsmål må antages at være den bedste måde at behandle kravene på, vil gruppesøgsmålet skulle sammenlignes med realistiske alternativer i den konkrete situation, og vurderingen vil derfor skulle foretages på grundlag af en samlet afvejning af den enkelte sags konkrete omstændigheder. Hvis kravene kan behandles lige så godt eller bedre under individuelle søgsmål, der eventuelt behandles samlet efter reglerne i retsplejelovens §§ 250 eller 254, kan der som udgangspunkt ikke anlægges gruppesøgsmål om kravene. I denne vurdering indgår også, om sagskomplekset har en sådan karakter, at fælles spørgsmål må forventes at kunne afklares under en prøvesag, ligesom der kan tages hensyn til, om den godkendte myndighed eller organisation, som måske har særlige forudsætninger for at bidrage til en hensigtsmæssig koordinering mv., eventuelt vil kunne medvirke på anden måde, f.eks. som biintervenient eller som mandatar for en eller flere parter i et individuelt søgsmål. Det må dog samtidig holdes for øje, at forbrugernes mulighed for at anlægge gruppesøgsmål ikke begrænses i et omfang, der vil være i strid med gruppesøgsmålsdirektivet.

Herudover er det en betingelse, at de berørte individuelle forbrugere kan identificeres og underrettes om sagen på en hensigtsmæssig måde. Retten vil skulle foretage en skønsmæssig vurdering af, om underretningen kan ske på en sådan måde, at der er en høj grad af sandsynlighed for, at de berørte får et sådant kendskab til sagen, at de har det fornødne grundlag for at tage stilling til, om de ønsker at tilmelde sig gruppesøgsmålet, jf. herved også bemærkningerne til de foreslåede § 16, stk. 2-4.

Til § 13

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres gruppesøgsmålsdirektivets artikel 8, stk. 1-3.

Retsplejelovens kapitel 40 indeholder regler om midlertidige afgørelser om forbud og påbud i en borgerlig sag. Det følger af disse regler bl.a., at retten efter anmodning ved et forbud eller påbud kan bestemme, at private og repræsentanter for stat, region og kommune i disses egenskab af parter i private retsforhold midlertidigt skal foretage, undlade eller tåle bestemte handlinger.

Det følger også af disse regler, at der som udgangspunkt i tilknytning til sagen om en midlertidig afgørelse om forbud eller påbud skal anlægges en såkaldt hovedsag, hvor der tages endeligt stilling til grundlaget for at meddele påbud eller forbu. Hovedsagen anlægges – hvis den anlægges ved en dansk domstol – som et almindeligt civilt søgsmål.

Det foreslås i *stk. 1, nr. 1*, at i forbindelse med et gruppesøgsmål om påbud eller forbud kan retten ved et foreløbigt eller endeligt påbud eller forbud bestemme bl.a. at en erhvervsdrivende skal bringe en praksis, der udgør en overtrædelse af bestemmelser som nævnt i § 1, stk. 1, og som skader eller vil kunne skade forbrugernes kollektive interesser, til ophør.

Den foreslåede bestemmelse vil overordnet set medføre, at en påstand om påbud eller forbud kan være enten et foreløbigt eller et endeligt påbud eller forbud. For en nærmere beskrivelse af de særlige regler, der finder anvendelse for behandlingen af sager, hvor der er nedlagt påstand om foreløbige påbud eller forbud, henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 14, stk. 2.

For at retten kan bestemme, at en erhvervsdrivende skal bringe en praksis til ophør, vil der ifølge den foreslåede bestemmelse være to betingelser, der skal være opfyldt. For det første skal den pågældende praksis udgøre en overtrædelse af de bestemmelser, der er nævnt i lovforslagets § 1, stk. 1. For det andet skal overtrædelsen skade eller kunne skade forbrugernes kollektive interesser. Dette er i overensstemmelse med lovforslagets § 1, stk. 1, hvor disse betingelser fremgår. Der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse for en nærmere beskrivelse af betingelserne.

Det foreslås i *nr. 2*, at i forbindelse med et gruppesøgsmål om påbud eller forbud kan retten ved et foreløbigt eller endeligt påbud eller forbud bestemme endvidere at en erhvervsdrivendes påtænkte praksis, der vil udgøre en overtrædelse af bestemmelser som nævnt i § 1, stk. 1, og som indebærer en risiko for alvorlig eller uoprettelig skade for forbrugernes kollektive interesser, på forhånd forbydes.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at det – ud over de betingelser, der er omtalt i bemærkningerne til bestemmelsens nr. 1 – er et krav, at den påtænkte praksis vil indebære en risiko for alvorlig eller uoprettelig skade for forbrugernes kollektive interesser.

For en nærmere beskrivelse af begrebet forbrugernes kollektive interesser henvises til lovforslagets § 2, nr. 3, og bemærkningerne hertil.

Alvorlig skade vil være skade, der kan karakteriseres som væsentlig. Der kan eksempelvis være tale om en praksis, der vil medføre, at der sælges genstande, der vil lide af en væsentlig mangel. Det bemærkes dog, at bestemmelsen vil skulle fortolkes i overensstemmelse med EU-retten.

Uoprettelig skade vil være skade, der har en vedvarende karakter. Der vil være tale om tilfælde, hvor en virksomheds påtænkte praksis vil medføre blivende konsekvenser. Der kan eksempelvis være tale om diffusionen af medicinske produkter, der har en uoprettelig skadelig virkning på den, der anvender produktet. Der vil derimod ikke være tale om uoprettelig skade, hvis den skade, der forvoldes ved overtrædelsen af de pågældende regler, vil kunne udbedres af den erhvervsdrivende, eksempelvis ved at tilbyde ombytning af en vare.

Det foreslås i *stk. 2, nr. 1*, at retten ved et endeligt påbud endvidere kan bestemme at en erhvervsdrivende skal anerkende, at en praksis udgør en overtrædelse som nævnt i stk. 1, nr. 1 eller 2.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at en afgørelse om endeligt påbud kan fastslå, at en erhvervsdrivende skal anerkende, at en praksis udgør en overtrædelse i tilfælde, hvor denne praksis er ophørt, inden gruppesøgsmålet blev anlagt, men hvor der stadig er behov for at fastslå, at denne praksis udgjorde en

overtrædelse, f.eks. for at lette efterfølgende sager om genopretning. Det er imidlertid ikke en betingelse, at praksissen er ophørt.

Det foreslås i *nr. 2*, at retten ved et endeligt påbud endvidere kan bestemme at en erhvervsdrivende skal offentliggøre hele eller dele af en afgørelse om påbud eller forbud i den form, retten bestemmer.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at en afgørelse om endeligt påbud eller forbud f.eks. vil kunne omfatte en forpligtelse for den erhvervsdrivende, der har overtrådt lovgivningen, til at offentliggøre afgørelsen truffet ved domstolene helt eller delvist, i en sådan form, der findes hensigtsmæssig.

Det foreslås i *stk. 3*, at det ikke er en betingelse for en afgørelse om påbud eller forbud, at berørte individuelle forbrugere har tilmeldt sig søgsmålet.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at en godkendt myndighed eller organisation kan anlægge gruppesøgsmål med påstand om påbud eller forbud på vegne af forbrugerne under iagttagelse af forbrugernes kollektive interesser, selvom der ikke nødvendigvis er nogen forbrugere, der er tilmeldt søgsmålet. Betegnelsen gruppesøgsmål anvendes uanset, om der er nogen tilmeldte forbrugere.

For den situation, hvor der inden for rammerne af det samme søgsmål nedlægges påstand om både påbud eller forbud samt genopretning, henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 11, stk. 2.

Det foreslås i *stk. 4, nr. 1*, at det ikke er en betingelse for en afgørelse om påbud eller forbud, at den godkendte myndighed eller organisationer beviser, at de individuelle forbrugere, der er berørt af en overtrædelse af bestemmelser som nævnt i § 1, stk. 1, har lidt tab eller skade.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at en afgørelse om påbud eller forbud ikke er betinget af, at de individuelle forbrugere har lidt tab eller skade.

Det foreslås i *nr. 2*, at det ikke er en betingelse for en afgørelse om påbud eller forbud, at den godkendte myndighed eller organisation beviser den erhvervsdrivendes hensigt eller forsømmelse.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at det er uden betydning, om overtrædelsen er sket forsætligt eller ved en anden grad af tilregnelser. Det afgørende er, at der foreligger eller vil foreligge en overtrædelse af de relevante bestemmelser.

Til § 14

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres gruppesøgsmålsdirektivets artikel 17.

Retsplejelovens kapitel 40 indeholder regler om midlertidige afgørelser om forbud og påbud i en borgerlig sag. Det følger bl.a. af disse regler, at retten efter anmodning ved et forbud eller påbud kan bestemme, at private og repræsentanter for stat, region og kommune i disses egenskab af parter i private retsforhold midlertidigt skal foretage, undlade eller tåle bestemte handlinger.

Det følger også af disse regler, at der som udgangspunkt i tilknytning til sagen om en midlertidig afgørelse om forbud eller påbud skal anlægges en såkaldt hovedsag, hvor der tages endeligt stilling til grundlaget for at meddele påbud eller forbud. Hovedsagen anlægges – hvis den anlægges ved en dansk domstol – som et almindeligt civilt søgsmål.

Det foreslås i *stk. 1*, at gruppesøgsmål om påbud eller forbud behandles hurtigst muligt.

Den foreslåede bestemmelse vil tydeliggøre, at gruppesøgsmål om påbud eller forbud bør behandles hurtigt. Hvis der er tale om en igangværende overtrædelse, kan behovet for en hurtig behandling være større. Det forudsættes, at kravet om hurtig behandling som udgangspunkt vil være opfyldt ved at søgsmål

efter lovforslaget berammes og håndteres efter de samme regler og procedurer, som der gælder for almindelige civile søgsmål. Bestemmelsen vil dog skulle fortolkes i overensstemmelse med EU-retten.

Det foreslås i *stk. 2, 1. pkt.*, at ved behandlingen af gruppesøgsmål om foreløbige påbud eller forbud finder retsplejelovens §§ 413-429 tilsvarende anvendelse. Det foreslås i *2. pkt.*, at ved spørgsmål om bistand til opretholdelse af et foreløbigt påbud eller forbud finder retsplejelovens kapitel 57 tilsvarende anvendelse.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at §§ 413-429 i retsplejelovens kapitel 40 om midlertidige afgørelser om forbud og påbud i en borgerlig sag finder tilsvarende anvendelse.

De nævnte bestemmelser vil finde anvendelse med de tilpasninger, som er nødvendige.

Forbud eller påbud kan således meddeles, hvis den part, der anmoder om meddelelse af forbuddet eller påbuddet, godtgør eller sandsynliggør, at der er eller vil være en overtrædelse som nævnt i lovforslagets § 1, stk. 1, der søges undgået eller forhindret ved forbuddet eller påbuddet, at modpartens adfærd nødvendiggør, at der meddeles forbud eller påbud, og at partens mulighed for at opnå sin ret vil forspildes, hvis parten henvises til at afvente tvistens retlige afgørelse.

Retten vil således også kunne bestemme, at parten som betingelse for meddelelse af forbud eller påbud skal stille sikkerhed for den skade og ulempe, som kan påføres modparten ved forbuddet eller påbuddet. Retten kan desuden i det retsmøde, hvor sagen behandles, afskære en bevisførelse, som findes uforenelig med hensynet til forretningens fremme.

Det vil endvidere bl.a. gælde, at hvis en sag om den rettighed, der påstås krænkert, ikke allerede er anlagt ved en dansk eller udenlandsk domstol, skal den, der har anmodet om meddelelse af påbud eller forbud, inden to uger efter at afgørelsen om at meddele påbud eller forbud er endelig, anlægge eller indlede en sådan sag. Det forudsættes, at en sådan såkaldt hovedsag vil skulle anlægges efter reglerne i dette lovforslag ved at der nedlægges en påstand om endeligt påbud eller forbud. En hovedsag vil også kunne anlægges i et andet medlemsland, når sagen følger reglerne i gruppesøgsmålsdirektivet.

Til § 15

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres gruppesøgsmålsdirektivets artikel 9, stk. 1, 5-8.

Det foreslås i *stk. 1*, at i forbindelse med et gruppesøgsmål om genopretning kan retten bestemme, at den erhvervsdrivende skal give tilmeldte forbrugere adgang til bestemte retsmidler, som efter omstændighederne kan være bl.a. erstatning, afhjælpning, ombytning, forholdsmæssigt afslag, ophævelse af købet eller kontrakten og tilbagebetaling af betalte beløb.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at en godkendt myndighed eller organisation kan anlægge sag med påstand om, at den erhvervsdrivende skal give forbrugerne adgang til bestemte retsmidler som eksempelvis erstatning, afhjælpning, ombytning, forholdsmæssigt afslag, ophævelse af kontrakten eller tilbagebetaling af den betalte pris.

Bestemmelsen vil skulle anvendes i overensstemmelse med gruppesøgsmålsdirektivets præambelbetragtning nr. 50, hvoraf det fremgår, at foranstaltninger om genopretning bør identificere de individuelle forbrugere eller som minimum beskrive den gruppe af forbrugere, der er berettiget til de retsmidler, som disse foranstaltninger om genopretning stiller til rådighed, og, hvis det er relevant, angive metoden til fastlæggelse af skadens omfang og de relevante skridt, som forbrugere og erhvervsdrivende skal tage med henblik på gennemførelse af retsmidlerne. Det fremgår videre, at forbrugere, der er berettiget til retsmidler, bør kunne drage fordel af disse retsmidler uden at skulle indbringe særskilte sager. Endelig

fremgår det, at det omvendt bør kunne kræves efter direktivet, at en forbruger tager visse skridt for at opnå sine retsmidler, som f.eks. at gøre den enhed, der har ansvaret for at håndhæve foranstaltningen med henblik på genopretning, bekendt med dem.

Når det således anføres i rettens afgørelse, at den erhvervsdrivende skal give berørte forbrugere adgang til bestemte retsmidler, vil der konkret være tale om, at retten efter omstændighederne fastlægger både en fordring, som de tilmeldte forbrugere har mod den erhvervsdrivende, samt en metode hvorved den erhvervsdrivende skal opfylde denne fordring. Der kan eksempelvis være tale om en sag, hvor en række produkter er solgt med en væsentlig mangel. Her kan det fremgå af rettens dom, at de tilmeldte forbrugere ved at indsende en anmodning til en bestemt mailadresse hos den erhvervsdrivende med angivelse af bestemte oplysninger inden for en frist på eksempelvis fire uger skal modtage et bestemt beløb, der udgør et forholdsmæssigt afslag i prisen.

Der kan være tale om mange forskellige typer af bestemmelser angående metoden for at give forbrugerne adgang til de pågældende retsmidler. Der kan eksempelvis være bestemmelser om udregningen af bestemte priser, bestemmelser om kommunikationsformen mellem de tilmeldte forbrugere og den erhvervsdrivende, bestemmelser om valgfrihed hos forbrugerne eller den erhvervsdrivende mv. Bestemmelsen vil desuden skulle fortolkes i overensstemmelse med EU-retten.

Det bemærkes, at retten i anvendelsen af bestemmelsen vil være bundet af retsplejelovens § 338, jf. lovforslagets § 1, stk. 2, hvorefter retten ikke kan tilkende en part mere, end parten har påstået, og kun kan tage hensyn til anbringender, som parten har gjort gældende, eller som ikke kan frafalde. Det vil således være af afgørende betydning for retten afgørelse, hvilken påstand, den godkendte myndighed eller organisation nedlægger.

Bestemmelsen skal desuden fortolkes i overensstemmelse gruppesøgsmålsdirektivets præambelbetragtning nr. 42, hvorefter direktivet bør indeholde bestemmelser om en processuel ordning, som ikke berører de regler, der fastlægger forbrugernes materielle ret til kontraktlige retsmidler og retsmidler uden for kontrakt, i tilfælde hvor deres interesser er blevet skadet af en overtrædelse, såsom retten til skadeserstatning, ophævelse af kontrakten, tilbagebetaling, ombytning, afhjælpning eller forholdsmæssige afslag, afhængigt af situationen og af EU-retten eller national ret. Det fremgår videre, at det kun bør være muligt at anlægge et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning i medfør af dette direktiv, hvis EU-retten eller national ret indeholder bestemmelser om sådanne materielle rettigheder.

Oplistningen af retsmidlerne i bestemmelsens nr. 1-6 er derfor alene udtryk for eksempler. Det afgørende er, hvilke retsmidler der er adgang til i henhold til national eller EU-retlig regulering på det pågældende område. Til eksempel kan nævnes købelovens mangelsbeføjelser, som er relevante i visse typer af sager.

Lovforslaget berører ikke de gældende regler om fuldbyrdelse af afgørelser. Såfremt der i en afgørelse om genopretningen er tilstrækkeligt grundlag herfor, vil der eksempelvis kunne indledes tvangsfuldbyrdelse efter reglerne i retsplejelovens tredje bog, fjerde afsnit.

Det foreslås i *stk.* 2, at hvor en afgørelse om genopretning ikke angiver de individuelle forbrugere, der er berettigede til de retsmidler, som afgørelsen stiller til rådighed, skal den i det mindste beskrive den gruppe af forbrugere, der er berettiget til de pågældende retsmidler.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at afgørelsen ikke nødvendigvis skal angive de individuelle forbrugere, der er berettigede til de retsmidler, som afgørelsen stiller til rådighed. Med udgangspunkt i de oplysninger, der er indgivet efter lovforslagets § 11, stk. 1, nr. 2, litra a, vil retten kunne angive forbrugerne ved at anvende en præcis beskrivelse. Der kan eksempelvis anføres, at de berettigede forbrugere er købere af en bestemt genstand hos en bestemt virksomhed inden for en bestemt periode. Der kunne også

være tale om modtagere i en bestemt landsdel af en bestemt ydelse fra en bestemt erhvervsdrivende i en bestemt periode.

Det bemærkes, at såfremt dommen ikke angiver de enkelte forbrugere individuelt, kan det vise sig, at dommen ikke senere kan tvangsfuldbyrdes. Lovforslagets berører ikke reglerne om fuldbyrdelse af domme, og ændrer således ikke på betingelserne for at kunne foretage tvangsfuldbyrdelse.

Bestemmelsen ændrer ikke ved, at gruppesøgsmålet alene omfatter de individuelle forbrugere, der har tilmeldt sig søgsmålet, jf. lovforslagets § 16, stk. 1. Det er således alene tilmeldte forbrugere, for hvilke dommen har retskraft, og som kan drage fordel af de retsmidler, der stilles til rådighed.

Det foreslås i *stk. 3*, at en afgørelse om genopretning skal angive en frist, inden for hvilken den erhvervsdrivende skal give forbrugerne adgang til de retsmidler, der er omfattet af afgørelsen.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at afgørelsen skal indeholde en frist for, hvornår de forbrugere, der er tilmeldt gruppesøgsmålet, skal have fået adgang til de pågældende retsmidler. Hvis retten eksempelvis bestemmer, at en række forbrugere skal have adgang til erstatning, skal retten samtidig bestemme, hvornår erstatningssummen senest skal være udbetalt til de pågældende.

Der kan også være tale om, at afgørelsen angiver en frist, inden for hvilken de tilmeldte forbrugere skal henvende sig et bestemt sted for at få adgang til de pågældende retsmidler.

Det forudsættes, at retten fastsætter en rimelig frist, der er forenelig med hensynene bag gruppesøgsmålsdirektivet.

Det foreslås i *stk. 4*, at de retsmidler, som stilles til rådighed i en afgørelse af et gruppesøgsmål om genopretning, ikke berører eventuelle yderligere retsmidler, som forbrugerne har adgang til, og som ikke var genstand for det pågældende gruppesøgsmål.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at forbrugerne kan anlægge andre søgsmål, herunder andre typer af søgsmål, medmindre et sådant søgsmål vil stride mod de almindelige regler om dommes bindende virkning. Bestemmelsen vil endvidere tydeliggøre, at forbrugerne også fortsat vil have adgang til andre retsmidler, der ikke nødvendigvis forudsætter, at de fastslås ved dom.

Til § 16

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres gruppesøgsmålsdirektivets artikel 9, stk. 2-4 og artikel 20, stk. 3.

Det foreslås i *stk. 1*, et gruppesøgsmål om genopretning omfatter de individuelle forbrugere, der har tilmeldt sig søgsmålet.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at der alene kan føres såkaldte ”opt-in”-søgsmål. Et søgsmål om genopretning vil således ikke kunne omfatte forbrugere, der ikke aktivt har tilmeldt sig.

Bestemmelsen vil endvidere medføre, at en afgørelse om genopretning alene har virkning (retskraft) over for tilmeldte forbrugere. Dette skal ses i overensstemmelse med gruppesøgsmålsdirektivets præambelbetragtning nr. 43, hvor det fremgår, at forbrugere, der er berørt af et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning, efter anlæggelse af gruppesøgsmålet bør have passende muligheder for at tilkendegive, hvorvidt de ønsker at lade sig repræsentere af det godkendte organ/den godkendte organisation i forbindelse med det specifikke gruppesøgsmål eller ej, og hvorvidt de ønsker at drage fordel af de relevante resultater af dette gruppesøgsmål eller ej.

Det foreslås i *stk. 2, 1. pkt.*, at tilmelding til gruppesøgsmål skal ske ved skriftlig meddelelse.

Det foreslås i *2. pkt.*, at retten fastsætter en frist for at tilmelde sig gruppesøgsmålet.

Den foreslåede bestemmelse vil generelt set medføre, at det påhviler retten at træffe bestemmelse om en række aspekter af tilmeldingen under hensyn til omstændighederne i den konkrete sag.

Fristen bør i almindelighed fastsættes til en bestemt dato og altså ikke til et vist tidsrum efter en nærmere angiven begivenhed, f.eks. underretning om sagen. Ved fastsættelse af fristen må retten derfor have overvejet, hvordan forbrugerne bør underrettes om sagen, således at der kan afsættes et rimeligt tidsrum for de berørte forbrugere til hver især at overveje, om de vil tilmelde sig gruppesøgsmålet.

I almindelighed vil fristen kunne sættes til 4-8 uger efter det tidspunkt, hvor forbrugerne skønnes at ville have modtaget underretning om sagen, hvis underretningen sker ved individuel meddelelse til den enkelte forbruger. I andre tilfælde vil fristen i almindelighed kunne sættes til 2-3 måneder efter det tidspunkt, hvor forbrugerne skønnes at ville have modtaget underretning om sagen. Om fristen bør sættes i den lave ende eller den høje ende af de nævnte intervaller, vil bl.a. afhænge af sagens karakter. Fristen bør således være længere, hvis kravene i sagen er komplicerede eller har vidererækkende betydning for den enkelte forbruger, end hvis kravene i sagen er enkle og har mindre betydning for den enkelte forbruger.

Hvis der er større usikkerhed om, hvornår forbrugerne kan antages at ville have modtaget underretning om sagen, kan retten eventuelt vente med at fastsætte tilmeldingsfristen, indtil der foreligger en nærmere afklaring heraf. Blot må tilmeldingsfristen være fastsat, før underretningen iværksættes, da tilmeldingsfristen skal fremgå af underretningen.

Under hensyn til de retsvirkninger, der er forbundet med en tilmelding til et gruppesøgsmål, foreslås det, at tilmeldingen skal ske ved skriftlig meddelelse. Samtidig bør det dog være enkelt at tilmelde sig et gruppesøgsmål, og hvis underretningsformen giver mulighed for det, bør underretningen derfor vedlægges en tilmeldingsblanket, som blot skal udfyldes med personlige data, underskrives og indsendes. Endvidere forudsættes det, at tilmeldingen kan ske ved digital kommunikation.

Rettens afgørelse om fristen for tilmelding kan kæres af den godkendte myndighed eller organisation eller den erhvervsdrivende efter retsplejelovens almindelige regler. Derimod kan de tilmeldte forbrugere ikke kære afgørelsen.

Det foreslås i *3. pkt.*, at retten bestemmer, hvortil tilmelding skal ske.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at retten bestemmer, hvortil tilmelding skal ske. I almindelighed vil det være naturligt, at tilmelding sker enten til retten eller til grupperepræsentanten, det vil sige den godkendte myndighed eller organisation.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at retten bestemmer, hvortil tilmelding skal ske. I almindelighed vil det være naturligt, at tilmelding sker enten til retten eller til den godkendte myndighed eller organisation.

Det foreslås i *4. pkt.*, at retten undtagelsesvis kan tillade, at tilmelding sker efter fristens udløb, hvis særlige grunde taler for det.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at der indføres en dispensationsmulighed. Denne mulighed bør anvendes restriktivt. Formelt set giver bestemmelsen mulighed for at tillade tilmelding helt frem til sagens optagelse til dom, men hovedanvendelsesområdet vil være mindre fristoverskridelser, hvor det er undskyldeligt, at tilmeldingen ikke er kommet frem inden fristens udløb, og relativt mindre fristoverskridelser, hvor en forbruger ikke i tide har været opmærksom på gruppesøgsmålet og tilmeldingsfristen,

eventuelt fordi underretning af forbrugerne helt eller delvis er sket ved offentlig bekendtgørelse. Hensynet til den, der har tilmeldt sig for sent, må dog afvejes over for hensynet til modparten og til andre tilmeldte forbrugere. I grænsetilfælde kan det således også tillægges betydning, om forbrugeren og modparten er indforstået med den sene tilmelding.

En særlig situation foreligger, hvis der fra før tilmeldingsfristens udløb har verseret individuelt søgsmål om det pågældende krav, idet der i så fald allerede er foretaget fristafbrydende rettergangsskridt vedrørende kravet. Hvis den, kravet tilkommer, ønsker at hæve det individuelle søgsmål og i stedet tilmelde sig gruppesøgsmålet, bør retten normalt tillade tilmeldingen, medmindre den sene tilmelding vil medføre væsentlig ulempe for behandlingen af gruppesøgsmålet.

Det bemærkes, at formålet med adgangen til at dispensere fra den almindelige frist for tilmelding til gruppesøgsmålet ikke er at give mulighed for at gennemføre krav, efter at en forældelsesfrist eller anden frist for sagsanlæg er udløbet. Er en forældelsesfrist eller anden frist for sagsanlæg udløbet på det tidspunkt, hvor retten modtager anmodningen om at dispensere fra den almindelige frist for at tilmelde sig gruppesøgsmålet, kan der således ikke dispenseres fra den almindelige frist for tilmelding til gruppesøgsmålet, idet en imødekommelse af anmodningen vil bringe kravet ind under gruppesøgsmålets fristafbrydende virkning, der regnes fra sagens anlæg.

Rettens afgørelse om at tillade eller ikke tillade tilmelding efter udløbet af den frist, som er fastsat i medfør af 2. pkt., kan kæres af den godkendte myndighed eller organisation, modparten samt den forbruger, der anmoder om tilladelse til at tilmelde sig efter fristens udløb.

Det foreslås i *stk. 3*, at forbrugere, der er tilmeldt et gruppesøgsmål, ikke kan være tilmeldt andre gruppesøgsmål vedrørende det samme spørgsmål mod den samme erhvervsdrivende og kan ikke anlægge et individuelt søgsmål, der vedrører det samme spørgsmål mod den samme erhvervsdrivende.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at der ikke kan føres flere søgsmål med samme sagsgenstand mod den samme erhvervsdrivende.

Det foreslås i *stk. 4*, at forbrugere, der er tilmeldt et gruppesøgsmål, ikke kan modtage erstatning mere end én gang vedrørende det samme spørgsmål mod den samme erhvervsdrivende.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at forbrugere ikke kan opnå højere erstatning, end hvad der er berettiget ud fra de konkrete forhold, der har begrundet erstatningskravet.

Det foreslås i *stk. 5*, at godkendte organisationer kan kræve, at forbrugere, der vil tilmelde sig et konkret gruppesøgsmål om genopretning, betaler et gebyr ved tilmelding til det pågældende gruppesøgsmål.

I overensstemmelse med direktivets ordlyd i artikel 20, stk. 3, vil det alene være muligt at opkræve gebyr fra forbrugerne i et gruppesøgsmål om genopretning. Muligheden for at opkræve et gebyr fra forbrugerne vil således ikke være muligt ved gruppesøgsmål om påbud eller forbud. Der henvises til lovforslagets kapitel 5 om gruppesøgsmål om påbud eller forbud, hvoraf der ikke fremgår en mulighed for at kræve gebyr.

Dette har også sammenhæng med, at det ikke er en betingelse for at anlægge et gruppesøgsmål om påbud eller forbud, at forbrugere har tilmeldt sig det konkrete gruppesøgsmål, jf. lovforslagets § 13, stk. 3.

Det har endvidere sammenhæng med, at det alene er ved gruppesøgsmål om genopretning, at der vil kunne være en direkte økonomisk gevinst for den enkelte forbruger, der deltager i gruppesøgsmålet. I gruppesøgsmål med påstand om påbud eller forbud er det f.eks. en erhvervsdrivendes handling, som søges stoppet, da handlingen skader eller vil kunne skade forbrugerne.

Det vil dermed være valgfrit for den godkendte organisation, om denne ønsker at opkræve et gebyr, eller om det skal være gratis for forbrugerne at deltage i gruppesøgsmålet.

Individuelle forbrugere, der er berørt af et gruppesøgsmål om genopretning, kan ikke pålægges at betale sagsomkostninger, jf. lovforslagets § 18, stk. 1. Såfremt den godkendte organisation taber sagen, må det oprindelige gebyr dog gerne dække sagsomkostningerne, men organisationen kan ikke efteropkræve beløb hos de berørte forbrugere til at dække sagens omkostninger.

Den foreslåede bestemmelse har til hensigt at bidrage til godkendte organisationers finansiering i forbindelse med anlæggelsen af gruppesøgsmål. I overensstemmelse med direktivets præambelbetragtning nr. 70, skal opkrævning af et beskedent beløb fra forbrugerne bidrage til at sikre, at godkendte organisationer ikke forhindres i at anlægge gruppesøgsmål grundet omkostningerne forbundet med søgsmål, da gruppesøgsmål fremmer den offentlige interesse ved at beskytte forbrugernes interesser.

Den foreslåede bestemmelse vil alene udgøre én af mulighederne, hvorpå godkendte organisationer vil kunne finansiere anlæggelsen af gruppesøgsmål. Det vil derfor tillige være muligt for godkendte organisationer at opnå finansiering af gruppesøgsmål via f.eks. tredjepartsfinansiering. Reglerne for finansiering fra en tredjepart efter dette lovforslag er nærmere reguleret i lovforslagets § 17.

Det vil ikke være muligt for godkendte myndigheder at kræve gebyr fra forbrugere i forbindelse med et gruppesøgsmål om genopretning.

Forbrugerombudsmanden og Lægemiddelstyrelsen er godkendt til at anlægge gruppesøgsmål efter gældende ret. De kan endvidere fortsætte med at være godkendt, jf. lovforslagets § 26.

Eksempelvis har Forbrugerombudsmanden prioriteringsadgang, hvilket betyder, at Forbrugerombudsmanden ikke er forpligtet til at behandle alle klager, som forelægges. Såfremt Forbrugerombudsmanden kunne opkræve et gebyr fra forbrugerne, kunne det give incitament til at føre disse gruppesøgsmål frem for andre sager og dermed påvirke Forbrugerombudsmandens prioriteringsadgang.

Opkrævning af gebyret kan endvidere være en administrativ byrde for myndigheden, som ikke er proportional med gebyrets størrelse og dermed finansieringen af gruppesøgsmålet.

Derudover kan myndigheder ikke opkræve gebyr, da det kan mindske forbrugernes incitament til at tilmelde sig et gruppesøgsmål, hvis det er dyrt for den individuelle forbruger.

Det foreslås i *stk. 6, 1. pkt.*, at erhvervsministeren kan fastsætte regler om størrelsen af det gebyr, der er nævnt i *stk. 5*. Det foreslås i *2. pkt.*, at erhvervsministeren endvidere kan fastsætte nærmere regler om betalingen af det gebyr, der er nævnt i *stk. 5*.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at erhvervsministeren gives hjemmel til at fastsætte regler om størrelsen på gebyret samt nærmere regler for betaling af gebyret. Det er hensigten, at bemyndigelsesbestemmelsen udmøntes i en bekendtgørelse, hvor erhvervsministeren vil kunne fastsætte gebyrets størrelse. Gebyrets størrelse vil skulle svare til et beskedent beløb, da gebyrets størrelse ikke må afholde forbrugerne fra at deltage i gruppesøgsmålet og gøre brug af deres rettigheder.

Det er endvidere hensigten, at bekendtgørelsen vil regulere, at de samlede indtægter fra gebyrerne ikke må overstige de samlede omkostninger, som den godkendte organisation bruger til at føre det konkrete gruppesøgsmål. Den godkendte organisation kan således ikke opnå overskud som følge af forbrugernes betaling af gebyr til et konkret gruppesøgsmål. Det er hensigten, at det vil fremgå af bekendtgørelsen, at hvis de gebyr, som forbrugerne betaler, dækker mere end sagens omkostninger, herunder f.eks. den godkendte organisations udgift til advokat, skal overskydende beløb betales tilbage til forbrugerne.

Det foreslås i *stk. 7, 1. pkt.*, at retten efter ansøgning fra den godkendte myndighed eller organisation vurderer, om gruppesøgsmålet opfylder betingelserne for fri proces i retsplejelovens § 327. Det foreslås i *2. pkt.*, at justitsministeren efter ansøgning fra den godkendte myndighed eller organisation meddeler, om gruppesøgsmålet opfylder betingelserne for fri proces i retsplejelovens §§ 328 og 329. Det foreslås i *3. pkt.*, at meddeles det, at gruppesøgsmålet opfylder betingelserne i retsplejelovens §§ 327, 328 eller 329, meddeler retten efter anmodning fra en tilmeldt forbruger fri proces, såfremt forbrugeren opfylder betingelserne i retsplejelovens § 325.

Den foreslåede ordning svarer med mindre tilpasninger til den ordning, der findes i retsplejelovens § 254 e, *stk. 7*. Den eneste bestemmelse, hvorved tilmeldte forbrugere kan pålægges at betale sagsomkostninger, findes i lovforslagets § 18, *stk. 2*. Det er således alene med hensyn til sagsomkostninger, der pålægges den enkelte tilmeldte forbruger efter denne bestemmelse, at det vil have virkning at meddele en tilmeldt forbruger fri proces.

Med den foreslåede ordning, vil de tilmeldte forbrugere ikke selv kunne søge om fri proces efter reglerne i retsplejelovens § 325, jf. §§ 327 og 328, eller § 329. Ønsker en tilmeldt forbruger selv at ansøge om fri proces, må forbrugeren i stedet anlægge et individuelt søgsmål. Efter den foreslåede ordning vil der i stedet være tale om todelt ansøgningsproces. Først vil den godkendte myndighed eller organisation skulle ansøge om, at søgsmålet opfylder de indholdsmæssige betingelser for fri proces. Hvis dette tilkendes af enten retten eller Civilstyrelsen, vil de enkelte tilmeldte forbrugere derefter selv skulle indgive oplysninger til retten om, hvorvidt de opfylder de økonomiske betingelser.

Det er således retten, der efter anmodning fra den godkendte myndighed eller organisation skal vurdere, om et gruppesøgsmål opfylder betingelserne for fri proces i de sager, der er omfattet af § 327. Samtidig foreslås det, at det i givet fald er den godkendte myndighed eller organisation, der skal ansøge Civilstyrelsen om at få taget stilling til, om gruppesøgsmålet opfylder betingelserne i retsplejelovens §§ 328 eller 329 (om fri proces).

Finder retten, at gruppesøgsmålet ikke opfylder betingelserne i § 327, træffes afgørelsen ved en kendelse, der kan kæres af den godkendte myndighed eller organisation, og finder Civilstyrelsen, at gruppesøgsmålet ikke opfylder betingelserne i §§ 328 eller 329, kan Civilstyrelsens afgørelse påklages til Procesbevilningsnævnet af den godkendte myndighed eller organisation efter reglerne i retsplejelovens kapitel 31.

I praksis skal den godkendte myndighed eller organisation i givet fald ansøge om konstatering af, at de materielle betingelser for fri proces er opfyldt, inden der åbnes for, at berørte forbrugere kan tilmelde sig gruppesøgsmålet. Meddeles det efter ansøgning den godkendte myndighed eller organisation, at gruppesøgsmålet opfylder betingelserne i retsplejelovens §§ 327, 328 eller 329, skal de berørte forbrugere oplyses herom i underretningen om gruppesøgsmålet efter den foreslåede bestemmelses *stk. 8*. Herefter vil retten kunne fritage de berørte forbrugere, der opfylder de økonomiske betingelser for fri proces i § 325, for at betale sagsomkostninger efter lovforslagets § 18, *stk. 2*.

Det påhviler i givet fald den pågældende forbruger over for retten at godtgøre, at forbrugeren opfylder de økonomiske betingelser for at få fri proces og ikke har en retshjælpsforsikring eller anden forsikring, som helt eller delvist dækker omkostninger ved sagen.

At de økonomiske betingelser for fri proces er opfyldt, vil normalt kunne dokumenteres ved at indlevere kopi af årsopgørelsen fra skatteforvaltningen samt afgive erklæring om, hvorvidt forbrugeren er enlig eller samlevende (med ægtefælle eller ugift samlevende) og om antallet af børn under 18 år, som forsørges af forbrugeren. Er forbrugeren samlevende, må der også indleveres kopi af ægtefællens/samleverens årsopgørelse.

Det forudsættes, at der ved afgørelsen af, om de økonomiske betingelser for fri proces er opfyldt, ikke på samme måde som ved en ansøgning om fri proces skal foretages en vurdering af, om omkostningerne ved sagen må antages at blive uvæsentlige i forhold til ansøgerens indtægtsgrundlag, og at der således ikke ved afgørelsen skal tages hensyn til, at omkostningerne ved sagen i sagens natur vil være delt mellem flere.

At den tilmeldte forbruger ikke har en retshjælpsforsikring eller anden forsikring, som dækker omkostninger ved sagen, vil i relevante tilfælde kunne dokumenteres ved et brev om afslag på retshjælpsdækning fra forsikringsselskabet.

Det foreslås i *stk. 8, 1. pkt.*, at de forbrugere, der er berørt af et igangværende gruppesøgsmål om genopretning, skal underrettes om gruppesøgsmålet, herunder om de i *stk. 2, 5 og 7* nævnte forhold, i tide og på passende måde, så disse forbrugere kan tilmelde sig det pågældende gruppesøgsmål.

Den foreslåede bestemmelse svarer med mindre tilpasninger til reglen i retsplejelovens § 254 e, *stk. 9*. Underretningen skal således indeholde oplysning om, hvilke krav gruppesøgsmålet omfatter, og om, hvem der er godkendt myndighed eller organisation. Underretningen skal endvidere indeholde oplysning om fristen for tilmelding til gruppesøgsmålet, og hvordan man tilmelder sig.

Underretningen skal endvidere indeholde oplysning om retsvirkningerne af at være omfattet af gruppesøgsmålet. Der skal således navnlig orienteres om, at en forbruger, der er omfattet af gruppesøgsmålet, vil være bundet af rettens afgørelser om kravene i sagen. Der bør også orienteres om, at en forbruger, der er omfattet af gruppesøgsmålet, derimod ikke deltager som part i sagen og således ikke på egen hånd hverken kan eller skal fremsætte krav (påstande) eller begrundelser herfor (anbringender), idet procesførelsen forestås af den godkendte myndighed eller organisation. Der bør endvidere orienteres om, i hvilket omfang en tilmeldt forbruger, der er omfattet af gruppesøgsmålet, kan pålægges at betale sagsomkostninger, jf. lovforslagets § 18, *stk. 2*, og bemærkningerne hertil. Det kan formentlig også være hensigtsmæssigt at orientere om, at en tilmelding til et gruppesøgsmål ikke uden videre kan fortrydes.

Formålet med underretningen er at give forbrugere, hvis krav er omfattet af gruppesøgsmålet, et forsvarligt grundlag for at træffe en velovervejet beslutning om, hvorvidt den pågældende ønsker at tilmelde sig gruppesøgsmålet. Det er derfor vigtigt, at underretningen på den ene side er fyldestgørende og på den anden side er lettilgængelig og overskuelig.

Det foreslås i *2. pkt.*, at underretningen gives på den måde, som retten bestemmer. Det foreslås i *3. pkt.*, at retten kan bestemme, at underretningen helt eller delvis skal ske ved offentlig bekendtgørelse.

Retten har med disse bestemmelser en skønsmæssig beføjelse til at bestemme såvel underretningens form som indhold. Det er også overladt til rettens skøn, hvor detaljerede anvisninger retten vil give. Hvis retten finder det hensigtsmæssigt, kan underretningens tekst fastlægges i detaljer af retten.

Retten afgør bl.a., om underretning skal ske ved individuel meddelelse til de berørte forbrugere eller ved annoncering eller anden offentlig bekendtgørelse. Individuel henvendelse til kendte forbrugere kan kombineres med annoncering eller anden offentlig bekendtgørelse. Hvis underretning helt eller delvis skal ske ved annoncering eller anden offentlig bekendtgørelse, træffer retten bestemmelse om bekendtgørelsens form.

Det er en forudsætning, at underretningen sker på en sådan måde, at langt de fleste af forbrugerne må antages at blive bekendt med gruppesøgsmålet og deres mulighed for at tilmelde sig dette. Den bedste underretningsform vil være individuel meddelelse til de enkelte berørte forbrugere, og denne underretningsform bør derfor foretrækkes, når dette er muligt og ikke medfører uforholdsmæssige omkostninger.

Hvis de berørte forbrugeres identitet ikke er kendt og ikke umiddelbart kan fremskaffes, vil underretning eksempelvis gennem et annonceindlæg i en husstandsomdelt lokalavis formentlig ofte være en egnet underretningsform, hvis forbrugerne har bopæl i et bestemt lokalområde.

Det kan ikke på forhånd udelukkes, at mere generel – dvs. mindre målrettet – annoncering eller anden offentlig bekendtgørelse i visse situationer vil kunne opfylde forudsætningen om, at langt størsteparten af forbrugerne må antages at blive bekendt med gruppesøgsmålet.

Hvis der er mulighed for at få gruppesøgsmålet omtalt i et forbrugerprogram på landsdækkende tv, kan dette f.eks. være en egnet underretningsform, hvis erfaringen viser, at sådan omtale medfører, at langt størsteparten af de berørte forbrugere bliver bekendt med gruppesøgsmålet og muligheden for at tilmelde sig dette. I givet fald vil en sådan tv-omtale formentlig ofte med fordel kunne kombineres med f.eks. en hjemmeside på internettet, der dels i en overskuelig form indeholder de oplysninger om gruppesøgsmålet, som skal gives, jf. ovenfor, dels giver mulighed for at tilmelde sig gruppesøgsmålet via digital kommunikation.

Det følger af lovforslagets § 12, nr. 3, og det heri indeholdte krav om, at forbrugerne skal kunne identificeres og underrettes om sagen på en hensigtsmæssig måde, at retten allerede før godkendelsen af gruppesøgsmålet må have gjort sig visse overvejelser om, hvordan forbrugerne kan underrettes om sagen. Af samme grund påhviler det den godkendte myndighed eller organisation i stævningen at give oplysninger om, hvordan de berørte forbrugere kan identificeres og underrettes om sagen, jf. lovforslagets § 11, stk. 1, nr. 2, litra b.

Der er imidlertid ikke noget til hinder for, at retten drøfter spørgsmålet om underretningen af forbrugerne med den godkendte myndighed eller organisation.

Det foreslås i 4. *pkt.*, at retten kan pålægge den godkendte myndighed eller organisation at foretage underretningen.

Formålet med reglen er bl.a. at minimere udgifterne ved underretningen og er derfor f.eks. tænkt anvendt, hvor den godkendte myndighed eller organisation løbende kommunikerer med de berørte forbrugere ved udsendelse af nyhedsbreve eller andet.

Efter forslaget kan det ikke påtvinges den sagsøgte erhvervsdrivende at forestå underretningen. Der er dog ikke noget til hinder for, at en erhvervsdrivende frivilligt påtager sig denne opgave.

Det foreslås i 5. *pkt.*, at udgifterne ved underretningen betales af den godkendte myndighed eller organisation, jf. dog lovforslagets § 18, stk. 3.

Forestår retten selv underretningen, er det kun rettens positive udgifter til ekstern bistand, der skal betales af den godkendte myndighed eller organisation, eksempelvis udgifter til porto og annoncering. Rettens afgørelse om, hvilket beløb den godkendte myndighed eller organisation foreløbig skal betale til retten eller til den erhvervsdrivende, hvis denne har påtaget sig underretningen, er en afgørelse om sagsomkostninger og kan tvangsfuldbyrdes.

Udgifterne til underretningen af de berørte forbrugere henregnes til sagsomkostningerne. Hvem der endeligt skal bære disse udgifter, afgøres således af retten ved sagens afslutning efter lovforslagets § 18 og de almindelige regler om sagsomkostninger i retsplejelovens kapitel 30.

Til § 17

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres gruppesøgsmålsdirektivets artikel 10, stk. 1 og 2.

Det foreslås i *stk. 1*, at godkendte organisationer kan finansieres af en tredjepart ved anlæggelse af et konkret gruppesøgsmål genopretning, jf. dog *stk. 2*.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at godkendte organisationer ved et konkret gruppesøgsmål om genopretning kan blive finansieret af en tredjepart, hvis kravene i lovforslagets § 17, *stk. 2-4* er mødt.

I overensstemmelse med direktivets ordlyd i artikel 10 vil det alene være muligt at få finansieret gruppesøgsmål om genopretning. Muligheden for finansiering af en tredjepart vil således ikke være muligt ved gruppesøgsmål om påbud eller forbud. Der henvises til lovforslagets kapitel 5 om gruppesøgsmål om påbud eller forbud.

Det vil ikke være muligt for godkendte myndigheder at blive finansieret af en tredjepart i forbindelse med et gruppesøgsmål om genopretning.

Det skyldes, at myndigheder skal være uafhængige, herunder uafhængig af en eventuel tredjeparters økonomiske interesser.

Forbrugerombudsmanden og Lægemiddelstyrelsen er godkendt til at anlægge gruppesøgsmål efter gældende ret. De kan endvidere fortsætte med at være godkendt, jf. lovforslagets § 26.

Eksempelvis har Forbrugerombudsmanden prioriteringsadgang, hvilket betyder, at Forbrugerombudsmanden ikke er forpligtet til at behandle alle klager, som forelægges. Såfremt en tredjepart ville eller ønskede at finansiere et gruppesøgsmål om genopretning, som Forbrugerombudsmanden ville anlægge, kunne der opstå tvivl om, hvorvidt finansieringen ville påvirke Forbrugerombudsmandens prioritering af gruppesøgsmålet frem for andre sager.

Ligeledes gælder det for eksempelvis Lægemiddelstyrelsen, som har habilitetsregler vedrørende medarbejdere, der skal arbejde med afgørelser om godkendelse, kontrol og bivirkningsovervågning af medicin. Disse må ikke have økonomiske interesser eller interesser af anden karakter i lægemiddel- eller medicoindustrien, som kan påvirke deres uvildighed.

På baggrund og for at sikre myndigheders uafhængighed vil det ikke være muligt for godkendte myndigheder at blive finansieret af en tredjepart i forbindelse med gruppesøgsmål om genopretning.

Det foreslås i *stk. 2, 1. pkt.*, at uanset *stk. 1* kan godkendte organisationer ikke anlægge et gruppesøgsmål om genopretning, som finansieres af en tredjepart, hvor en interessekonflikt er opstået, eller hvor der foreligger nærliggende risiko for, at en sådan interessekonflikt vil opstå. Det foreslås i *2. pkt.*, at finansiering fra en tredjepart, der har økonomisk interesse i at anlægge et gruppesøgsmål om genopretning eller resultatet heraf, ikke må føre gruppesøgsmålet væk fra beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at en godkendt organisation ikke må anlægge et gruppesøgsmål med påstand om genopretning, som finansieres af en tredjepart, hvis der opstår en interessekonflikt, eller hvis tredjepartens økonomiske interesse i at anlægge gruppesøgsmålet fører gruppesøgsmålet væk fra beskyttelsen af forbrugernes kollektive interesser.

Dette har sammenhæng med en af betingelserne for godkendelse af organisationer, jf. lovforslagets § 3, *stk. 3, nr. 5*, hvorefter organisationen skal være uafhængig og ikke påvirkes af andre end forbrugere, navnlig ikke erhvervsdrivende, som har økonomisk interesse i at anlægge et gruppesøgsmål, herunder i tilfælde af finansiering fra tredjeparter, og organisationen har med henblik herpå indført procedurer, der forhindrer en sådan indflydelse samt forhindrer interessekonflikt mellem sig selv, organisationens finansieringsydere og forbrugernes interesser.

I overensstemmelse med direktivets præambelbetragtning nr. 52, bør godkendte organisationer være fuld-

stændig gennemsigtige over for retten med hensyn til, hvorfra midlerne til finansiering af deres aktiviteter generelt set kommer og midlerne til støtte for et konkret gruppesøgsmål om genopretning hidrører. Dette har også sammenhæng med en af betingelserne for godkendelse af organisationer, jf. lovforslagets § 3, stk. 3, nr. 6, hvorefter organisationen skal give oplysninger om dennes finansieringskilder generelt set f.eks. via sin hjemmeside.

Det er nødvendigt med gennemsigthed vedrørende finansieringskilder, så retten kan vurdere, om der foreligger en interessekonflikt mellem den tredjepart, der har ydet finansieringen, og den godkendte organisation, der giver risiko for misbrug af adgangen til at indbringe sager, og om finansieringen fra en tredjepart, der har økonomisk interesse i at anlægge gruppesøgsmål med påstand om genopretning eller resultatet heraf, vil føre gruppesøgsmålet væk fra beskyttelsen af forbrugernes kollektive interesser, jf. direktivets præambelbetragtning nr. 52.

Det foreslås i *stk. 3*, at beslutninger truffet af godkendte organisationer i forbindelse med et gruppesøgsmål om genopretning, herunder beslutninger om at indgå forlig, ikke må påvirkes af en tredjepart på en måde, der vil være til skade de kollektive interesser for de forbrugere, der har tilmeldt sig gruppesøgsmålet.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at beslutninger truffet af en godkendt organisation ikke må påvirkes af en tredjepart på en måde, der vil skade forbrugernes kollektive interesser.

Beslutninger truffet af godkendte organisationer i forbindelse med et gruppesøgsmål vil f.eks. kunne være en beslutning om at indgå et forlig med den erhvervsdrivende. En beslutning om f.eks. at indgå et forlig vil således skulle være til fordel for forbrugernes kollektive interesser.

Det foreslås i *stk. 4*, at godkendte organisationer ikke må anlægge et gruppesøgsmål mod en erhvervsdrivende, som er en konkurrent til den, der finansierer gruppesøgsmålet, eller mod en erhvervsdrivende, som den, der finansierer gruppesøgsmålet, er afhængig af.

I overensstemmelse med direktivets præambelbetragtning nr. 52, bør det anses for at udgøre en interessekonflikt, hvis en erhvervsdrivende, der opererer på samme marked som den sagsøgte erhvervsdrivende, direkte finansierer et konkret gruppesøgsmål, eftersom konkurrenten kan have en økonomisk interesse i resultatet af gruppesøgsmålet, som ikke vil være den samme som forbrugernes interesser.

Det foreslås i *stk. 5, 1. pkt.*, at retten påser, hvorvidt den godkendte organisation opfylder betingelserne i stk. 2-4, hvis den sagsøgte under sagen rejser begrundet tvivl herom.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at retten på ethvert tidspunkt under sagen kan tage stilling til, hvorvidt betingelserne i stk. 2-4 er opfyldt. Det er dog en forudsætning, at den erhvervsdrivende ved at fremlægge kopi af bestemte dokumenter eller på anden vis har rejst begrundet tvivl om, hvorvidt betingelserne er opfyldt. Det vil således ikke være tilstrækkeligt, at sagsøgte blot anmoder retten om at foretage en sådan vurdering.

Det vil eksempelvis være egnet til at rejse begrundet tvivl, hvis den tredjepart, der finansierer gruppesøgsmålet, opererer på det samme marked, som den erhvervsdrivende, eller hvis tredjeparten ønsker at komme ind på samme marked, som den erhvervsdrivende, og det vil gavne tredjeparten, at den erhvervsdrivende får et påbud eller forbud eller lignende.

Retten vil kunne afvise sagen på baggrund af en konkret vurdering af de omstændigheder, som parterne har forelagt retten.

Det foreslås i 2. *pkt.*, at retten til brug for vurderingen kan pålægge den godkendte organisation inden for en rimelig frist at udlevere en oversigt over finansieringskilder, der anvendes til at støtte gruppesøgsmålet.

Bestemmelsen giver retten en skønsmæssig beføjelse til at kræve yderligere dokumentation indbragt for retten. Rettens krav i medfør af bestemmelsen antages i praksis at være affødt af et forslag herom fra den erhvervsdrivende i forbindelse med, at der rejses den begrundede tvivl, der er nævnt i nr. 1.

Fristen vil skulle fastsættes under hensyntagen til omfanget af de oplysninger, der kræves udleveret.

Det foreslås i *stk. 6*, at retten kan kræve, at den godkendte organisation afslår eller foretager ændringer med hensyn til finansieringen af søgsmålet.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at retten kan kræve, at den godkendte organisation foretager ændringer med hensyn til finansieringen af det konkrete gruppesøgsmål. Bestemmelsen vil finde anvendelse, når retten finder, at en del eller hele finansieringen af et søgsmål er i strid med betingelserne i lovforslagets § 17, *stk. 2-4*.

Ved at afslå en finansiering vil der være tale om, at den godkendte organisation ikke blot undlader at anvende en bestemt indtægtskilde, men at indtægten helt afslås. Hvis eksempelvis en fond har bevilliget støtte til søgsmålet skal den godkendte organisation, hvis retten bestemmer det og støttebeløbet er udbetalt, betale beløbet tilbage til fonden. Der kan også være tale om en løbende indtægtskilde, eksempelvis ved salg af bestemte genstande.

Ved ændringer af en finansiering menes, at finansieringen ikke afslås, men at der skal foretages justeringer. Der kan eksempelvis være tale om ændringer af lånevilkår eller indsættelsen af en uafhængig tredjepart mellem den godkendte organisation og en juridisk person, der ønsker at støtte søgsmålet.

Hvad der vil være relevante i det enkelte tilfælde overlades til rettens skøn at vurdere. Det afgørende er, at finansiering bringes i overensstemmelse med betingelserne i lovforslagets § 17, *stk. 2-4*.

Rettens beslutning i medfør af den foreslåede bestemmelse kan kæres af den godkendte organisation eller den erhvervsdrivende, såfremt de almindelige betingelser herfor er opfyldt.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.6.4. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås i *stk. 7*, at hvis betingelserne i *stk. 2-4* ikke er opfyldt, eller hvis et pålæg efter *stk. 5*, 2. *pkt.*, eller et krav efter *stk. 6* ikke efterkommes, afviser retten sagen.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at retten skal afvise sagen, hvis finansieringen ikke opfylder betingelserne, hvis organisationen ikke efterkommer rettens pålæg om at indlevere en oversigt over finansieringskilder, eller hvis organisationen ikke efterkommer de krav til finansieringen, som retten har bestemt.

Det foreslås i *stk. 8*, at en afvisning i medfør af *stk. 7* ikke påvirker retsstillingen for de brugere, der har tilmeldt sig det pågældende gruppesøgsmål.

Bestemmelsen vil medføre, at de tilmeldte forbrugere bevarer deres krav uanset at et søgsmål afvises i medfør af bestemmelsen i *stk. 7*. Forbrugerne vil således efter afvisningen kunne tilmeldte sig et andet gruppesøgsmål med samme sagsgenstand eller anlægge individuelle søgsmål.

Til § 18

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres gruppesøgsmålsdirektivets artikel 12.

Efter den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 312, stk. 1, skal den tabende part i en civil retssag erstatte modparten de udgifter, retssagen har påført modparten, medmindre parterne har aftalt andet. Retten kan dog i medfør af bestemmelsens stk. 3 bestemme, at den tabende part ikke eller kun delvis skal erstatte modparten de påførte udgifter, hvis særlige grunde taler for det.

Det foreslås i *stk. 1*, at tilmeldte forbrugere et gruppesøgsmål om genopretning ikke kan pålægges af betale sagsomkostninger, jf. stk. 2.

Den foreslåede bestemmelse vil tydeliggøre, at forbrugere, der ikke er parter i søgsmålet, jf. lovforslagets § 10, som udgangspunkt ikke kan pålægges at betale sagens omkostninger.

Det foreslås i *stk. 2*, at retten under ekstraordinære omstændigheder kan pålægge tilmeldte forbrugere i et gruppesøgsmål om genopretning at betale sagsomkostninger, der er påløbet som følge af den pågældende tilmeldte forbrugers forsætlige eller uagtsomme adfærd.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at der indføres en undtagelse til reglen om, at forbrugere ikke kan pålægges at betale sagsomkostninger. Bestemmelsen indeholder to kumulative betingelser.

For det første forudsætter anvendelsen af bestemmelsen, at der er tale om ekstraordinære omstændigheder. Det overlades til rettens skøn ud fra almindelige principper at vurdere, hvornår denne betingelse er opfyldt. Samtidig skal bestemmelsen tolkes i overensstemmelse med EU-retten.

For det andet er det en forudsætning, at omkostningerne er påløbet som følge af den pågældende individuelle forbrugers forsætlige eller uagtsomme adfærd. Der kan eksempelvis være tale om, at en tilmeldt forbruger.

Det foreslås i *stk. 3*, at den tabende part skal erstatte modparten de udgifter, der er forbundet med at opfylde den underretningspligt, der er nævnt i lovforslagets § 16, stk. 8, 5. pkt., og § 20.

Den foreslåede bestemmelse vil tydeliggøre, at de udgifter, som en part måtte have haft til at opfylde den eller de pligter, der kan pålægges i medfør af lovforslagets § 16, stk. 8, 5. pkt., og § 20, skal betales af den tabende part.

Til § 19

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres gruppesøgsmålsdirektivets artikel 11.

Efter den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 268, stk. 1, mægler retten forlig i alle borgerlige domssager i første instans. Forligsmægling kan efter stk. 2 dog undlades, såfremt det på grund af sagens beskaffenhed, parternes forhold eller lignende omstændigheder på forhånd må antages, at mægling vil være forgæves. Mægling kan også foretages, når sagen er indbragt for højere instans, jf. stk. 3.

Det følger videre af retsplejelovens § 270, at indgåede retsforlig indføres i retsbogen.

Det foreslås i *stk. 1*, den godkendte myndighed eller organisation i fællesskab med den erhvervsdrivende kan forelægge retten et forslag til forlig om genopretning til fordel for de tilmeldte forbrugere.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at kollektive forlig, der har til formål at opnå genopretning for forbrugere, der har lidt skade, fremmes inden for rammerne af et gruppesøgsmål om genopretning.

Forliget vil kunne forelægges retten på den måde, der er mest hensigtsmæssig. Det forudsættes, at retten kan kræve, at forslag til forlig forelægges i skriftlig form.

Det foreslås i *stk. 2, 1. pkt.*, at retten på ethvert tidspunkt under sagen kan opfordre parterne til at indgå forlig om genopretning. Det foreslås i *2. pkt.*, at retten fastsætter en rimelig frist for indgåelsen af forliget.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, retten kan opfordre den erhvervsdrivende og den godkendte myndighed eller organisation, som anlagde gruppesøgsmålet om genopretning, til at indlede forhandlinger med henblik på at indgå forlig om genopretning, der skal ydes til de forbrugere, der er berørt af gruppesøgsmålet.

Parterne er ikke forpligtede til at følge rettens opfordring. Såfremt parterne indvilliger i at mægle forlig vil retten fastsætte en rimelig frist for indgåelsen af forliget. Fristen skal sikre, at forliget – hvis det indgås – indgås inden for rimelig tid. Fristen skal samtidig sikre, at såfremt der ikke indgås forlig, fremmes sagen uden et unødigt stort ophold i processen.

Den foreslåede bestemmelse vil finde anvendelse i tilknytning til reglerne i retsplejelovens kapitel 26. Eksempelvis vil retten i medfør af retsplejelovens § 269 med parternes tilladelse beslutte at lukke dørene under mæglingen, såfremt dette må antages at fremme mulighederne for opnåelse af forlig.

Det foreslås i *stk. 3, 1. pkt.*, at et forlig skal godkendes af retten. Det foreslås i *2. pkt.*, at retten afviser forliget, hvis det strider mod præceptive regler eller indeholder betingelser, som ikke kan håndhæves, idet der tages hensyn til parternes og navnlig de tilmeldte forbrugeres rettigheder og interesser.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at et forlig, der indgås inden for rammerne af et gruppesøgsmål om genopretning, skal godkendes af retten. Bestemmelsen medfører, at der ikke kan indgås et gyldigt forlig uden rettens godkendelse. Har retten ikke godkendt et forlig, vil det derfor ikke kunne tvangsfuldbyrdes, uanset bestemmelsen i retsplejelovens § 478, stk. 1, nr. 4.

Retten skal godkende et forlig, medmindre betingelserne for forliget ikke kan håndhæves, eller forliget ville være i strid med præceptive regler, der finder anvendelse på sagens genstand, og som ikke ved aftale kan fraviges til skade for forbrugerne. Et forlig vil for eksempel kunne være i strid med præceptive bestemmelser, hvis det udtrykkeligt bevarer et aftalevilkår, som giver den erhvervsdrivende eksklusiv ret til at fortolke ethvert andet vilkår i den pågældende kontrakt.

Retten skal ikke vurdere, om forliget er rimeligt eller urimeligt. Afgørende er således om forliget ikke kan håndhæves eller om det er i strid med præceptive regler. Et forlig, der ikke kan håndhæves, kan eksempelvis være et forlig, der indeholder vilkår, der er i strid med Danske Lovs femte bog, første kapitel, anden paragraf.

Det foreslås i *stk. 4*, at hvis retten godkender forliget, bliver det bindende for sagens parter og de tilmeldte forbrugere.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at godkendte forlig bliver bindende for den godkendte myndighed eller organisation, den erhvervsdrivende og de berørte individuelle forbrugere, der er tilmeldt søgsmålet.

Det foreslås i *stk. 5*, at de retsmidler, som stilles til rådighed i et godkendt forlig om genopretning, ikke berører eventuelle yderligere retsmidler, som forbrugerne har adgang til, og som ikke var genstand for det pågældende forlig.

Bestemmelsen svarer til lovforslagets § 15, stk. 4. Der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Til § 20

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres gruppesøgsmålsdirektivets artikel 13, stk. 1-4.

Det foreslås i *stk. 1, 1. pkt.*, at retten pålægger den erhvervsdrivende ved hjælp af midler, der står i rimeligt forhold til sagens omstændigheder, at underrette de forbrugere, der er berørt af eller tilmeldt gruppesøgsmålet, om endelige afgørelser, der indeholder bestemmelse om påbud eller forbud, jf. § 13, eller genopretning, jf. § 15, eller om godkendte forlig, jf. § 19. Det foreslås i *2. pkt.*, at retten herunder kan bestemme, at den erhvervsdrivende skal underrette alle berørte eller tilmeldte forbrugere individuelt. Det foreslås i *3. pkt.*, at retten fastsætter en frist for underretningen. Det foreslås i *4. pkt.*, at udgifterne ved underretningen betales af den erhvervsdrivende.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at forbrugerne underrettes om endelige afgørelser om påbud, forbud, genopretning eller godkendte forlig, om deres rettigheder, efter at der er konstateret en overtrædelse, og om de eventuelle efterfølgende skridt, som de forbrugere, der tilmeldt gruppesøgsmålet, skal tage, navnlig med henblik på at opnå genopretning. De omdømmemæssige risici forbundet med formidling af oplysninger om overtrædelsen er også vigtige med henblik på at afskrække erhvervsdrivende fra at tilsidesætte forbrugernes rettigheder.

Det vil således være op til en erhvervsdrivende, der overtræder lovgivningen, for den erhvervsdrivendes regning at underrette alle berørte forbrugere om afgørelser om påbud eller forbud og genopretning. Den erhvervsdrivende vil også skulle underrette forbrugerne om ethvert forlig, der er godkendt af retten.

I overensstemmelse med præambelbetragtning nr. 61 vil oplysninger om igangværende gruppesøgsmål og afsluttede gruppesøgsmål skulle være tilstrækkelige og stå i et rimeligt forhold til sagens omstændigheder. Sådanne oplysninger kan for eksempel gives på den godkendte myndigheds eller organisations eller erhvervsdrivendes websted, i nationale elektroniske databaser, på sociale medier, på onlinemarkedspladser eller i almindeligt læste aviser, herunder aviser, der udelukkende udgives elektronisk. Forbrugerne bør om muligt, og hvis det er relevant, underrettes individuelt ved brev sendt elektronisk eller i papirform. Sådanne oplysninger bør på anmodning gives i et format, der er tilgængeligt for personer med handicap.

At midlerne skal stå i rimeligt forhold til sagens omstændigheder, indebærer, at der skal foretages en helhedsvurdering af sagens forhold. Relevant er eksempelvis sagens økonomiske omfang, antallet af tilmeldte forbrugere, størrelsen af de retsmidler, der opnås, mv.

At afgørelserne skal være endelige, indebærer, at der skal være tale om en afsagt dom. Det skal således ikke forstås sådan, at afgørelser om midlertidige påbud eller forbud er undtaget bestemmelsens anvendelsesområde. Det afgørende er, om selve afgørelsen er endelig, dvs. om eventuelle ankefrister er udløbet.

Det foreslås i *stk. 2*, at hvis retten afviser et gruppesøgsmål om genopretning, finder *stk. 1* tilsvarende anvendelse over for godkendte myndigheder eller organisationer med hensyn til afgørelsen om afvisning.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at det vil være op til den godkendte myndighed eller organisation at oplyse de berørte forbrugere om afvisning af et gruppesøgsmål om genopretning i overensstemmelse med de betingelser og forhold, der gælder efter *stk. 1*.

Det foreslås i *stk. 3*, at hvis de berørte eller tilmeldte forbrugere underrettes om afgørelsen eller forliget på anden vis, undlader retten at give pålæg efter *stk. 1* og *2*.

Det vil antageligvis i praksis være den part, som står til at blive pålagt at fortage en underretning i medfør af bestemmelsen, der vil indgive oplysninger om, hvorvidt forbrugerne underrettes på anden vis.

Hvis forbrugerne underrettes af retten kan bestemmelsen tillige finde anvendelse.

Til § 21

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres gruppesøgsmålsdirektivets artikel 16, stk. 1.

Det foreslås i *stk. 1*, at hvis der inden forældelsesfristens udløb, jf. reglerne i forældelsesloven, er anlagt et gruppesøgsmål efter denne lov, og dette ikke medfører en afbrydelse af fristen for forbrugerne, hvis fordring udspringer af den overtrædelse, der var genstand for det anlagte søgsmål, indtræder forældelse af disse fordringer tidligst 1 år efter sagens endelige afgørelse.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at de pågældende forbrugere ikke forhindres i efterfølgende at indbringe en sag om genopretning vedrørende den påståede overtrædelse.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med gruppesøgsmålsdirektivets præambelbetragtning nr. 65, der har følgende ordlyd:

”Forældelsesfrister suspenderes normalt, når en sag indbringes. Sager med henblik på foranstaltninger om påbud har imidlertid ikke nødvendigvis suspenderende virkning i forhold til efterfølgende foranstaltninger om genopretning, der kan opstå som følge af den samme overtrædelse. Medlemsstaterne bør derfor sikre, at et verserende gruppesøgsmål med henblik på en foranstaltning om påbud bevirker, at de gældende forældelsesfrister suspenderes eller afbrydes for de forbrugere, der er berørt af det pågældende gruppesøgsmål, således at disse forbrugere uagtet om de agerer individuelt eller repræsenteres af et godkendt organ/en godkendt organisation ikke forhindres i efterfølgende at indbringe en sag om genopretning vedrørende den påståede overtrædelse, fordi forældelsesfristerne er udløbet under det pågældende gruppesøgsmål vedrørende foranstaltninger om påbud. Når det godkendte organ/den godkendte organisation indbringer et gruppesøgsmål med henblik på påbud, bør det/den i tilstrækkelig grad definere den gruppe af forbrugere, hvis interesser er berørt af den påståede overtrædelse, som muligvis kunne have et krav som følge af denne overtrædelse, og som kunne blive berørt af udløbet af forældelsesfrister under gruppesøgsmålet. (...)”

Virkningen af bestemmelsen vil herefter være den, at anlægget af et gruppesøgsmål om påbud eller forbud har en forældelsesafbrydende virkning for de forbrugere, der er berørt af den påståede overtrædelse, med hensyn til de fordringer, der udspringer af overtrædelsen.

De forbrugere, hvis fordringer således ikke er blevet forældede, kan efterfølgende gøre kravet gældende inden for rammerne af et søgsmål om genopretning. Særligt må det antages at have fristafbrydende virkning, hvis retten ved et endeligt påbud har bestemt, at en erhvervsdrivende skal anerkende, at en praksis udgør en overtrædelse, jf. lovforslagets § 13, stk. 2, nr. 1.

Det er efter den foreslåede bestemmelse en betingelse, at fordringen udspringer af den pågældende overtrædelse. Fordringen skal dermed have en nær tilknytning til overtrædelsen. Fordringen kan bl.a. være en direkte følge af overtrædelsen. For eksempel kan nævnes, at et krav om erstatning for et tab, der er forårsaget af et solgt produkt, der ikke lever op til den relevante regulering, og som derfor udfør en overtrædelse i medfør af lovforslagets § 1, stk. 1, efter omstændighederne vil anses for at udspringe af overtrædelsen. Det bemærkes, at den foreslåede bestemmelse vil skulle fortolkes i overensstemmelse med EU-retten.

Afgørende for den fristafbrydende virkning vil således også være den beskrivelse af gruppen, som angives i stævningen, jf. lovforslagets § 11, stk. 1, nr. 2, litra a. Efter denne bestemmelse skal stævningen indeholde oplysninger om de forbrugere, der er berørt af søgsmålet, herunder en beskrivelse af gruppen. Beskrivelsen af de berørte forbrugere skal være tilstrækkelig klar og tvetydig, for at kunne medføre en fristafbrydende virkning. For eksempel vil det ikke være tilstrækkeligt at angive eksempler på berørte forbrugere. Derimod vil det efter omstændighederne kunne være tilstrækkeligt at angive, at der eksempelvis er tale om krav om forholdsmæssigt afslag som følge af udførelsen af en bestemt

tjenesteydelse i en bestemt periode i et bestemt område. Det må antages altid at være tilstrækkeligt at angive hver enkelt individuelt berørt forbrugere samt en samlet og præcis beskrivelse af de ensartede krav, som forbrugerne måtte have.

Til § 22

Reglerne om anke i civile søgsmål findes i retsplejelovens kapitel 36.

Det foreslås i *stk. 1, 1. pkt.*, at hvis en dom i et gruppesøgsmål ankes, behandles anken efter reglerne i denne lov.

Det foreslås i *2. pkt.*, at hvis en dom ankes af den godkendte myndighed eller organisation, finder § 16 tilsvarende anvendelse.

Den foreslåede bestemmelse vil tydeliggøre, at lovforslagets regler også vil finde anvendelse under anke. Procesmåden, herunder reglerne om hvilke påstande, der kan nedlægges, vil således fortsat gælde under behandlingen i en anden instans. Bestemmelsen skal dog samtidig anvendes i overensstemmelse med lovforslagets § 1, stk. 2. De almindelige regler om civile søgsmål vil derfor finde anvendelse, når intet er angivet om det pågældende spørgsmål i lovforslaget.

Det foreslås at gøre det tydeligt, at lovforslagets § 16 vil finde anvendelse under anken, hvis det er den godkendte myndighed eller organisation, der anker dommen. Dette vil indebære, at det vil være op til de forbrugere, der var tilmeldt søgsmålet i første instans og således blev bundet af dommen, om de ønsker at deltage i en anke. Forbrugerne vil således kunne vælge at modtage dommen i første instans og således afslutte sagen for eget vedkommende.

Reglen finder ikke anvendelse, hvis den erhvervsdrivende anker eller kontraanker dommen. Her vil de tilmeldte forbrugere over for hvis krav, dommen ankes, også være tilmeldt søgsmålet i ankeinstansen.

Det foreslås i *stk. 2*, at reglerne i retsplejelovens § 368, stk. 1, 2. pkt., og stk. 2 ikke finder anvendelse.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at de begrænsninger i muligheden for at anke, som fremgår af de nævnte bestemmelser, ikke vil finde anvendelse. Sagen vil således frit kunne ankes, selvom kravene i sagen har en økonomisk værdi, der er mindre end 20.000 kr.

Til § 23

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres gruppesøgsmålsdirektivets artikel 19.

Den gældende bestemmelse i lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser § 3, stk. 1, medfører, at handlinger i strid med direktiver optaget på det bilag, som er nævnt i lovens § 1, stk. 1, således som disse er gennemført i medlemsstaternes nationale ret, kan forbydes ved dom, såfremt de er i strid med forbrugernes kollektive interesser. I forbindelse hermed eller senere kan der ved dom træffes bestemmelser om sådanne foranstaltninger, som må anses for nødvendige for at sikre forbuddets overholdelse og genoprettelse af den tilstand, som eksisterede forud for den ulovlige handling.

Såfremt det godtgøres eller sandsynliggøres, at den erhvervsdrivende vil fortsætte den handling, der søges forbudt, og at formålet vil forspildes, hvis den udenlandske myndighed eller organisation henvises til at gøre sin ret gældende ved almindelige rettergang, kan fogedretten nedlægge forbud i henhold til reglerne i retsplejelovens kapitel 57, jf. § 3, stk. 2, i lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser.

Det foreslås i *stk. 1*, at den, der forsætligt overtræder et påbud eller forbud udstedt i medfør af § 13, stk. 1

og 2, eller § 20, stk. 1, kan idømmes straf af bøde. De foreslås i 2. *pkt.*, at sag efter 1. pkt. anlægges af den part, der har opnået påbuddet eller forbuddet.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at en forsætlig overtrædelse af et påbud eller forbud kan medføre straf af bøde. En sådan sag anlægges af den part, der har opnået påbuddet eller forbuddet, det vil sige den godkendte myndighed eller organisation, hvis der er tale om afgørelser efter lovforslagets § 13, stk. 1 og 2, og den godkendte myndighed eller organisation eller den erhvervsdrivende, hvis der er tale om påbud eller forbud efter lovforslagets § 20, stk. 1, jf. stk. 2.

I overensstemmelse med præambelbetragtning nr. 69 vil erhvervsdrivende, der overtræder lovgivningen eller undlader eksempelvis at efterkomme pålæg om at oplyse forbrugerne om en afgørelse, således kunne pålægges sanktioner, som er effektive, afskrækkende og proportionale, for undladelse eller nægtelse af at efterkomme et påbud.

Kravet om forsæt indebærer, at den part, der er pålagt at gøre noget, ikke kan idømmes en straf, hvis det eksempelvis var en undskyldelig fejltagelse, der gjorde, at en underretning ikke blev afsendt til de pågældende forbrugere.

Derimod vil det være strafpålagt, hvis eksempelvis den erhvervsdrivende, der er vidende om et forbud, undlader at stoppe en derved forbudt praksis, og den erhvervsdrivende samtidig er bekendt med, at den forbudte praksis fortsat udøves.

Der vil også kunne idømmes straf, hvis eksempelvis den erhvervsdrivende, som er bekendt med retten pålæg om at underrette forbrugerne om en endelig afgørelse, jf. lovforslagets § 20, stk. 1, forsætligt undlader at foretage denne underretning.

Spørgsmål om straf i medfør af den foreslåede bestemmelse vil skulle behandles efter reglerne om den borgerlige retspleje, jf. retsplejelovens § 989. Påstand om straf efter den foreslåede bestemmelse kan ikke nedlægges under et gruppesøgsmål, jf. lovforslagets § 11, stk. 2, modsætningsvis. Såfremt den godkendte myndighed eller organisation eller den erhvervsdrivende ønsker at nedlægge påstand om straf i medfør af den foreslåede bestemmelse, vil der således skulle anlægges et almindeligt civilt søgsmål herom.

Straffastsættelsen vil skulle tage udgangspunkt i det straffniveau, der er gældende for retsplejelovens § 430, stk. 1, idet det samtidig forudsættes, at straffen i alle tilfælde skal være effektiv, proportional og have afskrækkende virkning.

Det foreslås i *stk. 2*, at spørgsmål om idømmelse af straf for overtrædelse af et foreløbigt påbud eller forbud kan udsættes, indtil sagen om den påståede overtrædelse er afgjort.

Den foreslåede bestemmelse vil have den virkning, at såfremt der anlægges et almindeligt civilt søgsmål, hvor der påstås straf, jf. den foreslåede stk. 1, kan retten beslutte at udsætte sagen, indtil den sag, der skal indbringes efter retsplejelovens § 425, jf. lovforslagets § 14, stk. 2, er afgjort. På samme måde vil den sag, hvor der nedlægges strafpåstand efter den foreslåede bestemmelse, kunne udsættes, indtil en sag anlagt med de påstande, der er nævnt i § 15, stk. 1 og 2, er afgjort.

Det foreslås i *stk. 3, 1. pkt.*, at en modpart, der uden lovlig grund undlader at efterkomme et pålæg om edition efter retsplejelovens § 298, stk. 1, jf. lovforslagets § 1, stk. 2, kan idømmes straf af bøde. Det foreslås i 2. *pkt.*, at retsplejelovens § 298, stk. 2, jf. § 344, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at såfremt modparten ikke efterkommer et editionspålæg, vil der – i tillæg til muligheden for at tillægge dette forhold processuel skadevirkning efter retsplejelovens § 344, stk. 2 – kunne pålægges modparten straf i form af bøde.

I overensstemmelse med præambelbetragtning nr. 69 vil der således være sanktioner for undladelse eller nægtelse af at fremlægge bevismateriale. Der vil også kunne pålægges andre typer af sanktioner, for eksempel processuel skadevirkning, ved nægtelse af at efterkomme et pålæg om at fremlægge bevismateriale.

Det vil efter den foreslåede bestemmelse eksempelvis være muligt at pålægge en modparten en bøde, hvis retten i overensstemmelse med retsplejelovens § 298, stk. 1, jf. lovforslagets § 1, stk. 2, har pålagt vedkommende at fremlægge et dokument, der er undergivet modpartens rådighed, og hvor modparten uden lovlig grund til at undlade at efterkomme pålægget, undlader at efterkomme pålægget.

Retten vil tage stilling til, om der skal idømmes straf efter bestemmelsen efter at en af sagens parter nedlægger påstand herom, og når den fornødne bevisførelse i den forbindelse har fundet sted.

Det forudsættes, at fastsættelsen af en straf i form af bøde alene anvendes, når muligheden for at tillægge undladelsen processuel skadevirkning ikke må antages at virke tilstrækkelig tilskyndende til at efterkomme pålægget. Det forudsættes, at der således vil skulle være ganske stærke holdepunkter for at tildele en bøde efter bestemmelsen, og at bestemmelsen således alene vil finde anvendelse i undtagelsestilfælde.

Strafniveauet skal fastsættes under hensyn til forholdene hos den part, der pålægges bøden. En bødestørrelse på ikke under 1.000 kr. og ikke over 20.000 kr. vil være passende. Bødens størrelse kan stige, hvis en bøde i den angivne størrelsesorden ikke kan anses at være effektiv eller afskrækkende henset til forholdene hos den part, der pålægges bøden. Det forudsættes således, at straffen i alle tilfælde skal være effektiv, proportional og have afskrækkende virkning.

Det foreslås endelig i *stk. 4*, at der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Til § 24

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres gruppesøgsmålsdirektivets artikel 21 og 24, stk. 1.

Det foreslås i *stk. 1*, at loven træder i kraft den 25. juni 2023.

Ikrafttrædelsesdatoen skyldes, at gruppesøgsmålsdirektivets artikel 24, stk. 1, 3. pkt., fastsætter, at de nationale bestemmelser, der gennemfører direktivet, skal anvendes fra den 25. juni 2023.

Det foreslås i *stk. 2*, at lov nr. 1257 af 20. december 2000 om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser ophæves.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser ophæves, når dette lovforslag træder i kraft.

Lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser gennemfører forbudsdirektivet. Med gruppesøgsmålsdirektivet ophæves forbudsdirektivet, og da det er fundet hensigtsmæssigt at gennemføre det nye direktiv i en ny hovedlov, foreslås det at ophæve lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser.

Lovforslaget vil således erstatte den gældende lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser, hvorfor denne lov ophæves den 25. juni 2023, hvor dette lovforslag vil træde i kraft.

Til § 25

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres gruppesøgsmålsdirektivets artikel 22, stk. 1 og 2.

Det foreslås i *stk. 1, 1. pkt.*, at loven finder anvendelse for gruppesøgsmål, som anlægges efter lovens ikrafttræden.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at den 25. juni 2023 vil blive skæringsdatoen for, hvilket regelsæt der vil finde anvendelse på gruppesøgsmål omfattet af dette lovforslag. Det afgørende vil således være, hvornår et gruppesøgsmål er anlagt. Dette lovforslag vil finde anvendelse på alle gruppesøgsmål, som anlægges den 25. juni 2023 eller senere. Dette vil gælde, uanset om den relevante nationale eller grænseoverskridende overtrædelse ophørte, inden gruppesøgsmålet efter denne lov blev anlagt eller afsluttet.

Dette lovforslags ikrafttræden vil ikke påvirke gruppesøgsmål, som er anlagt efter reglerne i retsplejelovens kapitel 23 a om gruppesøgsmål.

Det foreslås i *2. pkt.*, at for øvrige sager finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Reglerne i lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser vil finde anvendelse på alle søgsmål, som er anlagt før den 25. juni 2023, uanset hvornår disse søgsmål færdigbehandles.

Til § 26

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres gruppesøgsmålsdirektivets artikel 4, stk. 7, 2. pkt.

Efter gældende ret er Forbrugerombudsmanden og Lægemiddelstyrelsen godkendte myndigheder, som kan anlægge gruppesøgsmål i andre medlemsstater i henhold til lov nr. 1257 af 20. december 2000 om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser. Dette skyldes, at Lægemiddelstyrelsen fører tilsyn med den direktivbestemte lovgivning om humanmedicin, og Forbrugerombudsmanden fører som led i sit generelle markedsføringstilsyn tilsyn med de øvrige direktiver omfattet af bilag I til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/27/EF af 19. maj 1998 om søgsmål med påstand om forbud på området beskyttelse af forbrugernes interesser.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.2.1.1. for en uddybende beskrivelse af gældende ret.

Det foreslås i *stk. 1*, at erhvervsministeren kan beslutte, at myndigheder, der tidligere var godkendt i henhold til lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser, fortsat kan være godkendt til at anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål i andre medlemsstater.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at erhvervsministeren bemyndiges til at kunne beslutte, at myndigheder, der er godkendt i henhold til lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser, kan fortsætte med at være godkendt til at anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål.

Forbrugerombudsmanden og Lægemiddelstyrelsen vil derved ikke på ny skulle anmode erhvervsministeren om godkendelse til at anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål.

Dette er i overensstemmelse med direktivets artikel 4, stk. 7, hvorefter myndigheder, der allerede er godkendt i henhold til forbudsdirektivet, skal forblive godkendte myndigheder i henhold til gruppesøgsmålsdirektivet.

Det foreslås i *stk. 2*, at de myndigheder, der er nævnt i stk. 1, derudover vil være godkendt til at anlægge nationale gruppesøgsmål ved domstolene efter denne lov.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at de myndigheder, der er godkendt til at anlægge grænse-

verskridende gruppesøgsmål efter lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser, også gives kompetence til at kunne anlægge nationale gruppesøgsmål.

Forbrugerombudsmanden og Lægemiddelstyrelsen, der er godkendt til at anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål efter lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser, vil således ikke skulle anmode om godkendelse for at opnå søgsmålskompetence til at anlægge nationale gruppesøgsmål, da de efter denne bestemmelse automatisk også vil opnå søgsmålskompetence hertil.

Bestemmelsen tilføjes, da gruppesøgsmålsdirektivets anvendelsesområde udvides til både at gælde for nationale og grænseoverskridende gruppesøgsmål, hvor forbudsdirektivet alene vedrører grænseoverskridende gruppesøgsmål.

Da gruppesøgsmålsdirektivet medfører en mulighed for, at myndigheder, der er godkendt til anlæggelse af gruppesøgsmål i henhold til forbudsdirektivet kan forblive godkendt, bør disse myndigheder ligeledes tildeles kompetence til at kunne føre nationale gruppesøgsmål.

Til § 27

Det foreslås i *stk. 1*, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland.

Lovforslaget gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om adgang til anlæggelse af gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser og om ophævelse af direktiv 2009/22/EF.

Lovforslaget vedrører forbrugerbeskyttelsesområdet og retsplejeområdet, idet der indføres en ny ordning for anlæggelse af en særlig type gruppesøgsmål om erhvervsdrivende overtrædelser af EU-retlig regulering.

Der gælder særlige retsplejelove for henholdsvis Færøerne og Grønland, og Færøerne og Grønland har således egne ordninger for anlæggelse af søgsmål. Det er derfor vurderingen, at den foreslåede lov ikke skal gælde eller kunne sættes i kraft for hverken Færøerne eller Grønland.

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV (EU) 2020/1828

af 25. november 2020

om adgang til anlæggelse af gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser og om ophævelse af direktiv 2009/22/EF

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 114,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg¹⁾,

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget²⁾,

efter den almindelige lovgivningsprocedure³⁾,

og ud fra følgende betragtninger:

(1) Globaliseringen og digitaliseringen har øget risikoen for, at et større antal forbrugere lider skade som følge af den samme ulovlige praksis. Overtrædelser af EU-retten kan være til skade for forbrugerne. Uden effektive midler til at bringe en ulovlig praksis til ophør og til at opnå genopretning for forbrugerne mindskes forbrugernes tillid til det indre marked.

(2) Manglen på effektive midler til at håndhæve EU-retten, som beskytter forbrugerne, kan også resultere i en forvridning af den fair konkurrence mellem erhvervsdrivende, der overtræder lovgivningen, og erhvervsdrivende, der overholder lovgivningen, og som opererer nationalt eller på tværs af grænserne. Sådanne forvridninger kan hindre det indre marked i at fungere gnidningsløst.

(3) I henhold til artikel 26, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) skal det indre marked indebære et område uden indre grænser med fri bevægelighed for varer og tjenesteydelser. Det indre marked bør give forbrugerne en merværdi i form af bedre kvalitet, større udvalg, rimelige priser og høje sikkerhedsstandarder med hensyn til varer og tjenesteydelser, hvorved et højt forbrugerbeskyttelsesniveau fremmes.

(4) Artikel 169, stk. 1, og artikel 169, stk. 2, litra a), i TEUF fastsætter, at Unionen skal bidrage til at nå et højt forbrugerbeskyttelsesniveau ved hjælp af foranstaltninger, som vedtages i henhold til artikel 114 i TEUF. I henhold til artikel 38 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (»chartret«) skal der sikres et højt forbrugerbeskyttelsesniveau i Unionens politikker.

(5) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/22/EF⁴⁾ gjorde det muligt for godkendte organer/organisationer at anlægge gruppesøgsmål, der primært har til formål at bringe overtrædelser af EU-retten, som skader forbrugernes kollektive interesser, til ophør eller at forbyde disse. I dette direktiv blev der imidlertid ikke i tilstrækkelig grad taget fat på at løfte udfordringerne i forbindelse med håndhævelse af forbrugerbeskyttelsesretten. For i højere grad at afskrække fra ulovlig praksis og mindske skaderne for forbrugerne på et stadigt mere globaliseret og digitaliseret marked er det nødvendigt at styrke processuel-

le ordninger til beskyttelsen af forbrugernes kollektive interesser, så de omfatter både foranstaltninger om påbud og foranstaltninger om genopretning. I lyset af det store antal påkrævede ændringer er det hensigtsmæssigt at ophæve direktiv 2009/22/EF og erstatte det med nærværende direktiv.

(6) Processuelle ordninger for anlæggelse af gruppesøgsmål, både for så vidt angår foranstaltninger om påbud og foranstaltninger om genopretning, varierer i hele Unionen og giver forskellige forbrugerbeskyttelsesniveauer. Desuden er der også medlemsstater, som på nuværende tidspunkt ikke har indført nogen processuelle ordninger for kollektive søgsmål om foranstaltninger om genopretning. Denne situation mindsker forbrugernes og virksomhedernes tillid til det indre marked og deres evne til at drive forretning på det indre marked. Den forvrider konkurrencen og hindrer en effektiv håndhævelse af EU-retten på forbrugerbeskyttelsesområdet.

(7) Dette direktiv har derfor til formål at sikre, at der på EU-plan og på nationalt plan findes mindst én effektiv og virkningsfuld processuel ordning for anlæggelse af gruppesøgsmål og med henblik på foranstaltninger om påbud og genopretning, der er tilgængelig for forbrugere i alle medlemsstater. At have én sådan processuel ordning for anlæggelse af gruppesøgsmål tilgængelig vil øge forbrugernes tillid, sætte dem i stand til at udøve deres rettigheder, bidrage til en mere fair konkurrence og skabe lige vilkår for erhvervsdrivende, der opererer på det indre marked.

(8) Dette direktiv har til formål at bidrage til det indre markeds funktion og til opnåelsen af et højt forbrugerbeskyttelsesniveau ved at gøre det muligt for godkendte organer/organisationer, som repræsenterer forbrugernes kollektive interesser, at anlægge gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om både påbud og genopretning mod erhvervsdrivende, der overtræder EU-retlige bestemmelser. Disse godkendte organer/organisationer bør kunne anmode om at få bragt sådan overtrædelse til ophør eller få den forbudt og søge foranstaltninger om genopretning, hvis det er relevant og muligt i henhold til EU-retten og national ret, såsom erstatning, afhjælpning eller forholdsmæssigt afslag.

(9) Gruppesøgsmål bør være en effektiv og virkningsfuld måde, hvorpå forbrugernes kollektive interesser kan beskyttes. Det bør gøre det muligt for godkendte organer/organisationer at tage initiativer med henblik på at sikre, at de erhvervsdrivende overholder de relevante EU-retlige bestemmelser, og at overvinde de hindringer, forbrugere står over for i individuelle sager såsom sådanne, der relaterer sig til usikkerhed om deres rettigheder og om hvilke processuelle ordninger, der er tilgængelige, de psykologiske barrierer for at indbringe sager og det negative forhold mellem de forventede udgifter sammenholdt med fordelene ved at indlede en individuel sag.

(10) Det er vigtigt at sikre den nødvendige balance mellem at forbedre forbrugernes adgang til klage og domstolsprøvelse og at yde de nødvendige garantier til de erhvervsdrivende for at undgå misbrug af adgangen til at anlægge sager, som med urette hindrer virksomhedernes mulighed for at drive forretning på det indre marked. For at forhindre misbrug af adgangen til at anlægge gruppesøgsmål bør tildeling af erstatning med karakter af bod undgås, og der bør fastsættes regler for visse processuelle aspekter såsom udpegelse og finansiering af godkendte organer/organisationer.

(11) Dette direktiv bør ikke erstatte eksisterende nationale processuelle ordninger til beskyttelse af forbrugernes kollektive eller individuelle interesser. Under hensyntagen til medlemsstaternes retstraditioner overlades det til dem at beslutte, om de vil udforme den processuelle ordning for anlæggelse af gruppesøgsmål, der er påkrævet i dette direktiv, som del af en eksisterende eller som del af en ny processuel ordning for kollektive foranstaltninger om påbud eller genopretning eller som en særskilt ordning, for så vidt som mindst én national processuel ordning for anlæggelse af gruppesøgsmål er i overensstemmelse med dette direktiv. Dette direktiv bør f.eks. ikke forhindre medlemsstaterne i at vedtage lovgivning om anerkendelsessøgsmål ved en domstol eller en forvaltningsmyndighed, selv om det ikke fastsætter regler

for sådanne sager. Hvis der er indført processuelle ordninger på nationalt plan ud over den processuelle ordning, der er påkrævet i dette direktiv, bør det godkendte organ/den godkendte organisation kunne vælge, hvilken processuel ordning der skal anvendes.

(12) I overensstemmelse med princippet om processuel autonomi bør dette direktiv ikke indeholde bestemmelser om ethvert aspekt i gruppesøgsmål. Det er derfor op til medlemsstaterne at fastsætte regler, f.eks. vedrørende antagelighed, beviser eller retsmidler, som finder anvendelse på gruppesøgsmål. Det bør f.eks. være op til medlemsstaterne at træffe afgørelse om, hvilken grad af lighed der kræves mellem individuelle krav, eller det mindste antal berørte forbrugere, der skal være omfattet af et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning, for at en sag kan behandles som et gruppesøgsmål. Sådanne nationale regler bør ikke hindre, at den processuelle ordning for anlæggelse af gruppesøgsmål, der er påkrævet i dette direktiv, fungerer effektivt. I overensstemmelse med princippet om ikkeforskelsbehandling bør de betingelser for antagelse til behandling, der gælder for specifikke grænseoverskridende gruppesøgsmål, ikke være forskellige fra dem, der gælder for specifikke nationale gruppesøgsmål. En afgørelse om, at et gruppesøgsmål er uantageligt, bør ikke påvirke de af søgsmålet berørte forbrugeres rettigheder.

(13) Dette direktivs anvendelsesområde bør afspejle den seneste udvikling på forbrugerbeskyttelsesområdet. Da forbrugere nu handler på et bredere og stadigt mere digitaliseret marked, skal der for at opnå et højt forbrugerbeskyttelsesniveau være krav om, at områder som databeskyttelse, finansielle tjenesteydelser, rejser og turisme, energi og telekommunikation omfattes af direktivet i tillæg til den almindelige forbrugerbeskyttelsesret. Navnlig da der er øget efterspørgsel blandt forbrugerne efter finansielle tjenesteydelser og investeringstjenesteydelser, er det vigtigt at forbedre håndhævelsen af forbrugerbeskyttelsesretten på disse områder. Forbrugermarkedet har også udviklet sig på området for digitale tjenester, og der er et øget behov for mere effektiv håndhævelse af forbrugerbeskyttelsesretten, herunder vedrørende databeskyttelse.

(14) Dette direktiv bør omfatte overtrædelser af de EU-retlige bestemmelser, der er omhandlet i bilag I, i det omfang disse bestemmelser beskytter forbrugernes interesser, uanset om disse forbrugere benævnes forbrugere, rejsende, brugere, kunder, detailinvestorer, detailkunder, registrerede personer eller andet. Dette direktiv bør dog kun varetage interesserne hos fysiske personer, som har lidt skade eller som ville kunne lide skade som følge af de pågældende overtrædelser, hvis de fysiske personer er forbrugere i henhold til dette direktiv. Overtrædelser, der skader fysiske personer, som betragtes som erhvervsdrivende i henhold til dette direktiv, bør ikke være omfattet.

(15) Dette direktiv bør ikke berøre de retsakter, der er opført i bilag I, og bør derfor ikke ændre eller udvide definitionerne fastsat i disse retsakter eller erstatte eventuelle håndhævelsesmekanismer, som de pågældende retsakter måtte indeholde. For eksempel kan de håndhævelsesmekanismer, der er fastsat i eller baseret på Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679⁵⁾, fortsat anvendes til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser, hvor det er relevant.

(16) For at undgå tvivl bør dette direktivs anvendelsesområde fastsættes så præcist som muligt i bilag I. Hvis de retsakter, der er opført i bilag I, indeholder bestemmelser, som ikke vedrører forbrugerbeskyttelse, bør der i bilag I henvises til de specifikke bestemmelser, som beskytter forbrugernes interesser. Sådanne henvisninger er dog ikke altid praktisk gennemførlige på grund af visse retsakters struktur, navnlig på området for finansielle tjenesteydelser, herunder området for investeringstjenesteydelser.

(17) For at sikre en hensigtsmæssig reaktion på overtrædelser af EU-retten, hvis form og omfang hurtigt forandrer sig, bør lovgiver, hver gang der vedtages en ny EU-retsakt, der er relevant for beskyttelse af

forbrugernes kollektive interesser, overveje, om bilag I til dette direktiv skal ændres for at sikre, at den nye EU-retsakt omfattes af dette direktivs anvendelsesområde.

(18) Medlemsstaterne bør fortsat have kompetence til at anvende bestemmelserne i dette direktiv på områder i tillæg til dem, der er omfattet af dets anvendelsesområde. Medlemsstaterne bør for eksempel kunne opretholde eller indføre national lovgivning, der svarer til bestemmelserne i dette direktiv, for så vidt angår tvister, der falder uden for anvendelsesområdet for bilag I.

(19) Da både retslige og administrative procedurer effektivt og virkningsfuldt kan tjene til at beskytte forbrugernes kollektive interesser, overlades det til medlemsstaterne at beslutte, om et gruppesøgsmål kan anlægges som retslig procedure, administrativ procedure eller begge afhængigt af det relevante rets område eller den pågældende økonomiske sektor. Dette bør ikke berøre retten til adgang til effektive retsmidler som fastsat i artikel 47 i chartret, i henhold til hvilken medlemsstaterne skal sikre, at forbrugere og erhvervsdrivende har ret til adgang til effektive retsmidler for en domstol i forbindelse med en hvilken som helst administrativ afgørelse, der er truffet i henhold til nationale bestemmelser, der gennemfører dette direktiv. Dette bør omfatte muligheden for, at en part i et søgsmål kan opnå en afgørelse om suspension af fuldbyrdelsen af den omtvistede afgørelse i overensstemmelse med national ret.

(20) Dette direktiv, der bygger på direktiv 2009/22/EF, bør både omfatte nationale og grænseoverskridende overtrædelser, navnlig når de forbrugere, der er berørt af en overtrædelse, bor i en anden medlemsstat end den, hvor den erhvervsdrivende, der overtræder lovgivningen, er etableret. Det bør også omfatte overtrædelser, der er ophørt, før et gruppesøgsmål er anlagt eller afsluttet, da det stadig kan være nødvendigt at forhindre en gentagelse af praksis ved at forbyde den, at fastslå, at en given praksis udgjorde en overtrædelse, eller at lette forbrugernes adgang til genopretning.

(21) Dette direktiv bør ikke berøre anvendelsen af regler om international privatret vedrørende retternes kompetence, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser eller om lovvalg, og det bør heller ikke fastsætte regler herom. Eksisterende EU-retlige instrumenter bør finde anvendelse på den processuelle ordning for anlæggelse af gruppesøgsmål, der er krævet i dette direktiv. Navnlig Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 864/2007⁶⁾, forordning (EF) nr. 593/2008⁷⁾ og forordning (EU) nr. 1215/2012⁸⁾ bør finde anvendelse på den processuelle ordning for anlæggelse af gruppesøgsmål, der er påkrævet i dette direktiv.

(22) Det bør bemærkes, at forordning (EU) nr. 1215/2012 ikke omfatter forvaltningsmyndigheders kompetence eller anerkendelse eller fuldbyrdelse af afgørelser truffet af sådanne myndigheder. Sådanne spørgsmål bør overlades til national ret.

(23) Hvor det er relevant, kunne det være muligt for et godkendt organ/en godkendt organisation i overensstemmelse med regler om international privatret at anlægge et gruppesøgsmål i den medlemsstat, hvor organet/organisationen er udpeget, samt i en anden medlemsstat. Dette direktiv, der bygger på direktiv 2009/22/EF, bør foretage en sondring mellem disse to typer af gruppesøgsmål. Når et godkendt organ/en godkendt organisation anlægger et gruppesøgsmål i en anden medlemsstat end den, hvor organet/organisationen er udpeget, bør dette gruppesøgsmål anses for at være et grænseoverskridende gruppesøgsmål. Når et godkendt organ/en godkendt organisation anlægger et gruppesøgsmål i den medlemsstat, hvor organet/organisationen er udpeget, bør dette gruppesøgsmål anses for at være et nationalt gruppesøgsmål, selv hvis dette gruppesøgsmål anlægges mod en erhvervsdrivende, der har hjemting i en anden medlemsstat, og selv hvis forbrugere fra flere medlemsstater er repræsenteret i det pågældende gruppesøgsmål. Det afgørende for fastlæggelsen af typen af gruppesøgsmål bør være den medlemsstat, hvori sagen anlægges. Derfor bør det ikke være muligt for et nationalt gruppesøgsmål at blive et grænseoverskridende gruppesøgsmål under sagens behandling eller omvendt.

(24) Navnlig forbrugerorganisationer bør spille en aktiv rolle med hensyn til at sikre, at relevante EU-retlige bestemmelser overholdes. De bør alle anses for at have gode forudsætninger for at ansøge om status som godkendt organ/ organisation i overensstemmelse med national ret. Afhængig af nationale retstraditioner kan offentlige organer også spille en aktiv rolle med hensyn til at sikre, at relevante EU-retlige bestemmelser overholdes, ved at anlægge gruppesøgsmål som omhandlet i dette direktiv.

(25) Med henblik på grænseoverskridende gruppesøgsmål bør godkendte organer/organisationer opfylde de samme kriterier for udpegelse i hele Unionen. De bør navnlig være juridiske personer, der er forskriftsmæssigt oprettet i henhold til den udpegede medlemsstats lovgivning, have en vis permanent karakter og niveau af offentlig aktivitet, ikke arbejde med fortjeneste for øje og i lyset af deres vedtægtsbestemte formål have legitim interesse i at varetage forbrugernes interesser som fastsat i EU-retten. Godkendte organer/organisationer bør ikke være under insolvensbehandling eller være erklæret konkurs. De bør være uafhængige og ud over forbrugere ikke være påvirket af personer, som har økonomisk interesse i at anlægge et gruppesøgsmål, navnlig erhvervsdrivende eller hedgefonde, herunder i tilfælde af finansiering fra en tredjepart. Godkendte organer/organisationer bør have indført procedurer, der forhindrer en sådan indflydelse samt interessekonflikter mellem dem selv, deres finansieringsydere og forbrugernes interesser. De bør i et klart og forståeligt sprog ved hjælp af passende midler, navnlig på deres websted, offentliggøre oplysninger, der påviser, at de opfylder kriterierne for udpegelse til godkendt organ/organisation, og generelle oplysninger om deres finansieringskilder generelt set samt om deres organisatoriske og ledelsesmæssige struktur samt medlemsstruktur, deres vedtægtsbestemte formål og deres aktiviteter.

(26) Medlemsstaterne bør frit kunne fastsætte kriterierne for udpegelse af godkendte organer/organisationer i overensstemmelse med national ret. Medlemsstaterne bør dog også kunne anvende de kriterier for udpegelse, der er fastsat i dette direktiv for udpegelse af godkendte organer/organisationer med henblik på grænseoverskridende gruppesøgsmål, for så vidt angår godkendte organer/organisationer, der kun udpeges med henblik på nationale gruppesøgsmål.

(27) De kriterier, der anvendes for udpegelsen af godkendte organer/organisationer i forbindelse med nationale eller grænseoverskridende gruppesøgsmål, bør ikke være til hinder for, at gruppesøgsmål, som omhandlet i dette direktiv, fungerer effektivt.

(28) Medlemsstaterne bør kunne udpege godkendte organer/organisationer på forhånd med det formål at anlægge gruppesøgsmål. Dette direktiv bør ikke tilskynde medlemsstaterne til at indføre mulighed for at udpege godkendte organer/organisationer på ad hoc-basis. Med henblik på nationale gruppesøgsmål bør medlemsstaterne dog også eller alternativt kunne udpege godkendte organer/organisationer på ad hoc-basis i et specifikt nationalt gruppesøgsmål. En sådan udpegelse bør kunne foretages af den retsinstans eller forvaltningsmyndighed, for hvilken sagen er indbragt, herunder ved godkendelse, hvis det er relevant. Med henblik på grænseoverskridende gruppesøgsmål er det dog nødvendigt med fælles garantier. Godkendte organer/organisationer, der er blevet udpeget på ad hoc-basis, bør derfor ikke have mulighed for at anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål.

(29) Det bør være op til den udpegende medlemsstat at sikre, at et organ/en organisation opfylder kriterierne for udpegelse af godkendte organer/organisationer med henblik på grænseoverskridende gruppesøgsmål, at vurdere, om det godkendte organ/den godkendte organisation fortsat opfylder kriterierne for udpegelse, og om nødvendigt at tilbagekalde udpegelsen af det godkendte organ/den godkendte organisation. Medlemsstaterne bør mindst hvert femte år vurdere, om godkendte organer/organisationer fortsat opfylder kriterierne for udpegelse.

(30) Hvis der opstår tvivl om, hvorvidt et godkendt organ/en godkendt organisation opfylder kriterierne for udpegelse, bør den medlemsstat, som udpegede organet/organisationen, undersøge sagen og om

nødvendigt tilbagekalde udpegelsen af det godkendte organ/den godkendte organisation. Medlemsstaterne bør udpege nationale kontaktpunkter med henblik på at sende og modtage anmodninger om undersøgelser.

(31) Medlemsstaterne bør sikre, at godkendte organer/organisationer, der er udpeget med henblik på grænseoverskridende gruppesøgsmål i en anden medlemsstat, kan anlægge sådanne gruppesøgsmål ved deres retsinstanser eller forvaltningsmyndigheder. Derudover bør godkendte organer/organisationer fra forskellige medlemsstater kunne gå sammen i ét enkelt gruppesøgsmål for én enkelt domstol under overholdelse af de relevante værnetingsregler. Dette bør ikke berøre retten for den retsinstans eller forvaltningsmyndighed, for hvilken sagen er indbragt, til at undersøge, om gruppesøgsmålet er egnet til at blive behandlet som ét enkelt gruppesøgsmål.

(32) Der bør sikres gensidig anerkendelse af den kompetence til at anlægge gruppesøgsmål, som godkendte organer/organisationer, der er udpeget med henblik på grænseoverskridende gruppesøgsmål, er tillagt. Disse godkendte organer/organisationers identitet bør meddeles til Kommissionen, og Kommissionen bør udarbejde en liste over disse godkendte organer/organisationer. Optagelse på listen bør tjene som bevis for, at det godkendte organ/den godkendte organisation, der anlægger et gruppesøgsmål, har kompetence til at anlægge gruppesøgsmål. Dette bør ikke berøre retsinstansernes og forvaltningsmyndighedernes ret til at undersøge, om det ud fra det godkendte organs/den godkendte organisations vedtægtsbestemte formål er berettiget, at den/det anlægges sag i et konkret tilfælde.

(33) Foranstaltninger om påbud har til formål at beskytte forbrugernes kollektive interesser uafhængigt af, om den individuelle forbruger faktisk har lidt tab eller skade. Ved foranstaltninger om påbud kan erhvervsdrivende tilpligtes at foretage specifikke handlinger såsom at give forbrugerne de oplysninger, som de tidligere undlod at give dem, selv om det var i strid med en lovbestemt forpligtelse. En afgørelse om en foranstaltning om påbud bør ikke afhænge af, om den pågældende praksis blev fulgt forsætligt eller som resultat af uagtsomhed.

(34) Når et gruppesøgsmål anlægges, bør det godkendte organ/den godkendte organisation fremlægge tilstrækkelige oplysninger om de berørte forbrugere til retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden. Disse oplysninger bør gøre det muligt for retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden at fastlægge, hvorvidt den har kompetence, og foretage lovvalg. I en sag om erstatning uden for kontrakt kræver dette, at retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden underrettes om det sted, hvor den skadevoldende begivenhed, der påvirker forbrugerne, er foregået eller ville kunne foregå. Detaljeringsgraden af de krævede oplysninger kan variere afhængigt af, hvilken foranstaltning det godkendte organ/den godkendte organisation søger at opnå, og om der anvendes en tilvalgs- eller fravalgsordning. Når et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om påbud anlægges, kræver en eventuel suspension eller afbrydelse af forældelsesfrister for efterfølgende krav om genopretning, at det godkendte organ/den godkendte organisation fremlægger tilstrækkelige oplysninger om den gruppe af forbrugere, der er berørt af gruppesøgsmålet.

(35) Medlemsstaterne bør sikre, at godkendte organer/organisationer er i stand til at søge at opnå foranstaltninger om påbud og foranstaltninger om genopretning. For at sikre den processuelle effektivitet af gruppesøgsmål bør medlemsstaterne kunne beslutte, at godkendte organer/organisationer har mulighed for at søge at opnå foranstaltninger om påbud og genopretning inden for rammerne af ét enkelt gruppesøgsmål eller inden for særskilte gruppesøgsmål. Hvis godkendte organer/organisationer søger at opnå dette inden for rammerne af ét enkelt gruppesøgsmål, bør de kunne søge at opnå alle relevante foranstaltninger på det tidspunkt, hvor gruppesøgsmålet anlægges, eller først søge at opnå relevante foranstaltninger om påbud og derefter foranstaltninger om genopretning, hvis det er relevant.

(36) Et godkendt organ/en godkendt organisation, der anlægger et gruppesøgsmål i henhold til dette direktiv, bør søge at opnå de relevante foranstaltninger, herunder foranstaltninger om genopretning, til gavn for og på vegne af de forbrugere, der er berørt af overtrædelsen. Det godkendte organ/den godkendte organisation bør have sagens skadelidte parts processuelle rettigheder og forpligtelser. Medlemsstaterne bør frit kunne give de individuelle forbrugere, der er berørt af gruppesøgsmålet, visse rettigheder inden for rammerne af gruppesøgsmålet, men disse individuelle forbrugere bør ikke være sagens skadelidte part. Individuelle forbrugere bør under alle omstændigheder ikke kunne gribe ind i de processuelle afgørelser, der træffes af de godkendte organer/organisationer, individuelt anmode om dokumentation inden for sagens rammer eller individuelt klage over de processuelle afgørelser, der træffes af den retsinstans eller forvaltningsmyndighed, som gruppesøgsmålet er indbragt for. Individuelle forbrugere bør desuden ikke have processuelle forpligtelser inden for rammerne af gruppesøgsmålet og bør ikke bære sagsomkostningerne, bortset fra i undtagelsestilfælde.

(37) De forbrugere, der er berørte af et gruppesøgsmål, bør dog have ret til at drage fordel af det pågældende gruppesøgsmål. I gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning bør fordelene antage form af f. eks. erstatning, afhjælpning, ombytning, forholdsmæssigt afslag, ophævelse af kontrakten eller tilbagebetaling af den betalte pris. I gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om påbud vil fordelene for de berørte forbrugere være ophør af eller forbud mod en praksis, der udgør en overtrædelse.

(38) I forbindelse med gruppesøgsmål med henblik på genopretningsforanstaltninger bør den tabende part betale afholdte sagsomkostninger for den vindende part i overensstemmelse med de betingelser og undtagelser, der er fastsat i national ret. Retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden bør dog ikke pålægge den tabende part at betale omkostningerne, for så vidt de er påløbet unødvendigt. Individuelle forbrugere, der er berørt af et gruppesøgsmål, bør ikke betale sagsomkostningerne. En individuel forbruger, der er berørt af et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning, kan imidlertid i undtagelsestilfælde pålægges at betale sagsomkostninger, som er påløbet som følge af den pågældende individuelle forbrugers forsætlige eller uagtsomme adfærd, for eksempel ved at forlænge sagen ved ulovlig adfærd. Sagsomkostningerne bør for eksempel omfatte omkostninger som følge af, at begge parter har været repræsenteret ved en advokat eller en anden retlig aktør, eller omkostninger i forbindelse med forkyndelse eller oversættelse af dokumenter.

(39) For at undgå misbrug af adgangen til at indbringe sager bør medlemsstaterne fastsætte nye regler eller anvende eksisterende regler i national ret, således at retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden kan beslutte at afvise åbenlyst ubegrundede sager, så snart retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden har modtaget de nødvendige oplysninger til at begrunde afgørelsen. Medlemsstaterne bør ikke være forpligtet til at indføre særlige regler for gruppesøgsmål og bør kunne anvende generelle processuelle regler for sager, når disse regler opfylder målet om at undgå misbrug af adgangen til at indbringe sager.

(40) Foranstaltninger om påbud bør omfatte endelige og foreløbige foranstaltninger. Foreløbige foranstaltninger kunne dække midlertidige foranstaltninger, retsbevarende og forebyggende foranstaltninger med henblik på at bringe en igangværende praksis til ophør eller forbyde en påtænkt praksis, hvis denne endnu ikke er blevet fulgt, men hvor der er risiko for, at den vil føre til alvorlig eller uoprettelig skade for forbrugerne. Foranstaltninger om påbud kunne også omfatte foranstaltninger, der fastslår, at en given praksis udgør en overtrædelse i tilfælde, hvor denne praksis er ophørt, inden gruppesøgsmålene blev anlagt, men hvor der stadig er behov for at fastslå, at denne praksis udgjorde en overtrædelse, f.eks. for at lette efterfølgende sager med henblik på foranstaltninger om genopretning. Foranstaltninger om påbud kan desuden antage form af en forpligtelse for den erhvervsdrivende, der har overtrådt lovgivningen, til at offentliggøre afgørelsen truffet af retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden om foranstaltningen helt eller delvist, i en sådan form, der findes hensigtsmæssig, eller at offentliggøre en berigtigelse.

(41) Medlemsstaterne bør bygge på direktiv 2009/22/EF kunne kræve, at det godkendte organ/den godkendte organisation, der har til hensigt at anlægge et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om påbud, foretager en forudgående konsultation herom, således at den berørte erhvervsdrivende får mulighed for selv at bringe den praksis, der ville være genstand for gruppesøgsmålet, til ophør. Medlemsstaterne bør kunne kræve, at denne forudgående konsultation foretages sammen med en uafhængig offentlig instans, der udpeges af dem. Når medlemsstaterne har fastslået, at der skal være forudgående konsultation, bør der fastsættes en frist på to uger fra modtagelsen af anmodningen om konsultation, hvorefter ansøgeren, såfremt overtrædelsen ikke er bragt til ophør, straks bør kunne anlægge et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om påbud ved den kompetente retsinstans eller forvaltningsmyndighed. Sådanne krav kunne i overensstemmelse med national ret også anvendes på gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning.

(42) Dette direktiv bør indeholde bestemmelser om en processuel ordning, som ikke berører de regler, der fastlægger forbrugernes materielle ret til kontraktlige retsmidler og retsmidler uden for kontrakt, i tilfælde hvor deres interesser er blevet skadet af en overtrædelse, såsom retten til skadeserstatning, ophævelse af kontrakten, tilbagebetaling, ombytning, afhjælpning eller forholdsmæssige afslag, afhængigt af situationen og af EU-retten eller national ret. Det bør kun være muligt at anlægge et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning i medfør af dette direktiv, hvis EU-retten eller national ret indeholder bestemmelser om sådanne materielle rettigheder. Dette direktiv bør ikke gøre det muligt at pålægge en erhvervsdrivende, der har begået en overtrædelse, en erstatning med karakter af straf i overensstemmelse med national ret.

(43) Forbrugere, der er berørt af et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning, bør efter anlæggelse af gruppesøgsmålet have passende muligheder for at tilkendegive, hvorvidt de ønsker at lade sig repræsentere af det godkendte organ/den godkendte organisation i forbindelse med det specifikke gruppesøgsmål eller ej, og hvorvidt de ønsker at drage fordel af de relevante resultater af dette gruppesøgsmål eller ej. For at imødekomme medlemsstaternes retstraditioner bedst muligt bør de indføre en tilvalgs- eller fravalgsordning eller en kombination af de to ordninger. I en tilvalgsordning bør det kræves, at forbrugere udtrykkeligt tilkendegiver deres ønske om at lade sig repræsentere af det godkendte organ/den godkendte organisation i forbindelse med gruppesøgsmålet med henblik på foranstaltninger om genopretning. I en fravalgsordning bør det kræves, at forbrugere udtrykkeligt tilkendegiver, at de ikke ønsker at lade sig repræsentere af det godkendte organ/den godkendte organisation i forbindelse med et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning. Medlemsstaterne bør kunne beslutte, i hvilken fase af sagen de individuelle forbrugere kan udøve deres ret til at vælge at deltage eller ikke at deltage i et gruppesøgsmål.

(44) De medlemsstater, der indfører en tilvalgsordning, bør kunne kræve, at visse forbrugere vælger at deltage i et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning, inden gruppesøgsmålet er anlagt, forudsat at andre forbrugere også har mulighed for at deltage, efter at gruppesøgsmålet er anlagt.

(45) For at sikre en god retspleje og undgå uforenelige retsafgørelser bør en tilvalgsordning dog være påkrævet i forbindelse med gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning, når de forbrugere, der er berørt af overtrædelsen, ikke har sædvanligt opholdssted i den medlemsstat, hvor retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden, som gruppesøgsmålet er anlagt for, er beliggende. I sådanne situationer bør forbrugerne udtrykkeligt skulle tilkendegive deres ønske om at lade sig repræsentere i det pågældende gruppesøgsmål for at være bundet af resultatet af gruppesøgsmålet.

(46) Når forbrugere udtrykkeligt eller stiltiende tilkendegiver deres ønske om at lade sig repræsentere af et godkendt organ/en godkendt organisation i forbindelse med et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning, uanset om gruppesøgsmålet anlægges inden for rammerne af en tilvalgs-

eller fravalgsordning, bør de ikke længere kunne repræsenteres i andre gruppesøgsmål vedrørende det samme spørgsmål mod den samme erhvervsdrivende eller indbringe individuelle sager vedrørende det samme spørgsmål mod den samme erhvervsdrivende. Dette bør dog ikke gælde, hvis en forbruger, der udtrykkeligt eller stiltiende har tilkendegivet sit ønske om at lade sig repræsentere i forbindelse med et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning, senere vælger ikke at deltage i det pågældende gruppesøgsmål i overensstemmelse med national ret, f. eks. hvis en forbruger på et senere tidspunkt nægter at være bundet af et forlig.

(47) Af praktiske hensyn og af hensyn til effektiviteten bør medlemsstaterne i overensstemmelse med deres nationale ret også have mulighed for at give forbrugerne mulighed for direkte at drage fordel af en foranstaltning om genopretning, efter at den er truffet, uden at blive underlagt krav om forudgående deltagelse i gruppesøgsmålet.

(48) Medlemsstaterne bør fastlægge regler for koordinering af gruppesøgsmål, individuelle sager, der er indbragt af forbrugere, og eventuelle andre sager til beskyttelse af forbrugernes individuelle og kollektive interesser som fastsat i EU-retten og i national ret. Foranstaltninger om pålæg, der træffes i henhold til dette direktiv, bør ikke berøre individuelle sager med henblik på foranstaltninger om genopretning, der indbringes af forbrugere, som har lidt skade som følge af den praksis, der er genstand for foranstaltningerne om påbud.

(49) Medlemsstaterne bør kræve, at godkendte organer/organisationer fremlægger tilstrækkelige oplysninger til at understøtte et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning, herunder en beskrivelse af den gruppe af forbrugere, der er berørt af overtrædelsen, og spørgsmålene om de faktiske og retlige omstændigheder, der skal behandles inden for rammerne af gruppesøgsmålet. Det bør ikke kræves, at det godkendte organ/den godkendte organisation udpeger samtlige forbrugere, der er berørt af gruppesøgsmålet, individuelt for at kunne indlede gruppesøgsmålet. I forbindelse med anlæggelse af gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning bør retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden tidligst muligt i sagen skulle kontrollere, om sagen er egnet til at blive behandlet som et gruppesøgsmål i lyset af overtrædelsens art og karakteren af den skade, som de berørte forbrugere har lidt.

(50) Foranstaltninger om genopretning bør identificere de individuelle forbrugere eller som minimum beskrive den gruppe af forbrugere, der er berettiget til de retsmidler, som disse foranstaltninger om genopretning stiller til rådighed, og, hvis det er relevant, angive metoden til fastlæggelse af skadens omfang og de relevante skridt, som forbrugere og erhvervsdrivende skal tage med henblik på gennemførelse af retsmidlerne. Forbrugere, der er berettiget til retsmidler, bør kunne drage fordel af disse retsmidler uden at skulle indbringe særskilte sager. For eksempel indebærer et krav om indbringelse af en særskilt sag, at forbrugeren er forpligtet til at indbringe en individuel sag for en retsinstans eller en forvaltningsmyndighed med henblik på at fastslå skadens omfang. Omvendt bør det kunne kræves efter dette direktiv, at en forbruger tager visse skridt for at opnå sine retsmidler, som f.eks. at gøre den enhed, der har ansvaret for at håndhæve foranstaltningen med henblik på genopretning, bekendt med dem.

(51) Medlemsstaterne bør fastlægge eller opretholde regler om tidsfrister, som f.eks. forældelsesfrister eller andre tidsfrister, for individuelle forbrugeres udøvelse af deres ret til at drage fordel af foranstaltningerne om genopretning. Medlemsstaterne bør kunne fastlægge regler om bestemmelsesstedet for eventuelle udestående genopretningsmidler, som ikke blev inddrevet inden for de fastsatte tidsfrister.

(52) Godkendte organer/organisationer bør være fuldstændig gennemsigtige over for retsinstanser eller forvaltningsmyndigheder med hensyn til, hvorfra midlerne til finansiering af deres aktiviteter generelt set og midlerne til støtte for et konkret gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning

hidrører. Dette er nødvendigt for at retsinstanser eller forvaltningsmyndigheder kan vurdere, om finansieringen fra en tredjepart, for så vidt som den er tilladt i henhold til national ret, opfylder betingelserne i dette direktiv, om der foreligger en interessekonflikt mellem den tredjepart, der har ydet finansieringen, og det godkendte organ/den godkendte organisation, der giver risiko for misbrug af adgangen til at indbringe sager, og om finansieringen fra en tredjepart, der har en økonomisk interesse i at anlægge gruppesøgsmålet med henblik på foranstaltninger om genopretning eller resultatet heraf, vil føre gruppesøgsmålet væk fra beskyttelsen af forbrugernes kollektive interesser. De oplysninger, som det godkendte organ/den godkendte organisation fremlægger for retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden, bør gøre det muligt for retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden at vurdere, om tredjeparten uretmæssigt kan påvirke det godkendte organs/den godkendte organisations processuelle afgørelser i forbindelse med gruppesøgsmålet, herunder afgørelser om forlig, på en måde, der ville være til skade for de berørte forbrugeres kollektive interesser, og at vurdere om tredjeparten finansierer gruppesøgsmålet med henblik på foranstaltninger om genopretning mod en modpart, som er en konkurrent til denne tredjepart, der finansierer sagen, eller mod en modpart, som den, der finansierer sagen, er afhængig af. Hvis en erhvervsdrivende, der opererer på samme marked som modparten, direkte finansierer et konkret gruppesøgsmål, bør det anses for at udgøre en interessekonflikt, eftersom konkurrenten kan have en økonomisk interesse i resultatet af gruppesøgsmålet, som ikke vil være den samme som forbrugernes interesser. Indirekte finansiering af et gruppesøgsmål fra organisationer, som finansieres gennem ligelige bidrag fra deres medlemmer eller gennem donationer, herunder erhvervsdrivendes donationer inden for rammerne af initiativer vedrørende virksomheders sociale ansvar eller crowdfunding, bør være berettiget som finansiering fra en tredjepart, forudsat at finansieringen fra tredjeparten opfylder kravene om gennemsigtighed, uafhængighed og fraværet af interessekonflikter. Hvis det bekræftes, at der er interessekonflikt, bør retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden have beføjelse til at træffe passende foranstaltninger, såsom at kræve at det pågældende godkendte organ/den pågældende godkendte organisation afslår eller ændrer den relevante finansiering, og om nødvendigt at afvise det godkendte organs/den godkendte organisations kompetence til at indbringe sager eller at erklære, at et specifikt gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning ikke kan antages til realitetsbehandling. En sådan erklæring bør ikke påvirke rettighederne for de forbrugere, der er berørt af gruppesøgsmålet.

(53) Kollektive forlig, der har til formål at opnå genopretning for forbrugere, der har lidt skade, bør fremmes inden for rammerne af et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning.

(54) Retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden bør kunne opfordre den erhvervsdrivende og det godkendte organ/den godkendte organisation, som anlagde gruppesøgsmålet med henblik på foranstaltninger om genopretning, til at indlede forhandlinger med henblik på at indgå forlig om genopretning, der skal ydes til de forbrugere, der er berørt af gruppesøgsmålet.

(55) Et forlig, der indgås inden for rammerne af et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning, bør godkendes af den relevante retsinstans eller forvaltningsmyndighed, medmindre betingelserne for forliget ikke kan håndhæves, eller forliget ville være i strid med præceptive bestemmelser i national ret, der finder anvendelse på sagens genstand, og som ikke ved aftale kan fraviges til skade for forbrugerne. Et forlig vil for eksempel kunne være i strid med præceptive bestemmelser i national ret, hvis det udtrykkeligt bevarer et aftalevilkår, som giver den erhvervsdrivende eksklusiv ret til at fortolke ethvert andet vilkår i nævnte kontrakt.

(56) Medlemsstaterne bør kunne fastlægge regler, der giver en retsinstans eller forvaltningsmyndighed mulighed for også at afvise at godkende et forlig, når retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden finder, at forliget er urimeligt.

(57) Godkendte forlig bør være bindende for det godkendte organ/den godkendte organisation, den erhvervsdrivende og de berørte individuelle forbrugere. Medlemsstaterne bør dog kunne fastsætte regler om, at de berørte individuelle forbrugere gives mulighed for at acceptere et forlig eller afvise at være bundet af det.

(58) For at et gruppesøgsmål kan blive vellykket, er det afgørende at sikre, at forbrugerne underrettes om det. Godkendte organer/organisationer bør på deres websteder oplyse forbrugerne om de gruppesøgsmål, som de har besluttet at anlægge for retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden, status for de gruppesøgsmål, som de har anlagt, og resultaterne af sådanne gruppesøgsmål, så forbrugerne er i stand til at træffe en kvalificeret afgørelse om, hvorvidt de ønsker at deltage i et gruppesøgsmål, og rettidigt tage de nødvendige skridt. Oplysningerne, som de godkendte organer/organisationer skal give forbrugerne, bør navnlig, hvis det er relevant og hensigtsmæssigt, omfatte en forklaring på et forståeligt sprog om sagens genstand og om de mulige eller faktiske retsvirkninger af gruppesøgsmålet, det godkendte organs/den godkendte organisations hensigt om at indbringe sagen, en beskrivelse af den gruppe af forbrugere, der er berørt af gruppesøgsmålet, og de nødvendige skridt, som de berørte forbrugere skal tage, herunder sikring af den nødvendige dokumentation, for at kunne drage fordel af foranstaltningerne om påbud eller genopretning eller de godkendte forlig som omhandlet i dette direktiv. Sådanne oplysninger bør være tilstrækkelige og stå i et rimeligt forhold til sagens omstændigheder.

(59) Uden at det berører forpligtelsen for de godkendte organer/organisationer til at give oplysninger, bør de berørte forbrugere oplyses om et igangværende gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning, således at de udtrykkeligt eller stiltiende kan tilgive deres ønske om at lade sig repræsentere i et gruppesøgsmål. Medlemsstaterne bør muliggøre dette ved at fastsætte passende regler for formidling af oplysninger om gruppesøgsmål til forbrugerne. Det bør være medlemsstaterne, der afgør, hvem der skal være ansvarlig for at formidle disse oplysninger.

(60) Forbrugerne bør ligeledes underrettes om endelige afgørelser vedrørende foranstaltninger om påbud, foranstaltninger om genopretning eller godkendte forlig, om deres rettigheder, efter at der er konstateret en overtrædelse, og om de eventuelle efterfølgende skridt, som de forbrugere, der er berørt af et gruppesøgsmål, skal tage, navnlig med henblik på at opnå genopretning. De omdømmemæssige risici forbundet med formidling af oplysninger om overtrædelsen er også vigtige med henblik på at afskrække erhvervsdrivende fra at tilsidesætte forbrugernes rettigheder.

(61) For at oplysninger om igangværende gruppesøgsmål og afsluttede gruppesøgsmål kan have virkning, bør de være tilstrækkelige og stå i et rimeligt forhold til sagernes omstændigheder. Sådanne oplysninger kunne for eksempel gives på det godkendte organs/den godkendte organisations eller den erhvervsdrivendes websted, i nationale elektroniske databaser, på sociale medier, på onlinemarkedspladser eller i almindeligt læste aviser, herunder aviser, der udelukkende udgives elektronisk. Forbrugerne bør om muligt, og hvis det er relevant, underrettes individuelt ved brev sendt elektronisk eller i papirform. Sådanne oplysninger bør på anmodning gives i et format, der er tilgængeligt for personer med handicap.

(62) Det bør være op til en erhvervsdrivende, der overtræder lovgivningen, for den erhvervsdrivendes regning at underrette alle berørte forbrugere om endelige foranstaltninger om påbud og genopretning. Den erhvervsdrivende bør også underrette forbrugerne om ethvert forlig, der er godkendt af en retsinstans eller forvaltningsmyndighed. Medlemsstaterne bør kunne fastsætte regler om, at en sådan forpligtelse afhænger af en anmodning fra det godkendte organ/den godkendte organisation. Hvis det godkendte organ/den godkendte organisation eller retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden i henhold til national ret skal give de forbrugere, der er berørt af gruppesøgsmålet, oplysninger om endelige afgørelser og godkendte forlig, bør den erhvervsdrivende ikke behøve at give oplysningerne endnu en gang. Det bør være op til

det godkendte organ/den godkendte organisation at oplyse de berørte forbrugere om endelige afgørelser vedrørende afvisning af et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning.

(63) Medlemsstaterne bør kunne oprette nationale elektronisk databaser, der er offentligt tilgængelige via websteder, og som giver oplysninger om godkendte organer/organisationer, som på forhånd er udpeget til at kunne anlægge nationale gruppesøgsmål og grænseoverskridende gruppesøgsmål, og generelle oplysninger om igangværende og afsluttede gruppesøgsmål.

(64) Medlemsstaterne bør sikre, at den endelige afgørelse fra en retsinstans eller forvaltningsmyndighed i en medlemsstat om, hvorvidt der foreligger en overtrædelse, som skader forbrugernes kollektive interesser, kan anvendes af alle parter som bevis i forbindelse med andre sager ved deres retsinstanser eller forvaltningsmyndigheder, hvori der søges at opnå foranstaltninger til genopretning mod den samme erhvervsdrivende for den samme praksis. I overensstemmelse med retsvæsenets uafhængighed og den frie bevisbedømmelse bør dette ikke berøre national ret om bevisbedømmelse.

(65) Forældelsesfrister suspenderes normalt, når en sag indbringes. Sager med henblik på foranstaltninger om påbud har imidlertid ikke nødvendigvis suspenderende virkning i forhold til efterfølgende foranstaltninger om genopretning, der kan opstå som følge af den samme overtrædelse. Medlemsstaterne bør derfor sikre, at et verserende gruppesøgsmål med henblik på en foranstaltning om påbud bevirker, at de gældende forældelsesfrister suspenderes eller afbrydes for de forbrugere, der er berørt af det pågældende gruppesøgsmål, således at disse forbrugere uagtet om de agerer individuelt eller repræsenteres af et godkendt organ/en godkendt organisation ikke forhindres i efterfølgende at indbringe en sag om genopretning vedrørende den påståede overtrædelse, fordi forældelsesfristerne er udløbet under det pågældende gruppesøgsmål vedrørende foranstaltninger om påbud. Når det godkendte organ/den godkendte organisation indbringer et gruppesøgsmål med henblik på påbud, bør det/den i tilstrækkelig grad definere den gruppe af forbrugere, hvis interesser er berørt af den påståede overtrædelse, som muligvis kunne have et krav som følge af denne overtrædelse, og som kunne blive berørt af udløbet af forældelsesfrister under gruppesøgsmålet. For at undgå tvivl bør det præciseres, at også et verserende gruppesøgsmål med henblik på en foranstaltning om genopretning bør bevirke, at de gældende forældelsesfrister suspenderes eller afbrydes for de forbrugere, der er berørt af det pågældende gruppesøgsmål.

(66) For at garantere retssikkerhed bør suspension eller afbrydelse af forældelsesfrister, der er indført i overensstemmelse med dette direktiv, kun finde anvendelse på krav om genopretning, der er baseret på overtrædelser, som fandt sted på eller efter den 25. juni 2023. Dette bør ikke være til hinder for anvendelse af nationale bestemmelser om suspension eller afbrydelse af forældelsesfrister, der var gældende inden den 25. juni 2023, på krav om genopretning, der er baseret på overtrædelser, som fandt sted før denne dato.

(67) Gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om påbud bør behandles hurtigt. Hvis der er tale om en igangværende overtrædelse, kan behovet for en hurtig behandling være større. Gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om påbud, der har foreløbig virkning, bør efter omstændighederne behandles inden for rammerne af en summarisk procedure for at forhindre enhver eller yderligere skade på grund af overtrædelser.

(68) Bevismaterialet er afgørende for at fastslå, om et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om påbud eller genopretning er velbegrundet. Forholdet mellem erhvervsdrivende og forbrugere er imidlertid ofte karakteriseret ved informationsasymmetri, og en erhvervsdrivende kan være den eneste, der har det nødvendige bevismateriale, hvilket gør det utilgængeligt for det godkendte organ/den godkendte organisation. Godkendte organer/organisationer bør derfor have ret til at anmode retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden om at pålægge den erhvervsdrivende at videregive bevismateriale, der er relevant for deres

krav. Omvendt bør erhvervsdrivende under hensyntagen til princippet om processuel ligestilling have tilsvarende ret til at anmode om bevismateriale, som det godkendte organ/den godkendte organisation er i besiddelse af. Behovet for og omfanget og forholdsmæssigheden af pålæg om videregivelse af bevismateriale bør i overensstemmelse med national procesret omhyggeligt vurderes af den retsinstans eller forvaltningsmyndighed, der behandler gruppesøgsmålet, under hensyntagen til beskyttelse af tredjeparters legitime interesser og under overholdelse af gældende EU-regler og nationale regler om fortrolighed.

(69) For at sikre, at gruppesøgsmål er effektive, bør erhvervsdrivende, der overtræder lovgivningen, kunne pålægges sanktioner, som er effektive, afskrækkende og proportionale, for undladelse eller nægtelse af at efterkomme en foranstaltning om påbud. Medlemsstaterne bør sikre, at disse sanktioner kan have form af bødestraf, f.eks. betingede bøder, løbende betalinger eller tvangsbøder. Der bør også være sanktioner for undladelse eller nægtelse af at efterkomme et pålæg om at fremlægge oplysninger til berørte forbrugere om endelige afgørelser eller forlig eller om undladelse eller nægtelse af at fremlægge bevismateriale. Der bør også kunne anvendes andre typer af sanktioner, f. eks. processuelle foranstaltninger, ved nægtelse af at efterkomme et pålæg om at fremlægge bevismateriale.

(70) Da gruppesøgsmål fremmer den offentlige interesse ved at beskytte forbrugernes kollektive interesser, bør medlemsstaterne bevare eller træffe foranstaltninger for at sikre, at godkendte organer/organisationer ikke forhindres i at anlægge gruppesøgsmål i medfør af dette direktiv på grund af omkostningerne ved sagerne. Sådanne foranstaltninger kan omfatte begrænsning af de gældende retsafgifter eller administrative gebyrer, bevilling af adgang til retshjælp for godkendte organer/organisationer, hvor det er nødvendigt, eller tilrådighedsstillelse for godkendte organer/organisationer af offentlig finansiering til at anlægge gruppesøgsmål, herunder strukturel støtte eller andre former for støtte. Medlemsstaterne bør dog ikke være forpligtet til at finansiere gruppesøgsmål.

(71) Samarbejde og udvekslingen af oplysninger mellem godkendte organer/organisationer fra forskellige medlemsstater har vist sig at være nyttig, navnlig når der er tale om grænseoverskridende overtrædelser. Der er behov for at fortsætte kapacitetsopbygnings- og samarbejdsforanstaltninger og til at udvide dem til at omfatte et større antal godkendte organer/organisationer på tværs af Unionen for at øge brugen af gruppesøgsmål med grænseoverskridende virkninger.

(72) Med henblik på evalueringen af dette direktiv bør medlemsstaterne give Kommissionen oplysninger om gruppesøgsmål, der anlægges i medfør af dette direktiv. Medlemsstaterne bør give oplysninger om antallet og typen af gruppesøgsmål, som er afsluttet ved deres retsinstanser eller forvaltningsmyndigheder. Der bør ligeledes gives oplysninger om resultatet af sager til varetagelse af forbrugerinteresser, herunder om sagerne blev antaget, om der blev givet medhold i dem, eller om der blev indgået et godkendt forlig. For at lette medlemsstaternes administrative byrde i forbindelse med opfyldelsen af disse forpligtelser bør det være tilstrækkeligt at give Kommissionen generelle oplysninger om typen af overtrædelser og parterne, navnlig med hensyn til foranstaltninger om påbud. For så vidt angår parterne bør det f.eks. være tilstrækkeligt at underrette Kommissionen om, hvorvidt det godkendte organ/den godkendte organisation var en forbrugerorganisation eller et offentligt organ, og om den erhvervsdrivendes forretningsområde, f.eks. finansielle tjenesteydelser. Alternativt bør medlemsstaterne kunne forelægge Kommissionen kopier af relevante afgørelser eller forlig. Der bør ikke gives oplysninger om identiteten af de forbrugere, der er berørt af gruppesøgsmål.

(73) Kommissionen bør udarbejde en rapport, eventuelt ledsaget af et lovgivningsforslag, hvori det vurderes, om grænseoverskridende gruppesøgsmål bedst kan behandles på EU-plan ved at indføre en europæisk ombudsmand for gruppesøgsmål vedrørende foranstaltninger om påbud og foranstaltninger om genopretning.

(74) Dette direktiv overholder de grundlæggende rettigheder og de principper, som navnlig anerkendes i chartret. Dette direktiv bør derfor fortolkes og anvendes i overensstemmelse med disse rettigheder og principper, herunder dem, der vedrører retten til adgang til effektive retsmidler og til en upartisk domstol samt retten til et forsvar.

(75) Med hensyn til miljøet tages der i dette direktiv hensyn til De Forenede Nationers Økonomiske Kommission for Europas konvention af 25. juni 1998 om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet («Århuskonventionen»).

(76) Målene for dette direktiv, nemlig at sikre, at der i alle medlemsstater findes en ordning for gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser for derved at sikre et højt forbrugerbeskyttelsesniveau og bidrage til et velfungerende indre marked, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes ved hjælp af foranstaltninger, der udelukkende træffes af medlemsstaterne, men kan på grund af de grænseoverskridende virkninger af overtrædelser bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i traktaten om Den Europæiske Union. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går dette direktiv ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.

(77) I henhold til den fælles politiske erklæring af 28. september 2011 fra medlemsstaterne og Kommissionen om forklarende dokumenter⁹⁾ har medlemsstaterne forpligtet sig til i tilfælde, hvor det er berettiget, at lade meddelelsen af gennemførelsesforanstaltninger ledsage af et eller flere dokumenter, der forklarer forholdet mellem et direktivs bestanddele og de tilsvarende dele i de nationale gennemførelsesinstrumenter. I forbindelse med dette direktiv finder lovgiver, at fremsendelse af sådanne dokumenter er berettiget.

(78) Det er hensigtsmæssigt at fastsætte regler for den tidsmæssige anvendelse af dette direktiv.

(79) Direktiv 2009/22/EF bør derfor ophæves —

VEDTAGET DETTE DIREKTIV:

KAPITEL 1

GENSTAND, ANVENDELSESOMRÅDE OG DEFINITIONER

Artikel 1

Genstand og formål

1. I dette direktiv fastsættes regler, der sikrer, at der i alle medlemsstater findes en ordning for gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser, samtidig med at der fastsættes passende garantier for at undgå misbrug af adgangen til at indbringe sager. Formålet med dette direktiv er gennem opnåelse af et højt forbrugerbeskyttelsesniveau at bidrage til et velfungerende indre marked gennem indbyrdes tilnærmelse af visse aspekter af medlemsstaternes lovgivning og administrative bestemmelser om gruppesøgsmål. Med henblik herpå har direktivet også til formål at forbedre forbrugernes adgang til klage og domstolsprøvelse.

2. Dette direktiv er ikke til hinder for, at medlemsstaterne vedtager eller opretholder processuelle midler med henblik på at beskytte forbrugernes kollektive interesser på nationalt plan. Medlemsstaterne skal dog sikre, at mindst én processuel ordning for gruppesøgsmål, som gør det muligt for godkendte organer/organisationer at anlægge gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om både påbud og genopretning, overholder dette direktiv. Gennemførelsen af dette direktiv må ikke udgøre en grund til at forringe forbrugerbeskyttelsen på de områder, som er omfattet af anvendelsesområdet for de EU-retsakter, der er opført i bilag I.

3. Godkendte organer/organisationer kan frit vælge et hvilket som helst af de processuelle midler, som står til rådighed for dem i henhold til EU-retten eller national ret til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser.

Artikel 2

Anvendelsesområde

1. Dette direktiv finder anvendelse på gruppesøgsmål, som anlægges som følge af erhvervsdrivendes overtrædelser af de EU-retlige bestemmelser, der er omhandlet i bilag I, herunder sådanne bestemmelser som gennemført i national ret, og som skader eller ville kunne skade forbrugernes kollektive interesser. Dette direktiv berører ikke de EU-retlige bestemmelser, der er omhandlet i bilag I. Det finder anvendelse på nationale og grænseoverskridende overtrædelser, herunder overtrædelser, der ophørte, inden et gruppesøgsmål blev anlagt, eller overtrædelser, der ophørte, inden gruppesøgsmålet blev afsluttet.

2. Dette direktiv påvirker ikke reglerne i henhold til EU-retten eller national ret om kontraktlige retsmidler og restmidler uden for kontrakt, som er til rådighed for forbrugerne i forbindelse med de overtrædelser, der er omhandlet i stk. 1.

3. Dette direktiv berører ikke EU-reglerne om international privatret, navnlig reglerne om kompetence og anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område samt lovvalgsreglerne for kontraktlige forpligtelser og forpligtelser uden for kontrakt.

Artikel 3

Definitioner

I dette direktiv forstås ved:

- 1) »forbruger«: enhver fysisk person, der ikke handler som led i den pågældende persons erhverv, forretning, håndværk eller profession
- 2) »erhvervsdrivende«: enhver fysisk person eller enhver juridisk person, uanset om den er privat eller offentligt ejet, der handler, herunder via en anden person, der optræder i den pågældende persons navn eller på den pågældende persons vegne, som led i den pågældende persons erhverv, forretning, håndværk eller profession
- 3) »forbrugernes kollektive interesser«: forbrugerens generelle interesser og, navnlig med henblik på foranstaltninger om genopretning, en gruppe af forbrugerens interesser
- 4) »godkendt organ/godkendt organisation«: en organisation eller et offentligt organ, der repræsenterer forbrugernes interesser, og som en medlemsstat har udpeget som godkendt til anlæggelse af gruppesøgsmål i overensstemmelse med dette direktiv
- 5) »gruppesøgsmål«: sag med det formål at beskytte forbrugernes kollektive interesser, der anlægges af et godkendt organ/en godkendt organisation som skadelidt part på vegne af forbrugere med henblik på at opnå en foranstaltning om påbud, en foranstaltning om genopretning eller begge dele
- 6) »nationalt gruppesøgsmål«: gruppesøgsmål, som er anlagt af et godkendt organ/en godkendt organisation i den medlemsstat, hvor det godkendte organ/den godkendte organisation var udpeget
- 7) »grænseoverskridende gruppesøgsmål«: gruppesøgsmål, som er anlagt af et godkendt organ/en godkendt organisation i en anden medlemsstat end den, hvor det godkendte organ/den godkendte organisation var udpeget

- 8) »praksis«: en erhvervsdrivendes handlinger eller undladelser
- 9) »endelig afgørelse«: en afgørelse, der er truffet af en medlemsstats retsinstans eller administrative myndighed, og som ikke kan eller ikke længere kan efterprøves med almindelige retsmidler
- 10) »foranstaltning om genopretning«: en foranstaltning, der forpligter den erhvervsdrivende til at give berørte forbrugere adgang til retsmidler såsom erstatning, afhjælpning, ombytning, forholdsmæssigt afslag, ophævelse af kontrakt eller tilbagebetaling af den betalte pris alt efter omstændighederne og i henhold til EU-retten eller national ret.

KAPITEL 2

GRUPPESØGSMÅL

Artikel 4

Godkendte organer/organisationer

1. Medlemsstaterne sikrer, at gruppesøgsmål som omhandlet i dette direktiv kan anlægges af godkendte organer/ organisationer, som medlemsstaterne har udpeget til dette formål.
2. Medlemsstaterne sikrer, at organer/organisationer, navnlig forbrugerorganisationer, herunder forbrugerorganisationer, som repræsenterer medlemmer fra mere end én medlemsstat, kan komme i betragtning til at blive udpeget som godkendte organer/organisationer med henblik på anlæggelse af nationale gruppesøgsmål eller grænseoverskridende gruppesøgsmål eller begge dele.
3. Medlemsstaterne udpeger et organ/en organisation som omhandlet i stk. 2, der har anmodet om at blive udpeget som godkendt organ/organisation med henblik på anlæggelse af grænseoverskridende gruppesøgsmål, hvis nævnte organ/ organisation opfylder alle følgende kriterier:
 - a) Det/den er en juridisk person, der er forskriftsmæssigt oprettet i overensstemmelse med den udpegende medlemsstats ret, og som kan påvise 12 måneders faktisk offentlig aktivitet inden for beskyttelse af forbrugernes interesser forud for anmodningen om udpegelse.
 - b) Dets/dens vedtægtsbestemte formål viser, at det/den har en legitim interesse i at beskytte forbrugernes interesser som fastsat i de EU-retlige bestemmelser, der er omhandlet i bilag I.
 - c) Det/den arbejder ikke med fortjeneste for øje.
 - d) Det/den er ikke genstand for insolvensbehandling og er ikke erklæret konkurs.
 - e) Det/den er uafhængigt/uafhængig og påvirkes ikke af andre personer end forbrugere, navnlig ikke af erhvervsdrivende, som har økonomisk interesse i at anlægge et gruppesøgsmål, herunder i tilfælde af finansiering fra tredjeparter, og det/den har med henblik herpå indført procedurer, der forhindrer en sådan indflydelse samt forhindrer interessekonflikter mellem sig selv, dets/dens finansieringsydere og forbrugernes interesser.
 - f) Det/den offentliggør i et klart og forståeligt sprog ved hjælp af passende midler, navnlig på sit websted, oplysninger, der påviser, at organet/organisationen lever op til de i litra a)-e) omhandlede kriterier, og oplysninger om dets/dens finansieringskilder generelt set samt om dets/dens organisatoriske og ledelsesmæssige struktur og medlemsstruktur, dets/dens vedtægtsbestemte formål og dets/dens aktiviteter.

4. Medlemsstaterne sikrer, at de kriterier, som de anvender til at udpege et organ/en organisation som godkendt organ/ organisation med henblik på anlæggelse af nationale gruppesøgsmål, er i overensstemmelse med dette direktivs mål for at sikre, at sådanne gruppesøgsmål fungerer effektivt og virkningsfuldt.
5. Medlemsstaterne kan beslutte, at kriterierne i stk. 3 også anvendes til udpegelse af godkendte organer/organisationer med henblik på anlæggelse af nationale gruppesøgsmål.
6. Medlemsstaterne kan udpege et organ/en organisation som godkendt organ/organisation på ad hoc-basis på dettes/ dennes egen anmodning med henblik på anlæggelse af et bestemt nationalt gruppesøgsmål, hvis det/den opfylder kriterierne for udpegelse af et godkendt organ/en godkendt organisation i national ret.
7. Uanset stk. 3 og 4 kan medlemsstaterne udpege offentlige organer som godkendte organer/organisationer med henblik på anlæggelse af gruppesøgsmål. Medlemsstaterne kan fastsætte, at offentlige organer, der allerede er udpeget som godkendte organer/organisationer i henhold til artikel 3 i direktiv 2009/22/EF, skal forblive udpeget som godkendte organer/organisationer med henblik på nærværende direktiv.

Artikel 5

Oplysninger om og tilsyn med godkendte organer/organisationer

1. Hver medlemsstat meddeler Kommissionen en liste over godkendte organer/organisationer, som den på forhånd har udpeget til at kunne anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål, herunder disse godkendte organer/organisationers navn og vedtægtsbestemte formål, senest den 26. december 2023. Hver medlemsstat orienterer Kommissionen, når der er ændringer til denne liste. Medlemsstaterne gør listen offentligt tilgængelig. Kommissionen udarbejder en samlet liste over disse godkendte organer/organisationer og gør den offentligt tilgængelig. Kommissionen ajourfører denne liste, når ændringer til medlemsstaternes lister over godkendte organer/organisationer meddeles Kommissionen.
2. Medlemsstaterne sikrer, at oplysninger om godkendte organer/organisationer, der er udpeget på forhånd med henblik på at kunne anlægge nationale gruppesøgsmål, gøres tilgængelige for offentligheden.
3. Medlemsstaterne vurderer mindst hvert femte år, om de godkendte organer/organisationer fortsat opfylder kriterierne i artikel 4, stk. 3. Medlemsstaterne sikrer, at et godkendt organ/en godkendt organisation mister sin status, hvis det/den ikke længere opfylder et eller flere af kriterierne.
4. Hvis en medlemsstat eller Kommissionen rejser tvivl om, hvorvidt et godkendt organ/en godkendt organisation opfylder de kriterier, der er fastsat i artikel 4, stk. 3, undersøger den medlemsstat, som udpegede det/den pågældende organ/organisation, sagen. Om nødvendigt tilbagekalder medlemsstaten udpegelsen af det godkendte organ/den godkendte organisation, hvis det/den ikke længere opfylder et eller flere kriterierne. Modparten i form af den erhvervsdrivende i et gruppesøgsmål skal have mulighed for at rejse begrundet tvivl over for retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden om, hvorvidt et godkendt organ/en godkendt organisation opfylder kriterierne i artikel 4, stk. 3.
5. Medlemsstaterne udpeger nationale kontaktpunkter med henblik på stk. 4 og meddeler Kommissionen navn på og kontaktoplysninger for disse kontaktpunkter. Kommissionen udarbejder en liste over disse kontaktpunkter og gør listen tilgængelig for medlemsstaterne.

Artikel 6

Anlæggelse af grænseoverskridende gruppesøgsmål

1. Medlemsstaterne sikrer, at godkendte organer/organisationer, der på forhånd er udpeget i en anden medlemsstat med henblik på at kunne anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål, kan anlægge sådanne gruppesøgsmål ved deres retsinstanser eller forvaltningsmyndigheder.
2. Medlemsstaterne sikrer, at hvis en påstået overtrædelse af EU-ret som omhandlet i artikel 2, stk. 1, berører eller sandsynligvis vil berøre forbrugere i forskellige medlemsstater, kan gruppesøgsmålet anlægges for en medlemsstats retsinstans eller forvaltningsmyndighed af flere godkendte organer/organisationer fra forskellige medlemsstater med henblik på beskyttelse af de kollektive interesser for forbrugere i forskellige medlemsstater.
3. Retsinstanserne og forvaltningsmyndighederne skal acceptere den liste, der er omhandlet i artikel 5, stk. 1, som bevis for det godkendte organs/den godkendte organisations kompetence til at anlægge et grænseoverskridende gruppesøgsmål, uden at dette berører retten for den retsinstans eller forvaltningsmyndighed, som sagen er indbragt for, til at undersøge, om det ud fra det godkendte organs/den godkendte organisations vedtægtsbestemte formål er berettiget, at det/den indbringer en sag i et konkret tilfælde.

Artikel 7

Gruppesøgsmål

1. Medlemsstaterne sikrer, at godkendte organer/organisationer, der er udpeget i overensstemmelse med artikel 4, kan anlægge gruppesøgsmål som omhandlet i dette direktiv ved nationale retsinstanser eller forvaltningsmyndigheder.
2. Ved anlæggelse af et gruppesøgsmål fremlægger det godkendte organ/den godkendte organisation tilstrækkelige oplysninger om de forbrugere, der er berørt af gruppesøgsmålet, for retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden.
3. Retsinstanserne eller forvaltningsmyndighederne vurderer antageligheden af et konkret gruppesøgsmål i overensstemmelse med dette direktiv og national ret.
4. Medlemsstaterne sikrer, at godkendte organer/organisationer er berettigede til at søge at opnå mindst følgende foranstaltninger:
 - a) foranstaltninger om påbud
 - b) foranstaltninger om genopretning.
5. Medlemsstaterne kan give godkendte organer/organisationer mulighed for efter omstændighederne at søge at opnå de i stk. 4 omhandlede foranstaltninger inden for rammerne af et enkelt gruppesøgsmål. Medlemsstaterne kan fastsætte, at disse foranstaltninger skal omfattes af én enkelt afgørelse.
6. Medlemsstaterne sikrer, at forbrugernes interesser i gruppesøgsmål repræsenteres af godkendte organer/organisationer, og at disse godkendte organer/organisationer har rettigheder og pligter som en skadelidt part i sagerne. De forbrugere, der er berørt af et gruppesøgsmål, har ret til at drage fordel af de i stk. 4 omhandlede foranstaltninger.
7. Medlemsstaterne sikrer, at retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden kan træffe afgørelse om at afvise åbenlyst ubegrundede sager tidligst muligt i sagen i overensstemmelse med national ret.

Artikel 8

Foranstaltninger om påbud

1. Medlemsstaterne sikrer, at de i artikel 7, stk. 4, litra a), omhandlede tilgængelige foranstaltninger om påbud er:

a) en foreløbig foranstaltning, der skal bringe en praksis til ophør eller om nødvendigt forbyde en praksis, hvor det er konstateret, at denne praksis udgør en overtrædelse som omhandlet artikel 2, stk. 1

b) en endelig foranstaltning, der skal bringe en praksis til ophør eller om nødvendigt forbyde en praksis, hvor det er konstateret, at denne praksis udgør en overtrædelse som omhandlet i artikel 2, stk. 1.

2. En foranstaltning som omhandlet i stk. 1, litra b), kan, hvis dette er fastsat national ret, omfatte:

a) en foranstaltning, der fastslår, at praksissen udgør en overtrædelse som omhandlet i artikel 2, stk. 1, og

b) en forpligtelse til at offentliggøre afgørelsen om foranstaltningen helt eller delvist i en form, som retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden finder hensigtsmæssig, eller en forpligtelse til at offentliggøre en berigtigelse.

3. For at et godkendt organ/en godkendt organisation kan søge at opnå en foranstaltning om påbud, er berørte individuelle forbrugere ikke forpligtede til at tilkendegive deres ønske om at lade sig repræsentere af det godkendte organ/den godkendte organisation. Det godkendte organ/den godkendte organisation skal ikke bevise: a) faktisk tab eller skade for de individuelle forbrugere, der er berørt af overtrædelsen som omhandlet i artikel 2, stk. 1, eller b) den erhvervsdrivendes hensigt eller forsømmelse.

4. Medlemsstaterne kan indføre bestemmelser i deres nationale ret eller opretholde bestemmelser i national ret, hvorefter et godkendt organ/en godkendt organisation kun må søge at opnå de i stk. 1, litra b), omhandlede foranstaltninger om påbud, efter at det/den har indledt konsultationer med den berørte erhvervsdrivende med henblik på at få den erhvervsdrivende til at ophøre med overtrædelsen, jf. artikel 2, stk. 1. Hvis den erhvervsdrivende ikke bringer overtrædelsen til ophør inden for to uger efter modtagelse af en anmodning om konsultation, kan det godkendte organ/den godkendte organisation straks anlægge et gruppesøgsmål med henblik på en foranstaltning om påbud. Medlemsstaterne giver Kommissionen meddelelse om sådanne bestemmelser i national ret. Kommissionen sikrer, at disse oplysninger er offentligt tilgængelige.

Artikel 9

Foranstaltninger om genopretning

1. En foranstaltning om genopretning kræver, at den erhvervsdrivende giver berørte forbrugere adgang til retsmidler såsom erstatning, afhjælpning, ombytning, forholdsmæssigt afslag, ophævelse af kontrakten eller tilbagebetaling af den betalte pris alt efter omstændighederne og i henhold til EU-retten eller national ret.

2. Medlemsstaterne fastsætter regler for, hvordan og i hvilken fase af et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning de individuelle forbrugere, der er berørt af gruppesøgsmålet, udtrykkeligt eller stiltiende tilkendegiver deres ønske, inden for en relevant tidsfrist, efter at gruppesøgsmålet er blevet anlagt, om at lade sig repræsentere eller ej af det godkendte organ/den godkendte organisation i det pågældende gruppesøgsmål og til at blive bundet af resultatet af gruppesøgsmålet eller ej.

3. Uanset stk. 2 sikrer medlemsstaterne, at individuelle forbrugere, som ikke har deres sædvanlige opholdssted i den medlemsstat, hvor den retsinstans eller forvaltningsmyndighed, som et gruppesøgsmål er anlagt ved, er beliggende, udtrykkeligt skal tilkendegive deres ønske om at lade sig repræsentere i det pågældende gruppesøgsmål for, at disse forbrugere bliver bundet af resultatet af det pågældende gruppesøgsmål.

4. Medlemsstaterne fastsætter bestemmelser, der sikrer, at forbrugere, der udtrykkeligt eller stiltiende har tilkendegivet deres ønske om at lade sig repræsentere i et gruppesøgsmål, hverken kan være repræsenteret i andre gruppesøgsmål vedrørende det samme spørgsmål og mod den samme erhvervsdrivende eller have mulighed for at indbringe en sag individuelt vedrørende det samme spørgsmål og mod den samme erhvervsdrivende. Medlemsstaterne fastsætter også regler for at sikre, at forbrugere ikke modtager erstatning mere end én gang vedrørende det samme spørgsmål mod den samme erhvervsdrivende.

5. Hvor foranstaltningen om genopretning ikke angiver de individuelle forbrugere, der er berettiget til at drage fordel af de retsmidler, som foranstaltningen om genopretning stiller til rådighed, skal den i det mindste beskrive den gruppe af forbrugere, der er berettiget til at drage fordel af de pågældende retsmidler.

6. Medlemsstaterne sikrer, at en foranstaltning om genopretning giver forbrugere ret til at drage fordel af de retsmidler, som den pågældende foranstaltning om genopretning giver adgang til, uden at være nødt til at anlægge en særskilt sag.

7. Medlemsstaterne fastlægger eller opretholder regler om tidsfrister, så individuelle forbrugere kan drage fordel af foranstaltninger om genopretning. Medlemsstaterne kan fastlægge regler om bestemmelsesstedet for eventuelle udestående genopretningsmidler, som ikke er inddrevet inden for de fastsatte tidsfrister.

8. Medlemsstaterne sikrer, at godkendte organer/organisationer kan anlægge gruppesøgsmål med henblik på en foranstaltning om genopretning, uden at det er nødvendigt, at en retsinstans eller forvaltningsmyndighed forinden i en særskilt sag har fastslået, at der foreligger en overtrædelse som omhandlet i artikel 2, stk. 1.

9. De retsmidler, som foranstaltninger om genopretning stiller til rådighed i forbindelse med et gruppesøgsmål, berører ikke eventuelle yderligere retsmidler, som forbrugerne har adgang til i henhold til EU-retten eller national ret, og som ikke var genstanden for det pågældende gruppesøgsmål.

Artikel 10

Finansiering af gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning

1. Medlemsstaterne sikrer, at interessekonflikter forhindres, hvis et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning finansieres af en tredjepart, for så vidt som det er tilladt i henhold til national ret, og at finansiering fra tredjeparter, der har økonomisk interesse i at anlægge gruppesøgsmålet med henblik på foranstaltninger om genopretning eller resultatet heraf, ikke fører gruppesøgsmålet væk fra beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser.

2. Med henblik på stk. 1 sikrer medlemsstaterne navnlig, at:

a) afgørelser truffet af godkendte organer/organisationer i forbindelse med et gruppesøgsmål, herunder afgørelser om forlig, ikke påvirkes uretmæssigt af en tredjepart på en måde, der ville være til skade for de kollektive interesser for de forbrugere, der er berørt af gruppesøgsmålet

b) et gruppesøgsmål ikke anlægges mod en modpart, som er en konkurrent til den, der finansierer sagen, eller mod en modpart, som den, der finansierer sagen, er afhængig af.

3. Medlemsstaterne sikrer, at retsinstanser eller forvaltningsmyndigheder i gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning har beføjelse til at vurdere overholdelse af stk. 1 og 2, hvis der opstår begrundet tvivl med hensyn til overholdelsen heraf. Med henblik herpå videregiver godkendte organer/organisationer en finansiel oversigt over finansieringskilder, der anvendes til at støtte gruppesøgsmålet, til retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden. 4. Medlemsstaterne sikrer med henblik på stk. 1 og 2, at

retsinstanser eller forvaltningsmyndigheder har beføjelse til at træffe passende foranstaltninger såsom at kræve, at godkendte organer/organisationer afslår eller foretager ændringer med hensyn til den relevante finansiering, og om nødvendigt at afvise et godkendt organs/en godkendt organisations kompetence til at anlægge et specifikt gruppesøgsmål. Hvis det godkendte organs/den godkendte organisations kompetence til at anlægge et specifikt gruppesøgsmål afvises, påvirker en sådan afvisning ikke rettighederne for de forbrugere, der er berørt af det pågældende gruppesøgsmål.

Artikel 11

Forlig om genopretning

1. Med henblik på godkendelse af forlig sikrer medlemsstaterne i et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning, at:

a) det godkendte organ/den godkendte organisation og den erhvervsdrivende i fællesskab kan foreslå et forlig til retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden vedrørende genopretning til fordel for de berørte forbrugere, eller

b) retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden efter at have hørt det godkendte organ/den godkendte organisation og den erhvervsdrivende kan opfordre det godkendte organ/den godkendte organisation og den erhvervsdrivende til at indgå forlig om genopretning inden for en rimelig tidsfrist.

2. De i stk. 1 omhandlede forlig efterprøves af retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden. Retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden vurderer, om den skal afvise at godkende et forlig, der strider mod præceptive bestemmelser i national ret eller indeholder betingelser, som ikke kan håndhæves, idet der tages hensyn til alle parter rettigheder og interesser, navnlig de berørte forbrugeres rettigheder og interesser. Medlemsstaterne kan fastlægge regler, der giver retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden mulighed for at afvise at godkende et forlig, hvis forliget er urimeligt.

3. Hvis retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden ikke godkender forliget, fortsætter behandlingen af det pågældende gruppesøgsmål.

4. Godkendte forlig er bindende for det godkendte organ/den godkendte organisation, den erhvervsdrivende og de berørte individuelle forbrugere. Medlemsstaterne kan fastlægge regler, der giver individuelle forbrugere, der er berørt af et gruppesøgsmål eller af det efterfølgende forlig, mulighed for at acceptere eller afvise at være bundet af de i stk. 1 omhandlede forlig.

5. Foranstaltninger om genopretning, der opnås i kraft af et godkendt forlig, jf. stk. 2, berører ikke eventuelle yderligere retsmidler, som forbrugerne har adgang til i henhold til EU-retten eller national ret, og som ikke er genstand for det pågældende forlig.

Artikel 12

Fordeling af omkostninger i forbindelse med et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning

1. Medlemsstaterne sikrer, at den tabende part i et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning forpligtes til at betale sagsomkostningerne for den vindende part i overensstemmelse med de betingelser og undtagelser, der er fastsat i de nationale bestemmelser, der gælder for retssager i almindelighed.

2. Individuelle forbrugere, der er berørt af et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning, betaler ikke sagsomkostningerne.

3. Som undtagelse fra stk. 2 kan en individuel forbruger, der er berørt af et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning, under ekstraordinære omstændigheder pålægges at betale sagsomkostninger, der er påløbet som følge af den pågældende individuelle forbrugers forsætlige eller uagtsomme adfærd.

Artikel 13

Oplysninger om gruppesøgsmål

1. Medlemsstaterne fastlægger regler, der sikrer, at godkendte organer/organisationer navnlig på deres websted giver oplysninger om:

- a) de gruppesøgsmål, som de har besluttet at anlægge ved en retsinstans eller forvaltningsmyndighed
- b) status for gruppesøgsmål, som de har anlagt for en retsinstans eller forvaltningsmyndighed, og
- c) resultatet af de gruppesøgsmål, der er omhandlet i litra a) og b).

2. Medlemsstaterne fastlægger regler, der sikrer, at de forbrugere, der er berørt af et igangværende gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning, gives oplysninger om gruppesøgsmålet i tide og på passende måde, således at disse forbrugere udtrykkeligt eller stiltiende kan tilkendegive deres ønske om at lade sig repræsentere i det pågældende gruppesøgsmål, jf. artikel 9, stk. 2.

3. Uden at det berører de oplysninger, der er omhandlet i denne artikels stk. 1 og 2, stiller retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden krav om, at den erhvervsdrivende for den erhvervsdrivendes regning underretter de forbrugere, der er berørt af gruppesøgsmålet, om de endelige afgørelser med fastsættelse af i de i artikel 7 omhandlede foranstaltninger og de i artikel 11 omhandlede godkendte forlig ved hjælp af midler, der står i et rimeligt forhold til sagens omstændigheder, og inden for en specifik tidsfrist, herunder, hvis det er relevant, underrette alle berørte forbrugere individuelt. Denne forpligtelse finder ikke anvendelse, hvis de berørte forbrugere underrettes om den endelige afgørelse eller det godkendte forlig på anden vis. Medlemsstaterne kan fastlægge regler om, at den erhvervsdrivende kun er forpligtet til at give sådanne oplysninger til forbrugere, hvis den anmodes herom af det godkendte organ/den godkendte organisation.

4. De oplysningskrav, der er omhandlet i stk. 3, finder tilsvarende anvendelse på de godkendte organer/organisationer i forbindelse med endelige afgørelser om afvisning af gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning.

5. Medlemsstaterne sikrer, at den vindende part kan inddrive de omkostninger, der er forbundet med at give forbrugerne oplysninger i forbindelse med et gruppesøgsmål, i overensstemmelse med artikel 12, stk. 1.

Artikel 14

Elektroniske databaser

1. Medlemsstaterne kan oprette nationale elektroniske databaser, der er offentligt tilgængelige via websteder, der giver oplysninger om de godkendte organer/organisationer, som på forhånd er udpeget til at kunne anlægge nationale og grænseoverskridende gruppesøgsmål, og generelle oplysninger om igangværende og afsluttede gruppesøgsmål.

2. Hvis en medlemsstat opretter en elektronisk database som omhandlet i stk. 1, giver den Kommissionen meddelelse om den internetadresse, der giver adgang til databasen.

3. Kommissionen opretter og vedligeholder en elektronisk database med henblik på: a) al kommunikation mellem medlemsstaterne og Kommissionen, jf. artikel 5, stk. 1, 4 og 5, og artikel 23, stk. 2, og b) samarbejde mellem de godkendte organer/organisationer, jf. artikel 20, stk. 4.

4. Den elektroniske database, der er omhandlet i denne artikels stk. 3, skal i relevant omfang være direkte tilgængelig for henholdsvis:

a) de nationale kontaktpunkter, jf. artikel 5, stk. 5

b) retsinstanser og forvaltningsmyndigheder, hvis det er nødvendigt i henhold til national ret,

c) de godkendte organer/organisationer, som medlemsstaterne har udpeget med henblik på at anlægge nationale gruppesøgsmål og grænseoverskridende gruppesøgsmål, og

d) Kommissionen.

Oplysninger, som medlemsstaterne deler i den elektroniske database, der er omhandlet i denne artikels stk. 3, vedrørende godkendte organer/organisationer, som er udpeget med henblik på at anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål, jf. artikel 5, stk. 1, skal være offentligt tilgængelige.

Artikel 15

Virkninger af endelige afgørelser

Medlemsstaterne sikrer, at den endelige afgørelse fra en retsinstans eller forvaltningsmyndighed i en medlemsstat, der fastslår, at der foreligger en overtrædelse, som skader forbrugernes kollektive interesser, kan anvendes af alle parter som bevismateriale i forbindelse med enhver anden sag ved medlemsstatens nationale domstole eller forvaltningsmyndigheder, hvor der søges opnået foranstaltninger om genopretning mod den samme erhvervsdrivende og for den samme praksis, i overensstemmelse med national bevisvurderingsret.

Artikel 16

Forældelsesfrister

1. Medlemsstaterne sikrer i overensstemmelse med national ret, at et verserende gruppesøgsmål med henblik på en foranstaltning om påbud som omhandlet i artikel 8 bevirker, at de gældende forældelsesfrister suspenderes eller afbrydes for de forbrugere, der er berørt af gruppesøgsmålet, således at disse forbrugere ikke forhindres i efterfølgende at indbringe en sag med henblik på foranstaltninger om genopretning vedrørende den påståede overtrædelse, jf. artikel 2, stk. 1, fordi de gældende forældelsesfrister udløb under gruppesøgsmålet med henblik på nævnte foranstaltninger om påbud.

2. Medlemsstaterne sikrer også, at et verserende gruppesøgsmål med henblik på en foranstaltning om genopretning som omhandlet i artikel 9, stk. 1, bevirker, at de gældende forældelsesfrister suspenderes eller afbrydes for de forbrugere, der er berørt af det pågældende gruppesøgsmål.

Artikel 17

Fremme af sagsbehandlingen

1. Medlemsstaterne sikrer, at de gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om påbud, som er omhandlet i artikel 8, behandles hurtigst muligt.

2. Gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om påbud som omhandlet i artikel 8, stk. 1, litra a), skal, hvis det er relevant, behandles inden for rammerne af en summarisk procedure.

Artikel 18

Videregivelse af bevismateriale

Medlemsstaterne sikrer, at retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden på anmodning af et godkendt organ/en godkendt organisation, i tilfælde hvor det godkendte organ/den godkendte organisation har fremlagt rimeligt tilgængeligt bevismateriale, som er tilstrækkelig til at anlægge et gruppesøgsmål, og har henvist til, at yderligere bevismateriale er under modpartens eller en tredjeparts kontrol, kan pålægge modparten eller tredjeparten at videregive sådant bevismateriale i overensstemmelse med national procesret, med forbehold af gældende EU-regler og nationale regler om fortrolighed og proportionalitet. Medlemsstaterne sikrer, at retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden, hvis modparten anmoder herom, på samme måde kan pålægge det godkendte organ/den godkendte organisation eller en tredjepart at videregive relevant bevismateriale i overensstemmelse med national procesret.

Artikel 19

Sanktioner

1. Medlemsstaterne fastsætter bestemmelserne om sanktioner, der kan pålægges ved undladelse eller nægtelse af at overholde;

a) en foranstaltning om påbud, jf. artikel 8, stk. 1 eller artikel 8, stk. 2, litra b), eller

b) forpligtelserne omhandlet i artikel 13, stk. 3, eller artikel 18.

Medlemsstaterne træffer alle nødvendige foranstaltninger for at sikre, at disse bestemmelser gennemføres. Sanktionerne skal være effektive, proportionale og have afskrækkende virkning.

2. Medlemsstaterne sikrer, at sanktionerne bl.a. kan have form af bødestraf.

Artikel 20

Bistand til godkendte organer/organisationer

1. Medlemsstaterne træffer foranstaltninger, der har som mål at sikre, at omkostningerne i forbindelse med gruppesøgsmål ikke forhindrer godkendte organer/organisationer i effektivt at udøve deres ret til at søge at opnå de i artikel 7 omhandlede foranstaltninger.

2. De foranstaltninger, der er omhandlet i stk. 1, kan for eksempel have form af offentlig finansiering, herunder strukturel støtte til godkendte organer/organisationer, begrænsning af gældende retsafgifter eller administrative gebyrer, eller adgang til retshjælp.

3. Medlemsstaterne kan fastsætte regler, der gør det muligt for godkendte organer/organisationer at kræve, at de forbrugere, der har tilkendegivet et ønske om at lade sig repræsentere af et godkendt organ/en godkendt organisation i et bestemt gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning, betaler et beskedent beløb eller lignende gebyr for at kunne deltage i det pågældende gruppesøgsmål.

4. Medlemsstaterne og Kommissionen støtter og letter samarbejdet mellem godkendte organer/organisationer og udvekslingen og formidlingen af deres bedste praksis og erfaringer, hvad angår håndteringen af nationale overtrædelser og grænseoverskridende overtrædelser, jf. artikel 2, stk. 1.

KAPITEL 3

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 21

Ophævelse

Direktiv 2009/22/EF ophæves med virkning fra den 25. juni 2023, uden at dette berører nærværende direktivs artikel 22, stk. 2.

Henvisninger til det ophævede direktiv gælder som henvisninger til nærværende direktiv og læses efter sammenligningstabellen i bilag II.

Artikel 22

Overgangsbestemmelser

1. Medlemsstaterne anvender de love og administrative bestemmelser, der gennemfører dette direktiv på gruppesøgsmål, som anlægges på eller efter den 25. juni 2023.
2. Medlemsstaterne anvender de love og administrative bestemmelser, der gennemfører direktiv 2009/22/EF på gruppesøgsmål, som anlægges før den 25. juni 2023.
3. Medlemsstaterne sikrer, at love og administrative bestemmelser om suspension eller afbrydelse af forældelsesfrister med henblik på gennemførelse af artikel 16 kun finder anvendelse på krav om genopretning, der er baseret på overtrædelser som omhandlet i artikel 2, stk. 1, der fandt sted på eller efter den 25. juni 2023. Dette er ikke til hinder for anvendelse af nationale bestemmelser om suspension eller afbrydelse af forældelsesfrister, der var gældende før den 25. juni 2023, på krav om genopretning, der er baseret på overtrædelser som omhandlet i artikel 2, stk. 1, som fandt sted før denne dato.

Artikel 23

Kontrol og evaluering

1. Senest den 26. juni 2028 foretager Kommissionen en evaluering af dette direktiv og forelægge en rapport med de vigtigste resultater for Europa-Parlamentet, Rådet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg. Evalueringen foretages i overensstemmelse med Kommissionens retningslinjer for bedre regulering. I rapporten vurderer Kommissionen navnlig direktivets anvendelsesområde, jf. artikel 2 og bilag I, og direktivets funktion og effektivitet i grænseoverskridende situationer, herunder med hensyn til retssikkerhed.
2. Medlemsstaterne forelægger Kommissionen første gang senest den 26. juni 2027 og efterfølgende hvert år følgende oplysninger, som er nødvendige for udarbejdelsen af den i stk. 1 omhandlede rapport:
 - a) antallet og typen af gruppesøgsmål, der er afsluttet ved deres retsinstanser eller forvaltningsmyndigheder
 - b) typen af overtrædelser, jf. artikel 2, stk. 1, og parter i gruppesøgsmålene
 - c) resultatet af disse gruppesøgsmål.
3. Senest den 26. juni 2028 foretager Kommissionen en evaluering af, om grænseoverskridende gruppesøgsmål bedst kan behandles på EU-plan ved at oprette en europæisk ombudsmand for gruppesøgsmål vedrørende foranstaltninger om påbud og foranstaltninger om genopretning, og forelægger en rapport

med de vigtigste resultater for Europa-Parlamentet, Rådet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg, eventuelt ledsaget af et lovgivningsforslag.

Artikel 24

Gennemførelse

1. Medlemsstaterne vedtager og offentliggør senest den 25. december 2022 de love og administrative bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme dette direktiv. De underretter straks Kommissionen herom.

De anvender disse foranstaltninger fra den 25. juni 2023.

Når medlemsstaterne vedtager disse foranstaltninger skal de indeholde en henvisning til dette direktiv eller ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de foranstaltninger i nationale love, som de vedtager på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 25

Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i Den Europæiske Unions Tidende.

Artikel 26

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 25. november 2020.

På Europa-Parlamentets vegne	På Rådets vegne
Formand	Formand
D. M. SASSOLI	M. ROTH

¹⁾ EUT C 440 af 6.12.2018, s. 66.

²⁾ EUT C 461 af 21.12.2018, s. 232.

³⁾ Europa-Parlamentets holdning af 26.3.2019 (endnu ikke offentliggjort i EUT) og Rådets førstebehandlingsholdning af 4.11.2020 (endnu ikke offentliggjort i EUT). Europa-Parlamentets holdning af 24.11.2020 (endnu ikke offentliggjort i EUT).

⁴⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/22/EF af 23. april 2009 om søgsmål med påstand om forbud på området beskyttelse af forbrugernes interesser (EUT L 110 af 1.5.2009, s. 30).

- ⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse) (EUT L 119 af 4.5.2016, s. 1).
- ⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 864/2007 af 11. juli 2007 om lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontrakt (Rom II-forordningen) (EUT L 199 af 31.7.2007, s. 40).
- ⁷⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 593/2008 af 17. juni 2008 om lovvalgsregler for kontraktlige forpligtelser (Rom I) (EUT L 177 af 4.7.2008, s. 6).
- ⁸⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1215/2012 af 12. december 2012 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (EUT L 351 af 20.12.2012, s. 1).
- ⁹⁾ EUT C 369 af 17.12.2011, s. 14.

DIREKTIVETS BILAG I

LISTE OVER DE I ARTIKEL 2, STK. 1, OMHANDLEDE EU-RETLIGE BESTEMMELSER

- 1) Rådets direktiv 85/374/EØF af 25. juli 1985 om tilnærmelse af medlemsstaternes administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser om produktansvar (EFT L 210 af 7.8.1985, s. 29).
- 2) Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler (EFT L 95 af 21.4.1993, s. 29).
- 3) Rådets forordning (EF) nr. 2027/97 af 9. oktober 1997 om luftfartsselskabers erstatningsansvar for så vidt angår lufttransport af passagerer og deres bagage (EFT L 285 af 17.10.1997, s. 1).
- 4) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/6/EF af 16. februar 1998 om forbrugerbeskyttelse i forbindelse med angivelse af priser på forbrugsvarer (EFT L 80 af 18.3.1998, s. 27).
- 5) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/44/EF af 25. maj 1999 om visse aspekter af forbruger-køb og garantier i forbindelse hermed (EFT L 171 af 7.7.1999, s. 12).

- 6) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/31/EF af 8. juni 2000 om visse retlige aspekter af informationssamfundstjenester, navnlig elektronisk handel, i det indre marked («Direktivet om elektronisk handel») (EFT L 178 af 17.7.2000, s. 1): artikel 5-7, 10 og 11.
- 7) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/83/EF af 6. november 2001 om oprettelse af en fællesskabskodeks for humanmedicinske lægemidler (EFT L 311 af 28.11.2001, s. 67): artikel 86-90, 98 og 100.
- 8) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/95/EF af 3. december 2001 om produktsikkerhed i almindelighed (EFT L 11 af 15.1.2002, s. 4): artikel 3 og 5.
- 9) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/22/EF af 7. marts 2002 om forsyningspligt og brugerrettigheder i forbindelse med elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (forsyningspligtdirektivet) (EFT L 108 af 24.4.2002, s. 51): artikel 10 og kapitel IV.
- 10) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/58/EF af 12. juli 2002 om behandling af personoplysninger og beskyttelse af privatlivets fred i den elektroniske kommunikationssektor (Direktiv om databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation) (EFT L 201 af 31.7.2002, s. 37): artikel 4-8 og 13.
- 11) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/65/EF af 23. september 2002 om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser til forbrugerne og om ændring af Rådets direktiv 90/619/EØF samt direktiv 97/7/EF og 98/27/EF (EFT L 271 af 9.10.2002, s. 16).
- 12) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 178/2002 af 28. januar 2002 om generelle principper og krav i fødevarerlovgivningen, om oprettelse af Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet og om procedurer vedrørende fødevarsikkerhed (EFT L 31 af 1.2.2002, s. 1).
- 13) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 261/2004 af 11. februar 2004 om fælles bestemmelser om kompensation og bistand til luftfartspassagerer ved boardingafvisning og ved aflysning eller lange forsinkelser og om ophævelse af forordning (EØF) nr. 295/91 (EUT L 46 af 17.2.2004, s. 1).
- 14) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/29/EF af 11. maj 2005 om virksomheders urimelige handelspraksis over for forbrugerne på det indre marked og om ændring af Rådets direktiv 84/450/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF, 98/27/EF og 2002/65/EF og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2006/2004 (direktivet om urimelig handelspraksis) (EUT L 149 af 11.6.2005, s. 22).
- 15) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/114/EF af 12. december 2006 om vildledende og sammenlignende reklame (EUT L 376 af 27.12.2006, s. 21).
- 16) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/123/EF af 12. december 2006 om tjenesteydelser i det indre marked (EUT L 376 af 27.12.2006, s. 36): artikel 20 og 22.
- 17) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2006 af 5. juli 2006 om handicappede og bevægelseshæmmede personers rettigheder, når de rejser med fly (EUT L 204 af 26.7.2006, s. 1).
- 18) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1371/2007 af 23. oktober 2007 om jernbanepassagerers rettigheder og forpligtelser (EUT L 315 af 3.12.2007, s. 14).
- 19) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/48/EF af 23. april 2008 om forbrugerkreditaftaler og om ophævelse af Rådets direktiv 87/102/EØF (EUT L 133 af 22.5.2008, s. 66).
- 20) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/122/EF af 14. januar 2009 om beskyttelse af forbrugerne i forbindelse med visse aspekter ved timeshareaftaler, aftaler om længerevarende ferieprodukter, videresalgs- og bytteaftaler (EUT L 33 af 3.2.2009, s. 10).
- 21) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1008/2008 af 24. september 2008 om fælles regler for driften af lufttrafiktjenester i Fællesskabet (EUT L 293 af 31.10.2008, s. 3): artikel 23.
- 22) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 af 16. december 2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger og om ændring og ophævelse af direktiv

- 67/548/EØF og 1999/45/EF og om ændring af forordning (EF) nr. 1907/2006 (EUT L 353 af 31.12.2008, s. 1): artikel 1-35.
- 23) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/65/EF af 13. juli 2009 om samordning af love og administrative bestemmelser om visse institutter for kollektiv investering i værdipapirer (investeringsinstitutter) (EUT L 302 af 17.11.2009, s. 32).
 - 24) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/72/EF af 13. juli 2009 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ophævelse af direktiv 2003/54/EF (EUT L 211 af 14.8.2009, s. 55): artikel 3 og bilag I.
 - 25) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/73/EF af 13. juli 2009 om fælles regler for det indre marked for naturgas og om ophævelse af direktiv 2003/55/EF (EUT L 211 af 14.8.2009, s. 94): artikel 3 og bilag I.
 - 26) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/110/EF af 16. september 2009 om adgang til at optage og udøve virksomhed som udsteder af elektroniske penge og tilsyn med en sådan virksomhed, ændring af direktiv 2005/60/EF og 2006/48/EF og ophævelse af direktiv 2000/46/EF (EUT L 267 af 10.10.2009, s. 7).
 - 27) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/125/EF af 21. oktober 2009 om rammerne for fastlæggelse af krav til miljøvenligt design af energirelaterede produkter (EUT L 285 af 31.10.2009, s. 10): artikel 14 og bilag I.
 - 28) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/138/EF af 25. november 2009 om adgang til og udøvelse af forsikrings- og genforsikringsvirksomhed (Solvens II) (EUT L 335 af 17.12.2009, s. 1): artikel 183-186.
 - 29) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 392/2009 af 23. april 2009 om transportørers erstatningsansvar ved ulykker under søtransport af passagerer (EUT L 131 af 28.5.2009, s. 24).
 - 30) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 924/2009 af 16. september 2009 om grænseoverskridende betalinger i Fællesskabet og om ophævelse af forordning (EF) nr. 2560/2001 (EUT L 266 af 9.10.2009, s. 11).
 - 31) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1222/2009 af 25. november 2009 om mærkning af dæk for så vidt angår brændstofeffektivitet og andre vigtige parametre (EUT L 342 af 22.12.2009, s. 46): artikel 4-6.
 - 32) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1223/2009 af 30. november 2009 om kosmetiske produkter (EUT L 342 af 22.12.2009, s. 59): artikel 3-8 og 19-21.
 - 33) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/13/EU af 10. marts 2010 om samordning af visse love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne om udbud af audiovisuelle medietjenester (direktiv om audiovisuelle medietjenester) (EUT L 95 af 15.4.2010, s. 1): artikel 9-11, 19-26 og 28b.
 - 34) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 66/2010 af 25. november 2009 om EU-miljømærket (EUT L 27 af 30.1.2010, s. 1): artikel 9-10.
 - 35) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1177/2010 af 24. november 2010 om passagerers rettigheder ved sørejser og rejser på indre vandveje og om ændring af forordning (EF) nr. 2006/2004 (EUT L 334 af 17.12.2010, s. 1).
 - 36) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/61/EU af 8. juni 2011 om forvaltere af alternative investeringsfonde og om ændring af direktiv 2003/41/EF og 2009/65/EF samt forordning (EF) nr. 1060/2009 og (EU) nr. 1095/2010 (EUT L 174 af 1.7.2011, s. 1).
 - 37) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/83/EU af 25. oktober 2011 om forbrugerrettigheder, om ændring af Rådets direktiv 93/13/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/44/EF samt om ophævelse af Rådets direktiv 85/577/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF (EUT L 304 af 22.11.2011, s. 64).
 - 38) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 181/2011 af 16. februar 2011 om buspassagerers rettigheder og om ændring af forordning (EF) nr. 2006/2004 (EUT L 55 af 28.2.2011, s. 1).

- 39) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1169/2011 af 25. oktober 2011 om fødevarerinformation til forbrugerne, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1924/2006 og (EF) nr. 1925/2006 og om ophævelse af Kommissionens direktiv 87/250/EØF, Rådets direktiv 90/496/EØF, Kommissionens direktiv 1999/10/EF, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/13/EF, Kommissionens direktiv 2002/67/EF og 2008/5/EF og Kommissionens forordning (EF) nr. 608/2004 (EUT L 304 af 22.11.2011, s. 18).
- 40) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/27/EU af 25. oktober 2012 om energieffektivitet, om ændring af direktiv 2009/125/EF og 2010/30/EU samt om ophævelse af direktiv 2004/8/EF og 2006/32/EF (EUT L 315 af 14.11.2012, s. 1): artikel 9-11a.
- 41) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 260/2012 af 14. marts 2012 om tekniske og forretningsmæssige krav til kreditoverførsler og direkte debiteringer i euro og om ændring af forordning (EF) nr. 924/2009 (EUT L 94 af 30.3.2012, s. 22).
- 42) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 531/2012 af 13. juni 2012 om roaming på offentlige mobilkommunikationsnet i Unionen (EUT L 172 af 30.6.2012, s. 10).
- 43) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/11/EU af 21. maj 2013 om alternativ tvistbilæggelse i forbindelse med tvister på forbrugerområdet og om ændring af forordning (EF) nr. 2006/2004 og direktiv 2009/22/EF (direktiv om ATB på forbrugerområdet) (EUT L 165 af 18.6.2013, s. 63): artikel 13.
- 44) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 524/2013 af 21. maj 2013 om onlinetvistbilæggelse i forbindelse med tvister på forbrugerområdet og om ændring af forordning (EF) nr. 2006/2004 og direktiv 2009/22/EF (forordning om OTB på forbrugerområdet) (EUT L 165 af 18.6.2013, s. 1): artikel 14.
- 45) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/17/EU af 4. februar 2014 om forbrugerkreditaftaler i forbindelse med fast ejendom til beboelse og om ændring af direktiv 2008/48/EF og 2013/36/EU og forordning (EU) nr. 1093/2010 (EUT L 60 af 28.2.2014, s. 34).
- 46) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/31/EU af 26. februar 2014 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning vedrørende tilgængeliggørelse på markedet af ikke-automatiske vægte (EUT L 96 af 29.3.2014, s. 107).
- 47) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/35/EU af 26. februar 2014 om harmonisering af medlemsstaternes love om tilgængeliggørelse på markedet af elektrisk materiel bestemt til anvendelse inden for visse spændingsgrænser (EUT L 96 af 29.3.2014, s. 357).
- 48) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/65/EU af 15. maj 2014 om markeder for finansielle instrumenter og om ændring af direktiv 2002/92/EF og direktiv 2011/61/EU (EUT L 173 af 12.6.2014, s. 349): artikel 23-29.
- 49) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/92/EU af 23. juli 2014 om sammenlignelighed af gebyrer i forbindelse med betalingskonti, flytning af betalingskonti og adgang til betalingskonti med basale funktioner (EUT L 257 af 28.8.2014, s. 214).
- 50) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1286/2014 af 26. november 2014 om dokumenter med central information om sammensatte og forsikringsbaserede investeringsprodukter til detailinvestorer (PRIIP'er) (EUT L 352 af 9.12.2014, s. 1).
- 51) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2015/760 af 29. april 2015 om europæiske langsigtede investeringsfonde (EUT L 123 af 19.5.2015, s. 98).
- 52) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2015/2120 af 25. november 2015 om foranstaltninger vedrørende adgang til det åbne internet og detailtakster for reguleret EU-intern kommunikation og om ændring af direktiv 2002/22/EF og forordning (EU) nr. 531/2012 (EUT L 310 af 26.11.2015, s. 1).
- 53) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/2302 af 25. november 2015 om pakkerejser og sammensatte rejsearrangementer samt om ændring af forordning (EF) nr. 2006/2004 og Europa-Par-

- lamentets og Rådets direktiv 2011/83/EU og om ophævelse af Rådets direktiv 90/314/EØF (EUT L 326 af 11.12.2015, s. 1).
- 54) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/2366 af 25. november 2015 om betalingstjenester i det indre marked, om ændring af direktiv 2002/65/EF, 2009/110/EF og 2013/36/EU og forordning (EU) nr. 1093/2010 og om ophævelse af direktiv 2007/64/EF (EUT L 337 af 23.12.2015, s. 35).
- 55) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/97 af 20. januar 2016 om forsikringsdistribution (EUT L 26 af 2.2.2016, s. 19): artikel 17-24 og 28-30.
- 56) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse) (EUT L 119 af 4.5.2016, s. 1).
- 57) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/745 af 5. april 2017 om medicinsk udstyr, om ændring af direktiv 2001/83/EF, forordning (EF) nr. 178/2002 og forordning (EF) nr. 1223/2009 og om ophævelse af Rådets direktiv 90/385/EØF og 93/42/EØF (EUT L 117 af 5.5.2017, s. 1): kapitel II.
- 58) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/746 af 5. april 2017 om medicinsk udstyr til in vitro-diagnostik og om ophævelse af direktiv 98/79/EF og Kommissionens afgørelse 2010/227/EU (EUT L 117 af 5.5.2017, s. 176): kapitel II.
- 59) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/1128 af 14. juni 2017 om grænseoverskridende portabilitet af onlineindholdstjenester i det indre marked (EUT L 168 af 30.6.2017, s. 1).
- 60) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/1129 af 14. juni 2017 om det prospekt, der skal offentliggøres, når værdipapirer udbydes til offentligheden eller optages til handel på et reguleret marked, og om ophævelse af direktiv 2003/71/EF (EUT L 168 af 30.6.2017, s. 12).
- 61) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/1131 af 14. juni 2017 om pengemarkedsforeninger (EUT L 169 af 30.6.2017, s. 8).
- 62) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/1369 af 4. juli 2017 om opstilling af rammer for energimærkning og om ophævelse af direktiv 2010/30/EU (EUT L 198 af 28.7.2017, s. 1): artikel 3-6.
- 63) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/302 af 28. februar 2018 om imødegåelse af uberettiget geoblokering og andre former for forskelsbehandling på grundlag af kundernes nationalitet, bopæl eller hjemsted i det indre marked og om ændring af forordning (EF) nr. 2006/2004 og (EU) 2017/2394 og af direktiv 2009/22/EF (EUT L 60 I af 2.3.2018, s. 1): artikel 3-5.
- 64) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/1972 af 11. december 2018 om oprettelse af en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation (EUT L 321 af 17.12.2018, s. 36): artikel 88 og 98-116 samt bilag VI og VIII.
- 65) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/770 af 20. maj 2019 om visse aspekter af aftaler om levering af digitalt indhold og digitale tjenester (EUT L 136 af 22.5.2019, s. 1).
- 66) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/771 af 20. maj 2019 om visse aspekter af aftaler om salg af varer, om ændring af forordning (EU) 2017/2394 og direktiv 2009/22/EF og om ophævelse af direktiv 1999/44/EF (EUT L 136 af 22.5.2019, s. 28).